

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นฤมล ทัดสา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
พฤษภาคม 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นฤมล ทัดสา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

CLASSROOM MANAGEMENT STRATEGIES AFFECTING
STUDENT QUALITY FOR PRIMARY SCHOOLS UNDER PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICES IN THE NORTHEAST

Naruemon Tadsa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
The Degree of Doctor of Philosophy in Educational Administration
and Development

At Sakon Nakhon Rajabhat University

May 2021

All Rights Reserved Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์   นฤมล ทัดสา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ .....กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ) และผู้ทรงคุณวุฒิ (รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ .....กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ
(ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พรเทพ เสถียรนพ แก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี และคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทุกท่าน ที่ให้ความรู้ กำลังใจ คำแนะนำ และเมตตาเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สมาน อัครภูมิ รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิต นายชาติรี ม่วงสว่าง นายอภิชัย ทำมาน นายวรรณสิทธิ์ คำเพราะ ดร.วิหาญ พละพร ดร.สัทธาน วารี ดร.นฤมล สุภาทอง นายจักรเดชา เรียมแสน นางสาวนิภาพร วงษาเนา ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี ดร.อดุลย์ ไพลนท์ ดร.ณิชการ ณิชวุฒิกาศย์ ดร.อดิสร ก้อนคำ ดร.วิชณี ทศตะ นายณัฐวุฒิ ทองอ่วมใหญ่ ดร.ศิริสุดา แก้วมณีชัย นางรัชณี กันบุรมย์ นางสาววิลาสินี ฐกรกุลวัฒน์ นางนภาพร ศรีมรกต นางสาวฉันทพร แก้วดี ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อมูล และอนุเคราะห์ประสานงาน ติดตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู โรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๒ และ โรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลพหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ระดับชาติ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ขอขอบพระคุณ คุณครู-อาจารย์ที่เคยสั่งสอนผู้วิจัยทุกท่านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกศิษย์คนนี้ด้วยความเมตตากรุณาตลอดจนนักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา เพื่อนกัลยาณมิตร คณะทำงานทุกคณะที่ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ขอขอบคุณสามีและลูก ๆ ครอบครัวที่สนับสนุนและให้กำลังใจและอยู่เคียงข้างมาโดยตลอด

นฤมล ทัดสา

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย	นฤมล ทัดสา
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) พัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การร่างกลยุทธ์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 2 โรงเรียน และ 2) การพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 542 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ โดยการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มี 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก 3) กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู และ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.16)

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.10)

คำสำคัญ กลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียน กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
คุณภาพผู้เรียน

TITLE	Classroom Management Strategies Affecting Student Quality for Primary Schools under Primary Educational Service Area Offices in the Northeast
AUTHOR	Naruemon Tadsa
ADVISORS	Assoc. Prof. Dr. Waro Phengsawat Dr. Pornthep Steannoppakao
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2021

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) develop classroom management strategies affecting student quality, 2) verify the effectiveness of the classroom management strategies, and 3) develop a manual for implementing the classroom management strategies affecting student quality for primary schools under Primary Educational Service Area Offices in the Northeast. The research procedures were divided into three phases. The first phase was the strategy development which consisted of two main steps: 1) drafting strategies by reviewing related documents and research articles, interviewing seven experts, and conducting a multi-case studies of two model schools and 2) strategy development using focus group of nine experts. The second phase was the verification of the effectiveness of the developed classroom management strategies using a survey to explore the opinions of 542 school administrators and teachers. The sample size was determined by the application of Taro Yamane formula and randomly selected using multi-stage sampling. The tool used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The third phase was the development of a manual for implementing the strategies which evaluated for the appropriateness by five experts. The research instrument employed to called data was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The findings showed that,

1. The classroom management strategies affecting student quality for primary schools consisted of four strategies: 1) creating environment to support learning, 2) promoting active learning, 3) enhancing leadership of teachers, and 4) classroom management participation.

2. The classroom management strategies affecting student quality for primary schools were appropriate for implementation at the highest level. ($\bar{X}$ =4.71, S.D.=0.16).

3. The manual for implementing the developed classroom management strategies affecting student quality for primary schools was appropriate at high level ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.10).

Keywords: strategies, classroom management, classroom management strategies, student quality

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย	13
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน	22
ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน	22
ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน	24
หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน	26
รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน	31
ข้อข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียน	33
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	45
ความหมายของคุณภาพผู้เรียน	45
ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน	48
องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน	48
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับกลยุทธ์	66
ความหมายของกลยุทธ์	66
ความสำคัญของกลยุทธ์	67
ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี	70
องค์ประกอบของกลยุทธ์	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน	100
องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน	100
กิจกรรมกลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	132
3 วิธีดำเนินการวิจัย	181
ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์	181
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์	188
ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์	193
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	201
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	201
ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์	201
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์	213
ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์	233
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	237
ความมุ่งหมายของการวิจัย	237
วิธีดำเนินการวิจัย	238
สรุปผลการวิจัย	239
อภิปรายผล	240
ข้อเสนอแนะ	248
บรรณานุกรม	251

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	273
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้กลยุทธ์.....	275
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	309
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	315
ภาคผนวก ง เครื่องมือวิจัย.....	337
ภาคผนวก จ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์.....	389
ประวัติย่อของผู้วิจัย	397

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ขอขยายการบริหารจัดการชั้นเรียน	39
2	การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน	56
3	องค์ประกอบของกลยุทธ์	73
4	กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน	94
5	การสังเคราะห์กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน	105
6	การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การวัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	122
7	การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	140
8	การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	153
9	การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	171
10	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	190
11	ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย	198
12	สรุปผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	204
13	แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลสภาพของกลุ่มตัวอย่าง	213
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหาร จัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	215
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 1 การวัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	217
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	222
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	226

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน 234
19	ความเหมาะสมของคู่มือการใช้การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 234
20	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา (Index of Item–Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหาร จัดการชั้นเรียน 391

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
2 ระยะเวลาของการวิจัย	197
3 กราฟแสดงความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	216
4 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	221
5 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	225
6 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	229
7 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	233

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งระดับโลก และในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งโอกาสที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ขณะที่ต้องคำนึงถึงภัยคุกคามและจุดแข็งที่ใช้ผลักดันการพัฒนาให้ก้าวหน้า รวมทั้งแก้ จุดอ่อนที่มีอยู่ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องประเมินสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปอย่างรอบคอบพร้อมทั้ง ประเมินศักยภาพของประเทศและผลการพัฒนาที่ผ่านมา เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาคนจึงถือเป็นประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เป็นการเตรียมความพร้อม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับฐานกลางและระดับประเทศ โดยเฉพาะ ระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ทิศทางการพัฒนาในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงเน้นไปที่การพัฒนาคน ยึดคนเป็นศูนย์กลางใน การพัฒนา ให้สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555, หน้า 17-18)

การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้ ประเทศไทยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) กำหนดให้รัฐ ต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษา ของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก.,

24 สิงหาคม 2550, หน้า 30) โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้หลากหลายเทคนิคและวิธีการ รอบด้าน ครอบคลุม และตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างแท้จริง พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุ ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาในรอบสองตั้งแต่ ปี พ.ศ.2552-2561 โดยมุ่งเน้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คือ เรื่องคุณภาพ เป็นการสร้างคุณภาพใหม่ให้เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพคน ไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสารคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ก้าวทันโลก เป็นกำลังคน ที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สมรรถนะความรู้ สามารถทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 1- 4)

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดในการบวกรจัดการศึกษาเพราะเนื้อแท้ ของการจัดการศึกษา คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน การที่ ครูจะเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้นั้น ครูต้องเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องโดยปรับบทบาทใหม่เป็น 2 บทบาท คือ 1) ครูในฐานะผู้ปฏิบัติการสอน เป็นหลัก 2) ครูในฐานะนักวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งเป็นบทบาทเสริม ครูจำเป็นต้อง พัฒนาหลักสูตรวิธีการเรียนการสอน การจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544, หน้า 1) เมื่อครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญใน กระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญเพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนจึงเป็น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา, 2556, หน้า 1) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ในฐานะเป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดสมรรถนะด้านคุณภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน คือ การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดชั้นเรียนที่มีความยืดหยุ่น มีป้ายนิเทศหรือมุมวิชาการ ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน 2) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน เป็นการจำแนกข้อมูลที่จำเป็น และเอกสารประจำชั้น และ 3) การกำกับดูแลชั้นเรียน เป็นการสร้างข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน กำกับ ดูแล การปฏิบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามข้อตกลงและสามารถปรับพฤติกรรมผู้เรียนให้เรียนร่วมกันได้ อย่างราบรื่น (สำนักงาน ก.ค.ศ, 2549, หน้า 450) ใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ซึ่งครูที่ขอมีและเลื่อนวิทยฐานะจะต้องผ่านการประเมินด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน ดังนั้นบทบาทของครู มีความสำคัญที่สุดในการจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 2 ส่วน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ 2) การจัดการในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 47)

การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริงเนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (กาญจนา วิเศษรินทอง, 2555, หน้า 45) ทั้งประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดี เป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนและหมายถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่หยุดยั้งปรารถนาของผู้สอนและผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนจึงเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ความสามารถ

ของครูผู้สอนพร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข (สันติ บุญภิรมย์, 2557, หน้า 117) การจัดการชั้นเรียนจึงมีความหมายกว้างนับตั้งแต่ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของ นักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้นพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้ สรุปและให้ความหมายของการจัดการห้องเรียนไว้ ดังนี้ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดการห้องเรียนเป็นการดำเนินการของครูในการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งในเชิงกายภาพและจิตวิทยาเพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การจัดการห้องเรียน (Classroom Management) เป็นการตัดสินใจของผู้สอนในการดำเนินงาน ใด ๆ ก็ตามที่เป็นกรอำนวยความสะดวกและการควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของครูผู้สอนในขณะนั้นได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้

การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาและวิธีการในการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูควรปรับบทบาท จากครูผู้สอนมาเป็นโค้ช (Coach) และเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการ ค้นคว้าอย่างอิสระในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) เน้นให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More และ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist Learning) ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถ สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมาจากความรู้อันมีอยู่เดิมหรือจากความรู้ที่ได้รับเข้ามาใหม่ จึงควรบูรณาการการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้น การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การ เรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้จาก การปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชี้นวางแผน ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อจะเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมหรือบูรณาการการเรียนรู้โดยใช้สถานที่ภายนอกห้องเรียน 2) ชี้น ดำเนินการสอน ครูผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แจงกติกาการเรียนรู้ ร่วมกัน เป็นผู้คอยชี้แนะ และควบคุมชั้นเรียน ซึ่งการชี้แจงกฎกติกาและเป้าหมาย

ปลายทาง 3) ชั้นสรุปบทเรียน ครูผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนสะท้อนบทเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอสิ่งที่ได้ค้นคว้าตามที่ได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง 4) ชั้นประเมินผล ครูผู้สอนทำการทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งแจ้งผลการทดสอบให้ทุกคนทราบ (ฉวีรดา เวชญาลักษณ์, 2559, บทคัดย่อ) สอดคล้องกับ ญัฐธีรา สมบูรณ์ (2552, หน้า 24) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ครูใช้เพื่อดูแลสภาพห้องเรียนให้มีระบบระเบียบที่ดีประกอบด้วยด้านการจัดเตรียมพื้นที่การจัดวางวัสดุอุปกรณ์ การวางแผนการใช้เวลาหรือการจัดตารางเวลาอย่างเหมาะสม วิธีการในการจัดพฤติกรรมของเด็ก เพื่อรักษาภาพบรรยากาศในชั้นเรียน สร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบ กระตุ้นและเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมาะสมและดำเนินการเรียนการสอน ตามแผนในการพัฒนาเด็กให้เกิด พฤติกรรมความมีน้ำใจ เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้กับผู้เรียน และสอดคล้องกับ วันเพ็ญ เหล่าฤทธิ (2555, หน้า 34) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนที่ดีจะช่วยเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กช่วยให้เด็กรู้สึกว่าได้รับการเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดปลอดภัยและได้เรียนรู้ตามความสนใจจากการเลียนแบบ การสังเกตตามความสามารถของตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนเช่นเดียวกับ พนัท ธาตุทอง (2552, หน้า 107 – 151) กล่าวว่า การปกครองในห้องเรียนเป็นงานหนึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน คุณครูต้องจัดการห้องเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยใช้งานด้านการปกครอง นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพจะสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นและสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ (Moore, 2008, p.7)

ถึงแม้ว่าการจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน แต่ก็ยังมีครูจำนวนมากไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนหรือการแก้ไขข้อขัดแย้งเลย อาศัยแค่ประสบการณ์ในโรงเรียนของตนเองหรือแนวทางจากความเชื่อที่สืบทอดกันมา จากการรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, หน้า 54) พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษายังไม่มี ความชัดเจนและไม่เป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนเท่าที่ควรมีเพียงคู่มือการประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบประเมินครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และเพื่อประเมินการปฏิบัติงานประจำปีเท่านั้น แต่คู่มือที่มียังขาดรายละเอียดถึงวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติในการได้มาของแต่ละตัวบ่งชี้ สอดคล้องกับกลุ่มงานวิจัยสำนักวิจัย และพัฒนาการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับ

การพัฒนาครูของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาพรวม พบว่า การพัฒนาครูนั้นยังขาดระบบ การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 54) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 125-137) ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารไม่ได้สร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการ ชั้นเรียน ไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อ การเรียนการสอน 2) ด้านครู พบว่ายังมีครูจำนวนหนึ่งไม่มีความตระหนักและไม่ให้ ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการบริหารจัดการในชั้นเรียน จะเห็นได้จากที่ครูไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนให้จัดการ เรียนการสอนได้อย่างราบรื่น ไม่สามารถจัดการหรือแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ได้ ครูยังมีความเชื่อและแนวทางปฏิบัติที่เคยมีมาปฏิบัติต่อนักเรียน เช่น ชอบดุด่า และลงโทษนักเรียน ครูมุ่งเน้นการสอนให้ครบเนื้อหาตามหลักสูตร ครูคิดว่าปัญหาทุก อย่างเกิดจากนักเรียน โดยไม่พิจารณาที่ตนเอง ครูได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงาน หลายอย่าง ทำให้มีเวลาในการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่มากนักและยังพบว่าครูมีความ เข้าใจผิดเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน เช่น 1) เข้าใจว่าเพียงแต่มีการดัดพฤติกรรมนักเรียนก็ ถือว่าได้จัดการชั้นเรียนแล้ว 2) การจัดการชั้นเรียนเป็นหน้าที่เฉพาะของครูผู้สอนเท่านั้น 3) การจัดการชั้นเรียนเป็นการจัดการเฉพาะในชั้นเรียนที่อยู่ในอาคารเรียนเท่านั้น 4) ผู้ที่ เรียนวิชาครูมาแล้วก็ต้องจัดการชั้นเรียนได้ 5) การจัดการชั้นเรียนเป็นการเพิ่มภาระให้กับ ครู 6) สอนมาตั้งหลายปีแล้วไม่เห็นต้องไปจัดชั้นเรียนให้ยุ่งยาก (ชนัท ธาตุทอง, 2552, หน้า 21-22)

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นและสถานการณ์การเกิดโรคระบาด ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รูปแบบของการจัดการชั้นเรียนในปีการศึกษา 2563 เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ การควบคุมโรค หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานควบคุมโรคต้องออกมาตรการควบคุม โรคดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่ไม่อาจคาดเดาได้นี้ ทำให้ต้องทบทวน การบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกลยุทธ์ การบริหารที่มีคุณภาพ สามารถเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นคำถามดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมหรือไม่
3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถนำไปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2. ความสำคัญด้านการนำไปประยุกต์ใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการชั้นเรียนในโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะเดียวกันได้

ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1.1 ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน มี 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1.1 ด้านสภาพแวดล้อม

1.1.2 ด้านการศึกษา

1.1.3 ด้านสังคม

1.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

1.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.2.1 วิสัยทัศน์

1.2.2 พันธกิจ

1.2.3 เป้าประสงค์

1.2.4 ประเด็นกลยุทธ์

1.2.5 ตัวชี้วัด

1.2.6 โครงการ/กิจกรรม

1.3 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1.3.1 กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.3.2 กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

1.3.3 กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

1.3.4 กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะการวิจัย

ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัย แนวคิดทฤษฎี การบริหารจัดการ

ชั้นเรียน

2.1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ในประเด็นการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยดำเนินการดังนี้

2.1.2.1 ศึกษาธิการภาคที่มีประสบการณ์ในการกำหนดนโยบาย

ทางการศึกษา จำนวน 1 คน

2.1.2.2 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และ

ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.2.3 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.2.4 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ ไม่น้อยกว่า 10 ปีและมีวุฒิทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

2.1.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.1.2.6 ครูวิชาการ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.1.3 การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

กลุ่มเป้าหมายในชั้นตอนนี้ ผู้ให้ข้อมูลการศึกษาพหุกรณี โรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. Obec Awards ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2562 โดยการให้สัมภาษณ์ในประเด็น กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

2.1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

2.1.3.2 หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

2.1.3.3 ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในระดับชาติ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

2.1.4 การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting)

ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.4.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.4.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางการบริหารการศึกษาหรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.4.3 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือศึกษานิเทศก์สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีประสบการณ์ด้านกรนิเทศ ไม่น้อยกว่า 8 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

2.1.4.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.4.5 ครูวิชาการ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.2 ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น มีดังนี้

2.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3,851 คน และครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3,851 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7,702 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 271 คน และครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 542 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 205)

2.3 ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

การตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

2.3.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและประสบการณ์ด้านการบริหารมาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษจำนวน 1 คน

2.3.3 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา หรือรับผิดชอบกลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน

2.3.4 ครู ได้แก่ ครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษาหรือ

คอมพิวเตอร์ศึกษาหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ
จำนวน 1 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

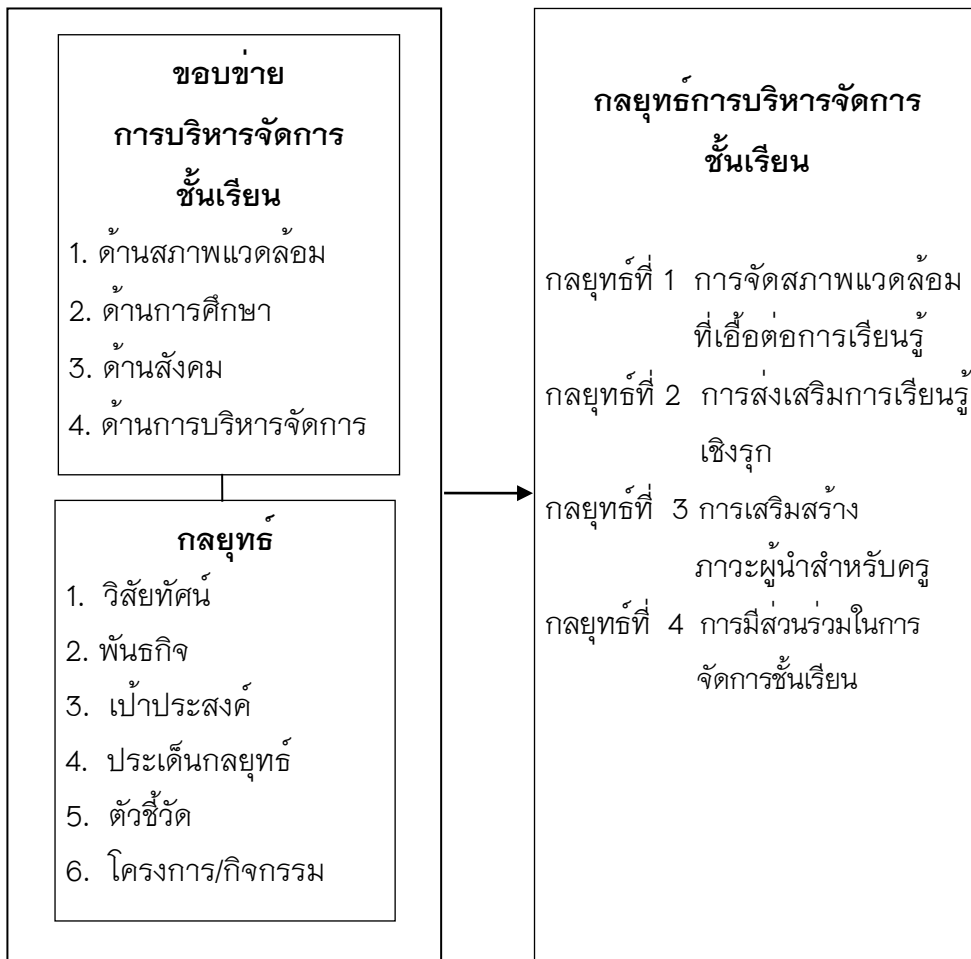
การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหาร
จัดการชั้นเรียน สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Bul and Solity (1987), Joyce, Fisher และ Hoover
(2003), Weinstein (2003), ชนัท ธาตุทอง (2552), ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557) และ
สันติ บุญภิรมย์ (2557) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการศึกษา
ด้านสังคม และด้านการบริหารจัดการ

2. องค์ประกอบของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุชาติ บางวิเศษ (2553), ธนชัย ยมจินดา (2555), สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554), ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2555), เนาวรัตน์
นาคพงษ์ (2557), พิสมัย แก้วเจริญผล (2559), พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2560), วัฒนา
สายเชื้อ (2561), อภินันท์ชัย แกระหัน (2562), Gill Roger (2006), ประกอบด้วย
6 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัดและ
โครงการ/กิจกรรม

3. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Hardin (2004), Carla (2008), สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549), กาญจนา วิเศษรินทอง
(2555), วิชัย มานะพิมพ์ (2556), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558),
พิศมัย แก้วเจริญผล (2556), สิรินทร พรหมสวัสดิ์. (2560), สุรัชดา จึงสุทธิวงศ์ (2560)
และ อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561) ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การจัด
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์ที่ 3
การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู และกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสื่อสารให้มีความเข้าใจตรงกัน ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ตลอดจนการควบคุม กำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของชาติ

2. ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

2.1 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ชั้นเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ในการจัดตกแต่งชั้นเรียน บรรยากาศของโรงเรียน ตลอดจนวัฒนธรรมของโรงเรียน

2.2 ด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตร แผนการจัดการศึกษา เทคนิคการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

2.3 ด้านสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในภายนอกสถานศึกษา การสร้างกฎกติกาและบรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย บุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด

2.4 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ระบบบริหารจัดการ

3. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่ส่งผลมาจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีทักษะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารที่ดี

3.3 สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำหนักร่างกายสูงและสมรรถภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด รู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย รับผิดชอบต่อตนเองและเห็นคุณค่าในสิ่งดีงาม

3.4 ทักษะการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเชิงระบบ สามารถใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาและ
 สร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการคิด

3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่
 จำเป็น ตามหลักสูตร มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมี
 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้น
 สังกัดกำหนด

4. กลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการสำหรับองค์การเพื่อใช้
 ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรวางไว้ ประกอบด้วย

4.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในอนาคตของ
 องค์กรให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีทิศทางในการดำเนินงานเป็นไปตามภารกิจ
 ขององค์กร

4.2 พันธกิจ หมายถึง การกำหนดภารกิจ ขอบเขตของการปฏิบัติงานใน
 องค์กรที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์ จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ
 ตามเป้าหมาย

4.3 เป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จของการ
 ดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนดขององค์กร

4.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ
 ตามวัตถุประสงค์

4.5 ตัวชี้วัด หมายถึง ดัชนีที่บ่งบอกถึงความก้าวหน้าขององค์กร
 ซึ่งจะวัดผลและกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จได้

4.6 โครงการ/กิจกรรม หมายถึง โครงการและกิจกรรมที่องค์กรระบุไว้
 ในแผนกลยุทธ์แล้วดำเนินการตามรูปแบบของกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้บรรลุ ตาม
 เป้าหมายที่กำหนดไว้

5. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงาน
 การจัดการชั้นเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มี 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

5.1 กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง
 การจัดการสิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ด้านสังคม ด้านวิชาการ ตลอดจนด้าน

การบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อุปกรณ์เครื่องใช้ แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน ตลอดจนมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศภายในภายนอกชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน การเคารพ ในกฎกติกาของสังคม การสร้างวินัยเชิงบวก ตลอดจนการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง การดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างแรงจูงใจ ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เรียนและครูผู้สอน มีความพร้อมทางด้านจิตใจ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ตลอดจนการนิเทศติดตามและประเมินผล

5.2 กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง มุ่งเน้นปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมี

ความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

- 1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เพื่อสะท้อน ให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square
- 3) การใช้ทรัพยากรในการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิทยากรภายนอก การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้การใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา

5.3 กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในการแสดงออกตามสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ
- 2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การสนับสนุนให้ครู มีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม
- 3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูพัฒนา หลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การมุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียน มีคุณภาพตามมาตรฐาน ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้บริหาร
- 4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง หมายถึง การสนับสนุน ให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรม สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเอง
สู่นักเรียน ตลอดจนเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน
แบบมีส่วนร่วม สามารถยกระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

5.4 กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินงาน
ด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงาน
ต้นสังกัด ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนกลยุทธ์ ตลอดจนการ
ระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือ
ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาใน
สถานการณ์โรคระบาด(โควิด)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หมายถึง การส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ หลักสูตร
สถานศึกษา ตลอดจนการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบ
คณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา การกำกับดูแล และการ
ตรวจสอบการจัดการศึกษา ตลอดจนการประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงาน
ของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม หมายถึง การส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่ง
เรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการ
ใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา
สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน มีการติดตาม ตรวจสอบการจัด
สภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตลอดจนมีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อม
อย่างสม่ำเสมอ

6. คู่มือ หมายถึง หนังสือที่ให้ความรู้ในเรื่องของการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีรายละเอียดที่เป็นแนวปฏิบัติ ตามวิธีการที่นำเสนออย่างละเอียด ง่ายต่อการรับรู้และปฏิบัติตาม ประกอบด้วย 1) คำนำ 2) สารบัญ 3) คำชี้แจง 4) วัตถุประสงค์ 5) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2563
8. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2563
9. ครูวิชาการ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานบริหารวิชาการ ปีการศึกษา 2563

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอาศัยแนวคิด
ทฤษฎีและผลการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 1.1 ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 1.3 หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 1.4 รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 1.5 ขอบข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียน
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน
  - 2.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน
  - 2.2 หลักการและความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน
  - 2.3 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์
  - 3.1 ความหมายของกลยุทธ์
  - 3.2 ความสำคัญของกลยุทธ์
  - 3.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี
  - 3.4 องค์ประกอบของกลยุทธ์
  - 3.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์
4. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 4.1 องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 4.2 กลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
  - 4.3 กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก
  - 4.4 กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู
  - 4.5 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

5. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคู่มือ

5.1 ความหมายของคู่มือ

5.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

5.3 องค์ประกอบของคู่มือ

5.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังมีเนื้อหาต่อไปนี้

1. ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้
 วัชรวิวรรณ ไชยแสนทา (2550, หน้า 44) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง วิธีการในการจัดการพฤติกรรมของเด็กและรวมถึงภาระหน้าที่ที่สามารถทำได้ในการดูแลชั้นเรียน การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพสูง สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

ศศิธร ชันติธรากร (2551, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้นพร้อมทั้ง สร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชนัท ธาตุทอง (2552, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การจัดการห้องเรียน (Classroom Management) หมายถึง การตัดสินใจของผู้สอนในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตามที่เป็นอันอำนวยการควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูผู้สอนในขณะนั้น ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2553, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การจัดการห้องเรียน หมายถึง การดำเนินการของครูในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในเชิงกายภาพและจิตวิทยา

เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้สอนและเพื่อนอย่างมีความสุข

กาญจนา วิเศษรินทอง (2555, หน้า 45) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนของครูที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียน ตลอดจนการควบคุม กำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างราบรื่น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด

วรรณนิภา วงศ์สวัสดิ์ (2560, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนของครูที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนตลอดทั้งการควบคุม กำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างราบรื่น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด

สุรัชดา จิ่งสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนการจัดการเรียนการสอนของครูที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนตลอดทั้งการควบคุมกำกับดูแลชั้นเรียนเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างราบรื่นส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด

Colville – Hall (2004, p. 114) ได้กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนไว้ว่าเป็นพฤติกรรมการสอนที่ครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลขึ้นในชั้นเรียนซึ่งถือเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียนที่มีคุณภาพนั้นต้องเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและคงสภาพเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การให้ผลย้อนกลับและการจัดการเกี่ยวกับการทำงานของนักเรียน ความพยายามของครูที่มีประสิทธิภาพนั้นหมายรวมถึง การที่ครูเป็นผู้ดำเนินการเชิงรุก มีความรับผิดชอบและเป็นผู้สนับสนุน

Carla (2008, p. 1) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง วิธีการที่ครูใช้เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนโดยส่วนรวม

Gilpatrick (2010, p.15) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความรับผิดชอบของครูแต่ละคนภายในชั้นเรียนทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งครูและนักเรียน กฎระเบียบ นโยบาย และผลผลิต วัสดุอุปกรณ์ ความรื่นรมย์ทางอารมณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในชั้นเรียน

สรุปว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการเสริมสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การเสริมสร้างภาวะ ผู้นำสำหรับครู การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ตลอดจนการควบคุม กำกับดูแล ชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของชาติ

2. ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 75-80) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน ดังนี้

1. ชั้นเรียน คือมิติทางกายภาพที่เกิดจากการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มิติกายภาพเป็นปัจจัยแรกและประการสำคัญที่สุด กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของ ชั้นเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องใช้ เป็นการแทรกแซงเชิงป้องกัน (preventive intervention) ที่จะต้องปฏิบัติก่อนเริ่มงาน มีสิ่งที่คุณอาจเปลี่ยนแปลงได้ในวงจำกัด เช่น ไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงขนาดของตึก ขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน หรือกลุ่มสังคม ตลอดจน รายได้ของครอบครัวของนักเรียน เป็นต้น

2. สิ่งที่มีมองเห็นและจับต้องได้ เช่น เครื่องตกแต่งห้องและของใช้ต่างๆ ควรมิแสงสว่างเพียงพอที่จะไม่ทำให้เมื่อยตา ห้องไม่ควรร้อนมากและเย็นมาก ตลอดจน ระดับความดังของเสียง รวมทั้งความปลอดภัย สิ่งที่สำคัญคือ ทั้งนักเรียนและตัวครูจะต้อง มองเห็นและได้ยินเสียงของกันและกัน ไม่ว่าจะเป็ห้องเรียนแบบใด จะต้องขจัดสภาพ ให้มองเห็นได้รอบห้องเรียน

3. การเคลื่อนไหว กล่าวคือ พื้นที่ต้องให้ความเคลื่อนไหวได้สะดวก เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาด้านพฤติกรรมได้ นักเรียนทุกวัยล้วนต้องการมี “สัญลักษณ์ ตัวตน” (Symbolic Identification) ในชั้นเรียนคือ ต้องการให้มีสิ่งแสดงว่าตนเองมีส่วนร่วม ลงทุน หรือมีส่วนเป็นเจ้าของชั้นเรียน ครูสามารถส่งเสริมการจัดตัวบ่งชี้แสดงตัวตน (Identification) ด้วยการให้นักเรียนทำงานในห้องเรียนหรือบริเวณใกล้ห้องเรียน ด้วยความ สนใจงานของนักเรียน

ศศิธร ชันติธรางกู (2551, หน้า 2-3) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน ดังนี้

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดได้น้อยถ้ามีสิ่งรบกวนในชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลาด้วยปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน
2. นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนมีเสียงดังและสิ่งรบกวน หรือการจัดที่นั่งที่ไม่เหมาะสมอาจเป็นเหตุให้เกิดปัญหาทางวินัยนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวหรือทำให้นักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่
3. การกำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนไว้ล่วงหน้าจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการชั้นเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองโดยไม่แสดงอาการหรือพฤติกรรมที่จะเป็นการรบกวนการเรียนของผู้อื่น
4. ชั้นเรียนที่มีการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมจะทำให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างเต็มที่โดยไม่เสียเวลากับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน
5. การจัดการชั้นเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรโดยคำนึงถึงกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีผลในระยะยาว คือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยเพื่อการเป็นพลเมืองดีในอนาคตอีกด้วย

วิชัย มานะพิมพ์ (2556, หน้า 76) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นการจัดห้องเรียนที่ให้เกิดมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของคนในห้องเรียนนั้นขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพของครูที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนในการจัดเตรียมกิจกรรมหาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับกานต์สินี สุขุมาลรังสี (2558, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนซึ่งเป็นการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน เป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมือง ที่มีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตยและพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสำเร็จการศึกษา การจัดบรรยากาศใน

ชั้นเรียนเป็นการช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งในเรื่องทักษะ คุณลักษณะและเจตคติ เพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ทั้งนี้ ต้องเกิดจากการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจัดการศึกษา การบริหารจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญต่อครูและนักเรียนโดยตรง หากการบริหารจัดการชั้นเรียนเกิดประสิทธิภาพ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการที่วางไว้ อย่างเต็มศักยภาพและนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามช่วยวัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 117) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอน และหมายถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สุดยอดปรารถนาของผู้สอนและผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ความสามารถของครูผู้สอนพร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน มีส่วนสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ตลอดจนเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในระหว่างการเรียนรู้

3. หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้
 วีณา นนทพันธุ์วาทย์ (2551, หน้า 9 - 10) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียนและการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนไม่ใช่จุดหมายปลายทางแต่เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของบทบาทความเป็นผู้นำของครู การบริหารจัดการชั้นเรียนไม่สามารถแยก

จากหน้าที่ การสอนเมื่อการวางแผนการสอนก็คือการที่ครูกำลังวางแผนการบริหารจัดการชั้นเรียน ให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. เป็นไปไม่ได้ที่จะแยกการบริหารจัดการชั้นเรียนกับการทำหน้าที่ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบการสอนหรือกลยุทธ์ที่ครูเลือกใช้แต่ละรูปแบบก็มีระบบการบริหารจัดการของมันเป็นเองและมีภารกิจเฉพาะของรูปแบบหรือกลยุทธ์นั้นๆที่จะอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งของครูและนักเรียน เช่น ถ้าครูจะบรรยายก็จำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีความตั้งใจฟัง ถ้าจะให้ให้นักเรียนทำงานกลุ่มวิธีการก็จะแตกต่างจากการทำงานโดยลำพังของแต่ละคนอย่างน้อยที่สุดก็คือการนั่ง ดังนั้น ภารกิจการสอนจึงเกี่ยวข้องกับทั้งปัญหาการจัดลำดับวิธีการสอน ปัญหาของการจัดการในชั้นเรียน ปัญหาการจัดการนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมครูที่วางแผนการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและภารกิจก็คือการที่ครูใช้การตัดสินใจอย่างฉลาดทั้งเวลาบรรยายภาคทฤษฎีและจิตวิทยา ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้และลดปัญหาด้านวินัยของนักเรียน

3. การบริหารชั้นเรียนเป็นความท้าทายของการเป็นครูมืออาชีพ ความสามารถของครูในการแสดงภาวะผู้นำด้วยการที่สามารถจะบริหารการจัดชั้นเรียนทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การบริหารจัดการบรรยากาศในห้องเรียนการดูแลพฤติกรรมด้านวินัยให้เกิดการร่วมมือในการเรียนจนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

ศศิธร ชันติธรางกูร (2551, หน้า 2-3) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการชั้นเรียน มีแนวคิดและความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดได้น้อย ถ้ามีสิ่งรบกวนในชั้นเรียน อยู่ตลอดเวลา ด้วยปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน

2. นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน มีเสียงดังและสิ่งรบกวน หรือการจัดที่นั่งไม่เหมาะสมอาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางวินัยนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว หรือทำให้นักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3. การกำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนไว้ล่วงหน้าจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการชั้นเรียน เพราะจะทำให้ให้นักเรียนมีแนวทาง

ในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองโดยไม่แสดงอาการหรือพฤติกรรมที่จะเป็นการรบกวนการเรียนของผู้อื่น

4. ชั้นเรียนที่มีการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างเต็มที่โดยไม่เสียเวลากับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

5. การบริหารจัดการชั้นเรียนให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรโดยคำนึงถึงกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีผลในระยะยาวคือเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยเพื่อการเป็นพลเมืองดีในอนาคตอีกด้วย

ฉันท ชาติทอง (2552, หน้า 79–86) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. ครูคือความหวังสุดท้ายที่ดีที่สุด ครูเป็นผู้มีอำนาจเพียงผู้เดียวในห้อง แม้จะมากหรือน้อย ก็ต้องใช้อย่างชาญฉลาดด้วยการใช้ภาวะผู้นำกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักเรียนอยู่ในสภาวะที่ต้องการแบบอย่าง เป็นแบบอย่างที่แตกต่างกันไป จากพวกเขาเห็นนอกห้องเรียน ดังนั้นการปฏิบัติของครูจึงมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของนักเรียน

2. การสอนข้อตกลงพื้นฐานข้อกำหนดและมารยาท

3. จัดห้องเรียนให้ปลอดภัยและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะมีองค์ประกอบอยู่ 3 มิติ คือ

3.1 มิติด้านกายภาพ เน้นการจัดห้องเรียนให้ปลอดภัยและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนแบบสร้างเสริม

3.2 มิติด้านการเรียนการสอนกล่าวถึงวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

3.3 มิติด้านการจัดการจะตรวจสอบงานประจำที่มีใช้การสอนและกระบวนการพื้นฐานที่จะช่วยจัดการให้ห้องเรียนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

4. การจัดการห้องเรียนประสบความสำเร็จต้องมีการวางแผนเตรียมการและการไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ

5. มีการเตรียมห้องเรียนเกี่ยวกับการจัดสภาพห้องเรียนการสอนและหน้าที่ด้านการจัดการของครู โดยในการจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 5.1 ความสะอาด ความปลอดภัย
  - 5.2 ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
  - 5.3 ความสะดวกในการทำกิจกรรม
  - 5.4 ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น เป็นต้น
  - 5.5 ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวนสีของสื่อ และเครื่องเล่น
  - 5.6 บรรยากาศในการเรียนรู้การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ
6. ครูต้องฝึกไตร่ตรองเพื่อพัฒนาการสอน คือ การคิดอย่างเป็นระบบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การเข้าใจนักเรียนมีส่วนในการจัดห้องเรียน จัดพฤติกรรมในการเรียนการยกย่องนับถือกันในห้องเรียน
7. ครูต้องจัดการและบริหารงานวิชาการในห้องเรียน ซึ่งผลผลิตของผู้เรียนด้านวิชาการ นับว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นความคาดหวังของโรงเรียนทุกแห่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิชาการสูง ทั้งนี้การจัดการห้องเรียนก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิชาการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นครูจึงควรให้ความสำคัญและสนใจในการจัดการห้องเรียนให้ส่งผลดีด้านวิชาการ
- กาญจนา วิเศษรินทอง (2555, หน้า 51) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนว่า การจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน จะต้องคำนึงถึงการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างกฎระเบียบในชั้นเรียนการจัดการเรียนการสอนให้สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุผลตามเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับสุวัชดา จึงสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 29) ได้กล่าวถึง แนวคิดหลักการสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ว่า การจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนจะต้องคำนึงถึงการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างกฎระเบียบในชั้นเรียน การจัดการ

เรียนการสอนให้สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุผล ตามเป้าหมายของ การศึกษา

Jones and Jones (1990, p. 115) ได้กล่าวว่า การจัดการในชั้นเรียน ควรมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการในชั้นเรียนควรมีพื้นฐานที่ความเข้าใจงานวิจัยในปัจจุบัน ทฤษฎีการจัดการในชั้นเรียนและจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
2. การจัดการในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับการสร้างความสัมพันธ์ทางบวก ระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็กจะช่วยให้ครูสามารถค้นพบวิธีการและช่วยให้เข้าใจ ความต้องการของเด็ก
3. การจัดการในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับวิธีสอนของครู ที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุด ด้วยการตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. การจัดการชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับการใช้องค์กร และวิธีการจัดการ ของ กลุ่มที่ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการทำงานสูงสุด
5. การจัดการในชั้นเรียน เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแนะแนวและ การปรับพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

Levin and Nolan (2004, p.1) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการห้องเรียนไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนของครูเป็นปัจจัย ที่มีความสำคัญในการจัดการห้องเรียน
2. ครูเป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบในบทบาทการเป็นผู้นำในการสั่งสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทคนิควิธีการในงานด้านพฤติกรรมของนักเรียนอย่างมาก
3. ครูจะต้องมีการพัฒนาความคิดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างการสอนและระเบียบวินัยปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนประพฤติในสิ่งที่ พวกเขาต้องประพฤติความคาดหวังส่วนบุคคลสำหรับพฤติกรรมของนักเรียนและระบบ การวางแผนในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งมีอยู่ในห้องเรียนโดยงานด้าน พฤติกรรมนักเรียนเป็นงานที่มีอัตราส่วนที่สูงในห้องเรียน
4. ควรคำนึงถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียนก่อนจะมีการวางแผน เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการบริหารจัดการห้องเรียน

Good and Brophy (2000, p.15) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการชั้นเรียนควรมีลักษณะดังนี้

1. เด็กพอใจที่จะทำตามข้อตกลงซึ่งเขามีความเข้าใจและยอมรับ
2. การจัดการในชั้นเรียนควรจะเป็นวิธีการที่มองด้วยสายตายาวไกล ที่เด็กใช้เวลาในการทำผลงานมากกว่าที่จะมองภาพโดยเน้นการควบคุมการประพฤติผิด
3. เป้าหมายของครูคือการพัฒนาให้เด็กควบคุมตนเองไม่เพียงแต่ครูพยายามที่จะควบคุมเขา

4. ปัญหาวินัยคือปัญหาระยะสั้นเมื่อเด็กผูกพันกับกฎเกณฑ์ในการทำงานอย่างมีความหมายด้วยสื่อและอุปกรณ์ที่เขามีความถนัดและสนใจ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการชั้นเรียนมีส่วนช่วยให้ครูได้เรียนรู้ระบบวิธีการจัดการในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนเงื่อนไของค์การในชั้นเรียน

4. รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 33-49) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการชั้นเรียน ออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบพฤติกรรม (Behaviorist Model) การใช้ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมในการจัดการชั้นเรียน ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าครูสามารถควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นทุก ๆ อย่างในห้องเรียนด้วยการใช้วิธีการเสริมแรง ครูให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ซึ่งเป็นผลจากการกระทำของเด็ก แทนที่จะค้นหาสาเหตุว่าอาจเป็นผลจากที่บ้านหรือชุมชน ครูจะดูเฉพาะพฤติกรรมเด็กที่เกิดขึ้น ในห้องเรียนเท่านั้น ครูจะแยกแยะพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กเปลี่ยน และสังเกตพฤติกรรมที่ครูต้องการให้เด็กประพฤติ แล้วจึงวางแผนขั้นตอนเพื่อควบคุมพฤติกรรมเด็ก โดยเด็กจะได้รับการบอกอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และทำตามอย่างเคร่งครัด เมื่อครูและเด็กรู้ว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นเช่นใด ครูจะไม่สนใจพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและพฤติกรรมที่เหมาะสม

2. รูปแบบจิตวิทยา (Psychological Model) แนวคิดการจัดการชั้นเรียนตามรูปแบบจิตวิทยาตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อครูเข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมเด็ก เข้าใจว่าอะไรเป็นแรงจูงใจ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นนั้น

3. รูปแบบการจัดแบบกลุ่ม (Group Management Model) ห้องเรียนจะเปรียบเสมือนตัวอย่างกลุ่ม เฉพาะกลุ่มหนึ่ง ที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของชีวิตของคนในห้องเรียน

เมธินี ศรีเพชร (2552, หน้า 34) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดห้องเรียน ที่ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของคนในห้องเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพของครูที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้วางแผน ในการจัดเตรียมกิจกรรม หาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ วิชัย มานะพิมพ์ (2556, หน้า 76) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการชั้นเรียน คือ การจัดห้องเรียนที่ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของคนในห้องเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพของครูที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนในการจัดเตรียมกิจกรรม หาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ ญลอร วราพงษ์พิพัฒน์ (2554, หน้า 32) ได้กล่าวว่า รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนตามทฤษฎีมี 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบพฤติกรรมเป็นวิธีการ ที่ครูใช้ปรับพฤติกรรมนักเรียนผ่านการใช้วิธีการเสริมแรงและวางแผนการปรับพฤติกรรมนักเรียน ส่วนรูปแบบทางจิตวิทยาเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนตามรูปแบบจิตวิทยา โดยให้ครูเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนผ่านการสร้างเจตคติและแรงจูงใจ ในเชิงบวกให้กับนักเรียน อีกทั้งครูต้องให้นักเรียนรับรู้ได้ถึงความรู้สึกรักและความรักที่ครู มีต่อนักเรียน นอกจากนี้ในส่วนของรูปแบบการจัดการแบบกลุ่มเป็นรูปแบบที่เน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นผลให้ห้องเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ครูต้องมีความรอบรู้ต่อความเคลื่อนไหว ในชั้นเรียน ตลอดจนครูต้องจัดชั้นเรียนให้เกิดความหลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความสนใจการเรียนการสอนอันนำมาสู่ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ดังนี้ คือ รูปแบบพฤติกรรม รูปแบบจิตวิทยาและรูปแบบการจัดแบบกลุ่ม

5. ขอบข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ ดังนี้

ฉันท ชาติทอง (2552, หน้า 80) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการจัดการห้องเรียนที่ประสบผลสำเร็จ มีองค์ประกอบอยู่ 3 มิติ ดังต่อไปนี้

1. มิติด้านกายภาพ เน้นวิธีการจัดห้องเรียนให้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างความประทับใจให้แก่คนที่เข้ามาในห้องครั้งแรก รวมไปถึงความสะอาดสบาย ความปลอดภัยของนักเรียน ซึ่งครูต้องอาศัยความคิด และการวางแผนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สภาพดีเหมาะสม ความสว่างเพียงพอ ห้องไม่ร้อนหรือหนาวจนเกินไป ไม่มีเสียงรบกวนจนทำให้ขาดสมาธิ สภาพภายนอกห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

2. มิติด้านการเรียน เน้นด้านการสอนที่ใช้ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อการเรียนรู้การสอนมีการแทรกแซงหลายแบบ ที่ครูอาจช่วยให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมเอื้อสังคมในกลุ่มของนักเรียนด้วยตนเอง วิธีดำเนินการแทรกแซงเชิงสนับสนุนที่มีลักษณะเด่น คือ ครูต้องบอกว่า 1) ครูมีความคาดหวังอะไรจากการเรียนการสอน 2) มีความกระตือรือร้นกับเนื้อหาและการสอน 3) ครูยึดหลักว่านักเรียนต้องรับผิดชอบงานของตน 4) มุ่งให้นักเรียนประสบความสำเร็จ เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้วมักจะไม่ค่อยมีปัญหาด้านพฤติกรรม ครูควรใช้ยุทธวิธีการสอน เช่น จัดการสอนให้เหมาะสมกับระดับความยากของเนื้อหา จงทำให้ความสำเร็จเกิดขึ้นได้จริงและความล้มเหลวเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ สร้างความสัมพันธ์ของบทเรียนแต่ละบท ตรวจสอบติดตามการทำงานของนักเรียน การสอนให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบการเรียนของตน เป็นต้น ครูสามารถนำมาใช้วางแผนการสอนได้และครูผู้ใช้จะเกิดความชำนาญได้ด้วยวิธีการใดวิธีหนึ่ง หรือหลาย ๆ วิธีแล้วแต่ความเหมาะสม

3. มิติด้านการจัดการ เป็นการจัดการห้องเรียนให้ดำเนินการอย่างราบรื่น ประกอบด้วย การวางแผนงานประจำที่ไม่ใช่การสอนช่วยทำให้ห้องเรียนดำเนินไปได้อย่างไร้ปัญหา โดยการแทรกแซงเชิงป้องกัน เชิงสนับสนุนและเชิงแก้ไข รวมถึงการป้องกัน ซึ่งเป็นการดำเนินการก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสมการสนับสนุนซึ่งเป็นการสร้างและคงไว้ซึ่งพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียน และโปรดคำนึงไว้เสมอว่าครูเป็นกุญแจสำคัญในกระบวนการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557, อ้างถึงใน สุรัชดา จิงสุทธิวงษ์, 2560, หน้า 37-39) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกายภาพ คือ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน ของนักเรียนและครูส่วนใหญ่ คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ชั้นเรียน ลักษณะการ ออกแบบชั้นเรียน ก็จะต้องแตกต่างกันไปตามกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมที่ต้อง ใช้วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนดังนั้น ในการจัดการชั้นเรียนด้านองค์ประกอบ ทางกายภาพควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้

- 1.1 จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้เหมาะสมกับยุคสมัย
- 1.2 จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้สอดคล้องกับหลักสูตร
- 1.3 จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้
- 1.4 จัดองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียน

การสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผล

2. องค์ประกอบทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากที่ครูและ นักเรียนได้อยู่ร่วมกัน เช่น ครูทำงานร่วมกับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ หรือผู้เรียนทำงานร่วมกับ ผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มใหญ่กลุ่มเล็กและความสามารถกลุ่มจำแนกความสามารถหรือ ความถนัดทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ กัน การจัดการชั้นเรียน ด้านองค์ประกอบทาง สังคม เป็นสิ่งที่ไม่อาจเห็นด้วยตา แต่สามารถรู้สึกหรือสัมผัสได้ ดังนั้น การจัดการชั้นเรียน ด้านองค์ประกอบทางกายภาพจึงควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้

2.1 จัดบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge environment) เพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้หรืออยากฝึกปฏิบัติ ครูควรกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบ ผลสำเร็จในการเรียนหรือทำงานนักเรียนจะได้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายาม ทำงานให้สำเร็จ

2.2 จัดบรรยากาศที่ให้อิสระ (Freedom environment) แก่ผู้เรียน ที่จะเลือกและตัดสินใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้ จะส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียน จะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ โดยไม่รู้สึกตึงเครียด

2.3 สร้างบรรยากาศแห่งการยอมรับ (Respect environment)

โดยผู้สอนควรแสดงท่าทียอมรับผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความยอมรับนับถือตนเอง

2.4 สร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่นและเป็นมิตร (Warmth environment)

ผู้สอนควรมีความเข้าใจและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนในด้านต่าง ๆ การที่ผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียนเป็นมิตรยอมรับให้ความช่วยเหลือจะทำให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่นสบายใจ รักครู รักโรงเรียน และรักการมาเรียน

2.5 สร้างบรรยากาศแห่งวินัย (Discipline environment) ผู้สอนควร

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น โดยผู้อื่นไม่ต้องไปควบคุมผู้สอน ต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียน เทคนิคการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต และผู้สอนไม่ควรให้ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีสิทธิพิเศษ

2.6 สร้างบรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success environment)

ผู้สอนควรให้โอกาสผู้เรียนทุกคนได้บรรลุความสำเร็จในการเรียนในห้องเรียนโดยผู้สอนเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนความสำเร็จนั้น ดังนั้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลวเพราะการที่คนเราคำนิ้งถึงแต่สิ่งที่ล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น

3. องค์ประกอบทางการศึกษา หมายถึง เนื้อหาในหลักสูตรที่โรงเรียน

นำมาใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน และเนื้อหาความรู้ ทักษะกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูผู้สอนเห็นว่าสอดคล้องกับหลักสูตร และตัดสินใจเลือกนำมาสอนในห้องเรียนโดยมีการกำหนดตารางสอน และเวลาในการสอนให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน ดังนั้น การจัดการห้องเรียน ด้านองค์ประกอบทางการศึกษาควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้

3.1 การเตรียมการสอนผู้สอนที่ดีควรมีการเตรียมการสอนก่อน

ดำเนินการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดคุณค่าทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

3.2 การวางแผนการสอนผู้สอน ควรกำหนดทิศทางการจัดการเรียน

การสอนให้ชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์การสอนเนื้อหาการสอนวิธีสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแนวทางการวัดผลผู้เรียน

3.3 การสอน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาความรู้หรือฝึกทักษะผู้เรียน ตามแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

3.4 การประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียน ที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แล้วว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร อีกทั้งยังผลที่ได้จากการประเมินผลจะช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 115-116) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชั้นเรียนจัดให้มีไว้อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งานตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการจัดเตรียมการในด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วน และมีคุณภาพดีพร้อมใช้งานตลอดเวลา

2. องค์ประกอบด้านสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนสาธิตให้ผู้เรียนได้ศึกษาสังเกต

3. องค์ประกอบด้านการศึกษา หมายถึง การจัดลำดับเนื้อหาสาระความรู้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับมอบหมายให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ เนื่องด้วย การจัดการศึกษาในสวนของการจัดการชั้นเรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเรียนรู้ คือ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ให้เป็นไปตามศักยภาพและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้โดยให้ความสำคัญไปที่การบริหารจัดการชั้นเรียน เนื่องจากชั้นเรียน เป็นสถานที่อยู่ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาของการมาเรียนที่โรงเรียน สำหรับองค์ประกอบด้านกายภาพและด้านสังคม เป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้องค์ประกอบด้านการศึกษาของผู้เรียนได้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

Buil and Solity (1987, pp. 15–33) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนของนักเรียนและครูส่วนใหญ่คือสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ชั้นเรียนนั่นเอง ลักษณะการจัด ออกแบบก็จะแตกต่างกันไป แต่ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมก็ต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันหลักการทั่ว ๆ ไป คือ จะกำหนดพอให้เป็นแนวที่จะใช้กับการเรียนการสอนได้ทุกโอกาสเนื่องจากสภาพแวดล้อมสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ที่ทำงานในบริเวณนั้นด้วย

2. องค์ประกอบทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากที่ครูและนักเรียนได้อยู่รวมในบริเวณแวดล้อมเดียวกันในรูปหนึ่งรูปใด อาจก่อให้เกิดส่วนประกอบทางสังคมที่มีความแตกต่างกันในบางลักษณะได้ เช่น ครูอาจจะทำงานร่วมกับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ กัน (กลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็ก กลุ่มความสามารถ หรือจำแนกความสามารถ ความถนัด)

Joyce, Fisher and Hoover (2003, pp. 1–18) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. การบริหารจัดการเวลาและพื้นที่ในชั้นเรียน
  - 1.1 การจัดพื้นที่ในชั้นเรียน
  - 1.2 การจัดเวลาในการจัดกิจกรรม
  - 1.3 การจัดการภาระงาน
  - 1.4 การจัดการเวลาของครูผู้สอน
2. พฤติกรรมของผู้เรียน
  - 2.1 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้หน้าเรียน
  - 2.2 กฎระเบียบของห้องเรียน
  - 2.3 กฎระเบียบของการสอน
  - 2.4 การเสริมแรง สร้างแรงจูงใจ
  - 2.5 ระบบการเกื้อหนุนในการเรียน
3. กลยุทธ์ในการสอน
  - 3.1 วิธีการสอนแบบทั้งชั้น
  - 3.2 วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย

3.3 วิธีการสอนแบบจับคู่

3.4 วิธีการสอนแบบรายบุคคล

Weinstein (2003, p.29) ได้กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนมีองค์ประกอบ

ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่
  - 1.1 การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
  - 1.2 การสร้างรูปแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
  - 1.3 การให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในชั้นเรียน
  - 1.4 การทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน
  - 1.5 การจัดการเวลาให้เหมาะสม
2. การจัดการรูปแบบการเรียนการสอน
  - 2.1 การสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน
  - 2.2 การมอบหมายงานต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
  - 2.3 การทำงานเป็นกลุ่ม ขนาดของกลุ่ม ชนิดของกลุ่มและการจัด
3. การจัดการพฤติกรรมนักเรียน
  - 3.1 มีการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยเลือกใช้รูปแบบให้

นักเรียนเข้ากลุ่ม

2.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับ

เหมาะสมกับพฤติกรรมนั้นๆ

3.2 การช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหา

3.3 การป้องกันไม่ให้นักเรียนข้องเกี่ยวกับความรุนแรงรวมถึงสิ่งที่

บ่งบอกว่าอันตราย

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สนธิ ชาติทอง (2552)	ปริญภรณ์ ตังคนานันต์ (2557)	สันติ บุญภิรมย์ (2557)	Buil และ Solity (1987)	Joyce, Fisher และ Hoover (2003)	Weinstein (2003)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. ด้านสภาพแวดล้อม - มิติด้านกายภาพ - องค์ประกอบทางกายภาพ - การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓		✓	✓		✓	5	83.33	✓
2. ด้านการศึกษา - มิติด้านการเรียน - องค์ประกอบทางการศึกษา - กลยุทธ์ในการสอน - การจัดรูปแบบการเรียนการสอน	✓	✓	✓		✓	✓	5	83.33	✓
3. ด้านการบริหารจัดการ - มิติด้านการจัดการ - การบริหารจัดการเวลาและพื้นที่ในชั้นเรียน - การจัดการพฤติกรรมนักเรียน	✓				✓	✓	3	50.00	✓
4. ด้านสังคม - องค์ประกอบทางสังคม - พฤติกรรมของผู้เรียน		✓	✓	✓	✓		4	66.67	✓

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบ และมีองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

- 1) ด้านสภาพแวดล้อม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมาย และลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ มิติด้านกายภาพ องค์ประกอบทางกายภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 83.33
  - 2) ด้านการศึกษา ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ มิติด้านการเรียน องค์ประกอบทางการศึกษา กลยุทธ์ในการสอน และการจัดรูปแบบการเรียนการสอน รวมความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 83.33
  - 3) ด้านสังคม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ องค์ประกอบทางสังคม และพฤติกรรมของผู้เรียน รวมความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 66.67
  - 4) ด้านการบริหารจัดการ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ มิติด้านการจัดการ การบริหารจัดการเวลาและพื้นที่ในชั้นเรียนและการจัดการพฤติกรรมนักเรียน รวมความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 50.00
- จากการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยได้เรียงตามลำดับความถี่มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายด้านสภาพแวดล้อม ไว้ดังนี้

Buil and Solity (1987, pp. 15–16) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนของนักเรียนและครูส่วนใหญ่ คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ชั้นเรียนนั่นเอง ลักษณะการจัด ออกแบบก็จะแตกต่างกันไป แต่ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมก็ต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันหลักการทั่ว ๆ ไป คือจะกำหนดพอให้เป็นแนวที่จะใช้กับการเรียนการสอนได้ทุกโอกาสเนื่องจากสภาพแวดล้อมสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ที่ทำงานในบริเวณนั้นด้วย สอดคล้องกับสันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวว่า ด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชั้นเรียนจัดให้มีไว้เพียงพอพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การจัดเตรียมการในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วนและมีคุณภาพดี พร้อมใช้งานตลอดเวลา สอดคล้องกับสุรัชดา จิ่งสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 37) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบ

ทางกายภาพ คือ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนของนักเรียนและครูส่วนใหญ่ คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ชั้นเรียน ลักษณะการออกแบบชั้นเรียน ก็จะแตกต่างกันไปตาม กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมที่ แตกต่างกันไป เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนั้น ในการจัดการชั้นเรียนด้านองค์ประกอบทางกายภาพควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้

- 1) จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้เหมาะสมกับยุคสมัย
- 2) จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้ สอดคล้องกับหลักสูตร
- 3) จัดองค์ประกอบทางกายภาพให้สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ และ
- 4) จัดองค์ประกอบทางกายภาพเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่าง ราบรื่นและได้ผล สอดคล้องกับ สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและ ภายนอกห้องเรียน มีแผนผังแสดงสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ชัดเจน มีการจัดอาคาร เรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องพยาบาล โรงอาหารอย่างเป็นสัดส่วน สะอาดและเป็น ระเบียบ มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน มีห้องเรียนเพียงพอ มีการ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งาน มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกลักษณะ มี สนามที่เหมาะสม มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอและปลอดภัยในการใช้งาน มีการจัดภูมิทัศน์ สวนหย่อมและปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ไม้ร่มรื่น สวยงาม มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีการจัดทำข้อมูลการใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างมีระบบ และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในและ ภายนอก ชั้นเรียนเพื่อสนับสนุนบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ชั้นเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ในการจัดตกแต่งชั้นเรียน บรรยากาศของโรงเรียน ตลอดจนวัฒนธรรมของโรงเรียน

2) องค์ประกอบด้านการศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายด้านการศึกษา ไว้ดังนี้

ทรศนีย์ วรหัตถ์คำ (2554, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายด้าน การศึกษาหมายถึง การดำเนินการเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนแผน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน วิธีการสอน การจัดกระบวนการเรียนที่หลากหลายเน้นกระบวนการคิดและมุ่งส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ มีการวัดและประเมินผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 115-116) ได้กล่าวว่า ความหมายด้านการศึกษา หมายถึง การจัดลำดับเนื้อหาสาระความรู้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียน มีการวางแผนการเรียนร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือการศึกษา ค้นคว้า ตามที่ได้รับมอบหมาย ให้เต็มตาม อรรถภาพ ทั้งนี้ เนื่องด้วยการจัดการศึกษาในส่วนของจัดการชั้นเรียน เป็นเป้าหมาย สูงสุดในการเรียนรู้ คือ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ให้เป็นไป ตามอรรถภาพและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้โดยให้ความสำคัญไปที่การบริหารจัดการชั้นเรียน เนื่องจากชั้นเรียนเป็นสถานที่อยู่ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาของการมาเรียนที่โรงเรียน สอดคล้องกับ สุรัชดา จิ่งสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 39) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทางการศึกษา หมายถึง เนื้อหาในหลักสูตรที่โรงเรียนนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน และ เนื้อหาความรู้ ทักษะกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูผู้สอนเห็นว่าสอดคล้องกับหลักสูตร และ ตัดสินใจเลือกนำมาสอนในห้องเรียนโดยมีการกำหนดตารางสอน และเวลาในการสอนให้ เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน ดังนั้น การจัดการห้องเรียน ด้านองค์ประกอบทางการศึกษา ควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้ 1) การเตรียมการสอนผู้สอนที่ดีควรมีการเตรียมการสอน ก่อนดำเนินการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดคุณค่าทันสมัยและเป็น ปัจจุบัน 2) การวางแผนการสอนผู้สอนควรกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้ ชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์การสอน เนื้อหาการสอน วิธีสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและแนวทางการวัดผลผู้เรียน 3) การสอน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาความรู้หรือฝึก ทักษะผู้เรียน ตามแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ แตกต่างกัน และ 4) การประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบความรู้ ทักษะและเจตคติ ของผู้เรียน ที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แล้วว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร อีกทั้งยังผลที่ได้จากการประเมินผลจะช่วยให้ผู้สอนสามารถ ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ฆนัท ธาตุทอง

(2552, หน้า 80) ได้กล่าวว่า มิติด้านการเรียน ควรมุ่งเน้นด้านการสอนที่ใช้ให้นักเรียน เป็นศูนย์กลางเพื่อการเรียนรู้ การสอนมีการแทรกแซงหลายแบบที่ครูอาจช่วยให้นักเรียน มีพฤติกรรมเอื้อสังคมในกลุ่มของนักเรียนด้วยตนเอง วิธีดำเนินการแทรกแซงเชิงสนับสนุน ที่มีลักษณะเด่น คือ ครูต้องบอกว่า 1) ครูมีความคาดหวังอะไรจากการเรียนการสอน 2) มีความกระตือรือร้นกับเนื้อหาและการสอน 3) ครูยึดหลักว่านักเรียนต้องรับผิดชอบงาน ของตน 4) มุ่งให้นักเรียนประสบความสำเร็จ เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้วมักจะไม่ว่าง ค่อยมีปัญหาด้านพฤติกรรม ครูควรใช้ยุทธวิธีการสอน เช่น จัดการสอนให้เหมาะสมกับ ระดับความยากของเนื้อหา จึงทำให้ความสำเร็จเกิดขึ้นได้จริงและความล้มเหลวเป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ของบทเรียนแต่ละบท ตรวจสอบติดตามการทำงานของ นักเรียน การสอนให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบการเรียนของตน เป็นต้น ครูสามารถนำมาใช้ วางแผนการสอนได้และครูผู้สอนจะเกิดความชำนาญได้ด้วยวิธีการใดวิธีหนึ่ง หรือหลาย ๆ วิธีแล้วแต่ความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตร แผนการจัดการศึกษา เทคนิคการสอน รูปแบบการจัดการเรียน การสอน กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

3) องค์ประกอบด้านสังคม

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายด้านสังคม ไว้ดังนี้ Buil และ Solity (1987, pp. 28-33) ได้กล่าวไว้ว่า ความหมาย องค์ประกอบทางสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น จากที่ครูและนักเรียนได้อยู่รวม ในบริเวณแวดล้อมเดียวกันในรูปหนึ่งรูปใด อาจก่อให้เกิดส่วนประกอบทางสังคมที่มีความแตกต่างกันในบางลักษณะได้ เช่น ครูอาจจะทำงานร่วมกับนักเรียน กลุ่มต่าง ๆ กัน (กลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็ก กลุ่มละความสามารถ หรือจำแนกความสามารถ ความถนัด) สอดคล้องกับอรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 10) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อม ทางด้านสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึง กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านสังคม เช่น 1) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน 2) การสร้างแรงจูงใจ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สอดคล้องกับสันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 115) ได้

กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบด้านสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่างๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนสาคิดให้ผู้เรียนได้ศึกษาสังเกต สอดคล้องกับ สุรัชดา

จึงสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 38-39) ได้กล่าวไว้ว่า หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากที่ครูและนักเรียนได้อยู่ร่วมกัน เช่น ครูทำงานร่วมกับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ หรือผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มใหญ่กลุ่มเล็กและความสามารถกลุ่มจำแนก

ความสามารถหรือความถนัดทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ กัน การจัดการชั้นเรียนด้านองค์ประกอบทางสังคม เป็นสิ่งที่ไม่อาจเห็นด้วยตา แต่สามารถรู้สึกหรือสัมผัสได้ ดังนั้น การจัดการชั้นเรียนด้านองค์ประกอบทางกายภาพจึงควรคำนึงถึงแนวคิดดังต่อไปนี้

- 1) จัดบรรยากาศที่ท้าทาย
- 2) จัดบรรยากาศที่ให้อิสระ
- 3) สร้างบรรยากาศแห่งการยอมรับ
- 4) สร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่นและเป็นมิตร
- 5) สร้างบรรยากาศแห่งวินัย และ
- 6) สร้างบรรยากาศแห่งความสำเร็จ

สรุปได้ว่า สังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในภายนอกสถานศึกษา การสร้างกฎกติกาและบรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย บุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด

4) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายด้านการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

ชนัท ธาตุทอง (2552, หน้า 80) ได้กล่าวไว้ว่า มิติด้านการจัดการ เป็นการจัดการห้องเรียนให้ดำเนินการอย่างราบรื่น ประกอบด้วย การวางแผนงานประจำที่ไม่ใช่การสอนช่วยให้ห้องเรียนดำเนินไปได้อย่างไร้ปัญหา โดยการแทรกแซงเชิงป้องกันเชิงสนับสนุนและเชิงแก้ไข รวมถึงการป้องกันซึ่งเป็นการดำเนินการก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การสนับสนุนซึ่งเป็นการสร้างและคงไว้ซึ่งพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนและค่านึงไว้เสมอว่า ครูเป็นกุญแจสำคัญในกระบวนการป้องกัน ความรุนแรงในโรงเรียน ในส่วนของทรศนีย์ วรหาคำ (2554, หน้า 8) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการบริหาร หมายถึง การจัดการสิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย

บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับสุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร คือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการมอบหมายหน้าที่บุคลากรในการปฏิบัติงานแต่ละฝ่ายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ มีการสร้างบรรยากาศที่ดี ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน มีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด มีความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมระบบบริหารจัดการ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน

1. ความหมายของคุณภาพของผู้เรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคุณภาพของผู้เรียน ไว้ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า หมายถึง 1) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ 3) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษา

ต่างประเทศ 4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, หน้า 6) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 17) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพดังที่กล่าวกันว่า “คุณภาพไม่มีขาย อยากได้ให้สร้างเอง” โดยสรุปคุณภาพมี 2 ลักษณะ คือ 1) คุณภาพเชิง สมบูรณ์ (Absolute Quality) หมายถึง คุณภาพเชิงสรุปและเป็นคุณค่าเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจจะได้ข้อสรุปจากชื่อเสียง ประวัติ และผลงาน ตลอดจนการอ้างอิงจากบุคคลอื่นในสังคมเป็น “คุณภาพตามใจผู้ใช้หรือคุณภาพตามอุดมคติ” 2) คุณภาพเชิงสัมพัทธ์ (Relative Quality) เป็น คุณภาพเชิงเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีการกำหนดนิยามและมาตรฐานการศึกษา และใช้เกณฑ์ดังกล่าวเป็นบรรทัดวัดคุณภาพของหน่วยงานที่เรียกว่า “คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้” ในปัจจุบันนี้คุณภาพการศึกษาของไทยใช้แนวคิดและวิธีการ คุณภาพเชิงสัมพัทธ์ในระบบประกันและการประเมินคุณภาพ สอดคล้องกับพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2554, หน้า 10) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถตามเป้าหมายของหลักสูตร คือเป็นคนเก่ง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง และเป็นคนดี ผู้เรียนมี ทักษะทางสังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงาน และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับสุริรัตน์ ข้ามสาม (2554, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนหมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการคือทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามมาตรฐานทางการศึกษามีความสอดคล้องกับแนวนโยบาย การจัดการศึกษาของภาครัฐและตรงกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต หลักสูตรสอดคล้องกับภัคพร บุญเกล้า (2555, หน้า 85-86) กล่าวว่า คุณภาพ คือ คุณสมบัติเฉพาะหรือลักษณะที่จำเป็น อันบอถึงความเป็นเลิศ การมีมาตรฐาน

ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ หรือความสามารถ สนองตอบผู้ให้บริการ ความพอใจของผู้บริการ คุณภาพจึงหมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จและความก้าวหน้าของบุคคลในหน่วยงานนั้น คำว่า “คุณภาพผู้เรียน” (Students Quality) มีความหมาย เช่นเดียวกับคำว่า “คุณภาพการศึกษา” หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังในผลลัพธ์ คือ ผู้เรียน นักศึกษามีความรู้ความสามารถในเนื้อหาตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม

ณิกฤษรัตน์ ทัพขวา (2557, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสุรพล พิมพ์สอน (2557, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความดี คือ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) คุณลักษณะด้านความเก่ง คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และ 3) คุณลักษณะด้านการมีความสุข คือ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีและผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา นอกจากนี้อุตมลิน คันธภูมิ (2558, หน้า 93) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ครอบคลุมใน 5 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) ด้านทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร 3) ด้านสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน 4) ด้านทักษะการคิด และ 5) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

กรมการศึกษาและการอบรม (Department of Education & Learning)

แห่งรัฐวิคตอเรียของประเทศออสเตรเลีย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 67) ได้ใช้ “โมเดลโรงเรียนคุณภาพ” เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบมีอาชีพให้แก่โรงเรียนในสังกัดรัฐบาล และอธิบายความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครูจนทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพด้วย

สุรพล พิมพ์สอน (2557, หน้า 31) ได้อธิบายความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าเป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม ซึ่งมีสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมมีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักเรียนได้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

สรุปไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนมีความสำคัญตามคุณลักษณะที่สังคมพึงปรารถนา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองการปกครอง และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3. องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ไว้ดังนี้

แพวิพา ภูสงค์ (2552, หน้า 37-39) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ซึ่งได้กล่าวถึงคุณภาพผู้เรียนมี 8 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และ

มีวิสัยทัศน์ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และ 8) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553, หน้า 56-57) กล่าวถึง คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ผลสอบ NT ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ป.3 ผลสอบ O-NET ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพ ป.6 ผลสอบ LAS ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ป.2 ผลสอบ LAS ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ป.5 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ผลการประเมินภายนอกมาตรฐานที่ 1, 2, 7 และ 8 ตามผลการประเมินภายนอกมาตรฐานที่ 4 ของ สมศ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 2-4) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี 2561 ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความสามารถ และทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงชั้นที่จำเป็นต้องปูพื้นฐานความสามารถ และทักษะการอ่าน ออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นจนสามารถอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มุ่งพัฒนาต่อยอด พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มุ่งพัฒนาต่อเนื่อง พัฒนาด้านความสามารถในการแสวงหาความรู้ เพื่อการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เน้นเพิ่มเติมความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

2) ด้านคุณลักษณะ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นมีความเป็นพลเมือง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย และมีจิต สาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีคุณลักษณะนิสัยที่ต้องเน้นเป็น
การเฉพาะในแต่ละช่วงวัยและพัฒนาต่อเนื่องในทุกช่วงชั้น ดังนี้ ชั้น ป. 1-3 เน้นความใฝ่ดี
ชั้น ป.4-6 ใฝ่เรียนรู้ ชั้น ม.1-3 อยู่อย่างพอเพียง และ ชั้น ม.4-6 มีความมุ่งมั่นใน
การศึกษา และการทำงาน โดยสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน
และนอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 17) กล่าวว่า
คุณภาพผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 เมื่อจบ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ด้าน ดังนี้

1) มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเอง มี
วินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด
การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์
และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและ
อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กำธร ไพจิตร (2556, หน้า 17-18) กล่าวถึงคุณลักษณะผู้เรียนในโรงเรียน
คิดสร้างสรรค์ ว่าเด็กไทยควรต้องมีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) ทักษะเชิงคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นลักษณะการจัดการเรียนการสอน ที่มีอยู่
ในปัจจุบันเรียนเพื่อหาคำตอบและจะเชื่อว่าคำตอบที่ถูกต้องมีเพียงคำตอบเดียวมีวิธีการ
หาคำตอบที่ถูกเพียงแค 1 วิธี ถ้ามีคนตอบถูก ก็ต้องมีคนตอบผิด

2) ทักษะเชิงคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากต่อ
การประกอบอาชีพในอนาคต เนื่องจากโลกในปัจจุบันต้องการคนที่มีความคิดสร้างสรรค์
คิดเพน มองโลกในแง่บวก ซึ่งเด็กไทยยังขาดอยู่มาก

3) ทักษะการสื่อสารซึ่งการสื่อสารจะช่วยให้เราเป็นผู้นำ

4) ทักษะการคนควหาความรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันความรู้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

พจนภัทรา พูลผล (2556, หน้า 1) กล่าวถึง ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1) มีคุณธรรมกำกับใจ เป็นคนดีมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2) เป็นผู้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความเพียรพยายามที่จะแสวงหาความรู้ให้ถึงสุดขอบความรู้ที่สามารถเขาถึงได้

3) สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาได้อย่างเชี่ยวชาญ

4) มีพื้นฐานและทักษะการคำนวณที่ดี และมีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

5) สามารถเล่นดนตรีและกีฬาเป็นอย่างน้อย 1 ชนิด

6) สามารถจัดการใจและมีวิธีคิดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

7) พรอมเผชิญปัญหาและสามารถเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
สุรพล พิมพ์สอน (2557, หน้า 43-44) ได้ทำการวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ผู้เรียนเป็นคนดี ประกอบด้วย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึงผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีความเมตตากรุณาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีจิตสาธารณะ

2) ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ประกอบด้วย

2.1) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนสามารถวางแผนทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงานสามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีม มีความรู้ลึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

2.2) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวมมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

2.3) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร หมายถึงผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในรายวิชาต่าง ๆ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.4) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3) ผู้เรียนเป็นคนมีความสุข ประกอบด้วย

3.1) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี หมายถึงผู้เรียนมีสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักร่างกายส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ไม่เสพรหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมถึงปัญหาทางเพศมีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครูและผู้อื่น

3.2) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมายถึง ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ

อมรรัตน์ เชิงหอม (2557, หน้า 133-134) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้กล่าวถึงคุณภาพผู้เรียนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต นักเรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอมีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจกล้า แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึง อารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนซึ่มซับจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ นักเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทิต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

3) ด้านความรู้ใฝ่เรียน นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะในการอ่านฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

4) ด้านทักษะการคิด นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิดสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมายคาดการณ์และตัดสินใจแก้ปัญหา โดยมีเหตุผลประกอบ

5) ด้านทักษะการทำงาน นักเรียนมีความสามารถในการทำงาน อย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน การทำงาน ดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบเอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบทบทวนการทำงานเป็นระยะ ๆ จนงานที่ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเองสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ มี

ความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

6) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดรวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

อรรถญา ชนะเพีย (2558, หน้า 17-18) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของ คุณภาพด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี หมายถึง ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้เหมาะสม มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือ สิ่งดีงาม

2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูกตเวทิต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน ทรัพย์สิน ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ตามความจำเป็นอย่างสมเหตุผลผล และเกิดประโยชน์คุ้มค่า มีความตระหนักรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย และเป็นคนดีของสังคม

3) ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดเป็นระบบ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง และมีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สามารถแก้ปัญหาและปรับตัวได้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

หรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด รวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้

5) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการใช้เทคโนโลยี มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สนุกกับการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียน รวมทั้งสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, หน้า 21-56) ได้กำหนดตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- 3) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และ
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ทั้งนี้ สมศ.จะเป็นผู้ดำเนินการให้ตามโปรแกรมการ คำนวณ และพัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการ ทดสอบระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับดีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการตั้งที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน สรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบ	แพรวพา ภูสังต์ (2552)	สำนักทดสอบทางการศึกษา(2553)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)	กำธร ไพจิตต์ (2556)	พูนทรัพย์ ภูผล (2556)	สุรพล พิมพ์สอน (2557)	อมรรัตน์ เชิงหอม (2557)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	สมศ. (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
	1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	10	100	✓
	- ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	✓							✓	✓	✓			
	- ด้านคุณลักษณะ		✓	✓										
	- มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				✓									
	- มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข				✓		✓							
	- มีคุณธรรมกำกับใจ เป็นคนดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่						✓							
	- ผู้เรียนเป็นคนดี						✓	✓						

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แพรวา ภูงัด (2552)	สำนักทดสอบทางการศึกษา(2553)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)	กำธร ไพจิตร (2556)	พนัภิรา พูลผล (2556)	สุพล พิมพัสอน (2557)	อมรัตน์ เชิงหอม (2557)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	สมศ. (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
2. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม	✓										1	10	
3. ทักษะการทำงาน - ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต - ผู้เรียนเป็นคนเก่ง	✓						✓	✓			3	30	
4. ทักษะด้านการคิด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ที่มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ - ทักษะเชิงคิดวิเคราะห์ - ทักษะเชิงคิดสร้างสรรค์ - ทักษะด้านการคิด - ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะ การทำงาน - ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	✓				✓	✓		✓	✓	✓	6	60	✓

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แพรวีภา ภู่งัด (2552)	สำนักทดสอบทางการศึกษา(2553)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)	กำธร โพธิ์ดัด (2556)	พูนภัทรา พูลผล (2556)	สุรพล พิมพ์สอน (2557)	อมรรัตน์ เชิงหอม (2557)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	สมศ. (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร - ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓	✓						✓	✓	✓	5	50	✓
6. ทักษะความรู้และการสื่อสาร - ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ด้านความสามารถและทักษะ - มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต - ทักษะการสื่อสาร - ทักษะการค้นคว้าหาความรู้ - เป็นผู้มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความพยายามที่จะแสวงหาความรู้ให้ถึงที่สุด ขอบความรู้ที่สามารถเขาถึงได้ - ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	9	90	✓

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	แพรวพา ภูสงัด (2552)	สำนักทดสอบทางการศึกษา(2553)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)	กำธร ไพจิตร (2556)	พูนทรัพย์ พูลผล (2556)	สุรพล พิมพ์สอน (2557)	อมรรัตน์ เชิงหอม (2557)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	สมศ. (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
7. ด้านสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน - ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี - ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา - มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย - ผู้เรียนเป็นคนมีความสุข		✓	✓		✓			✓		✓	✓	7	70	✓
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข				✓										
9. สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาได้อย่างเชี่ยวชาญ						✓								

ตาราง 2 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบ	แพรวพา ภู่งัด (2552)	สำนักทดสอบทางการศึกษา(2553)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2554)	กำธร ไพจิตร (2556)	พูนภัทธา พูลผล (2556)	สุพด พิณพัสสอน (2557)	อมรรัตน์ เชิงหอม (2557)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	สมศ. (2559)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
10. มีพื้นฐานและทักษะการคำนวณที่ดี และมีความชำนาญในการใช้ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศ							✓					1	10	
11. สามารถเล่นดนตรีและกีฬา เป็นอยาางน้อย 1 ชนิด							✓					1	10	
12. สามารถจัดการใจและมีวิธีคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน							✓					1	10	
13. พรอมเผชิญปัญหาและสามารถ เลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม							✓					1	10	

จากตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบ และมีองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบ ที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะ มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมือง

ไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้เรียนเป็นคนดี รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100

2) ทักษะความรู้และการสื่อสาร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะการค้นคว้าหาความรู้ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

3) สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70

4) ทักษะการคิด ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ทักษะเชิงคิดวิเคราะห์ ทักษะเชิงคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 50

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบด้านคุณภาพของผู้เรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้เรียงตามลำดับความถี่ขององค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้

1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 51) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิกลำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก สอดคล้องกับ อรรถวิบูลย์ ชนะเพีย (2558, หน้า 17) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน ทรัพย์สิน ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผล และเกิดประโยชน์คุ้มค่า มีความตระหนักคุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย และเป็นคนดีของสังคมอนุตรศักดิ์ สอดคล้องกับอนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 15) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อบุพการีที่ดีของพ่อแม่หรือผู้ปกครองและผู้มีพระคุณ เป็นนักเรียนที่ดีของสถานศึกษา เป็นคนดีของสังคม มีวินัยต่อตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความเอื้ออาทรโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พร้อมกับยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตระหนักคุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, หน้า 23) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เป็นผู้เรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) ด้านทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของทักษะด้านความรู้และการสื่อสารไว้ ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 2) กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้เพื่อการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เน้นเพิ่มเติมความสามารถ ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย อมรรรัตน์ เชิงหอม (2557, หน้า 133) ได้กล่าวถึง ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะในการอ่านฟัง ดู ฟุด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และ

สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน อรรถัญญา ชนะเพ็ญ (2558, หน้า 17) กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการใช้เทคโนโลยี มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สนุกกับการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียน รวมทั้งสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, หน้า 35) กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง ผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการ อ่าน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีทักษะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารที่ดี

3) ด้านสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของด้านสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน ไว้ ดังนี้

อมรรัตน์ เชิงหอม (2557, หน้า 133) ได้กล่าวว่า สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง นักเรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอมีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเอง จากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ในศิลปะ อันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนชิมชั้บจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย อรรถัญญา ชนะเพ็ญ (2558, หน้า 17) กล่าวว่า สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้เหมาะสม มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือ สิ่งดีงาม สอดคล้องกับ อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 16) กล่าวถึง สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมี

สุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและรักการออกกำลังกาย มีน้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา และนันทนาการได้ นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, หน้า 35) กล่าวว่า สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และ สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนที่มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งดีงาม

สรุปได้ว่า สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด รู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย รับรู้และเห็นคุณค่าในสิ่งดีงาม

4) ด้านทักษะการคิด

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของทักษะการคิดไว้ ดังนี้

อมรรัตน์ เชิงหอม (2557, หน้า 134) ได้กล่าวว่า ทักษะการคิด หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิดสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมายคาดการณ์และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบอรรถนุญาชนะเพีย (2558, หน้า 18) กล่าวว่า ผู้เรียนมีทักษะการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดเป็นระบบ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 15) กล่าวว่า ทักษะการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล สามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สามารถสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเองอย่างภาคภูมิใจ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

(องค์การมหาชน) (2559, หน้า 40) กล่าวว่า ทักษะการคิด ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

สรุปได้ว่า ทักษะการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเชิงระบบ สามารถใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการคิด

4) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

อมรรัตน์ เชิงหอม (2557, หน้า 134) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดรวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด อนุสรณ์ ชนะเพ็ญ (2558, หน้า 18) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด รวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้ อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ มีผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีผลการประเมินสมรรถนะตามที่สถานศึกษากำหนดและมีผลการประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2559, หน้า 50) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนน

ผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) มากกว่า ซัดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ทั้งนี้ สทศ.จะเป็นผู้ดำเนินการให้ตามโปรแกรมการ คำนวณ และพัฒนาการ ทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการ ทดสอบ ระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ที่จำเป็นตามหลักสูตร มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมี ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้น สังกัดกำหนด

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับกลยุทธ์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกลยุทธ์ ดังนี้

1. ความหมายของกลยุทธ์

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

Schermerhorn (2005, p. 203) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บท หรือแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์กรเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการ ดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ในการแข่งขัน ขณะที่สก็อตต์ ไชวิโลกุล (2551, หน้า 53) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการสู่จุดหมายปลายทาง (Means) ระดับปฏิบัติการและเป็นแนวทางเพื่อตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย ที่ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2552, หน้า 16) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบหรือแผนการ ที่มุ่งสร้างองค์กรให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง จากความแตกต่างที่เป็น เอกลักษณะ โดยการมุ่งเน้นไปที่แผนการในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วนสุพานิ สฤกษ์วานิช (2552, หน้า 361) กล่าวถึงความหมายของกลยุทธ์ว่า หมายถึง แผนงานสำคัญที่องค์กรจะ ใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร เช่น เป้าหมายในเรื่องยอดขายและ ผลกำไร โดยโครงสร้างที่เหมาะสมร่วมกับกระบวนการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรที่ เหมาะสมจะเป็นหนทางและเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรบรรลุตามกลยุทธ์ ภารกิจ และเป้าหมายหลักที่ต้องการได้ ส่วนเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งขั้นหรือเพื่อหลบ

หลักอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ขณะที่ วิเศษฐ์ ฤทธิบำรุง (2553, หน้า 6) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง เทคนิควิธีการและแนวทาง ในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ส่วนเนาวรัตน์ นาคนพงษ์ (2557, หน้า 16) กล่าวว่ากลยุทธ์ หมายถึงวิธีการดำเนินงานที่ดีของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กรที่ดำเนินถึง สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของแผนงานนอกจากนี้ พิบูล ที่ปะบาลและ ธนวัฒน์ ที่ปะบาล (2559, หน้า 6) ได้สรุปความหมายของกลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบการตัดสินใจหรือการกระทำโดยเฉพาะซึ่งผู้จัดการนำมาใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการสำหรับองค์กร เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรวางไว้

2. ความสำคัญของกลยุทธ์

นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์ (2550, หน้า 21) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า การวางแผนกลยุทธ์ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญของการดำเนินธุรกิจ เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิธีการเพื่อให้องค์กรมีความได้เปรียบทางการแข่งขันและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการประเมิน ปรับเปลี่ยนศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม และนันทิยา หุตานูวัตร และณรงค์ หุตานูวัตร (2551, หน้า 41) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับองค์กร เพราะองค์กรใช้กลยุทธ์ในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน โดยกลยุทธ์ของแต่ละองค์กรจะถูกกำหนดตามธรรมชาติและลักษณะขององค์กรนั้น ๆ ทั้งนี้องค์กรจะกำหนดกลยุทธ์ได้นั้นต้องรู้สถานภาพหรือสภาวะขององค์กรของตนเสียก่อนและยังต้องมีกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2552, หน้า 19) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการ คือ

1. กำหนดทิศทางขององค์กร (Set Direction) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในทางปฏิบัติ (Harmony) การจัดการเชิงกลยุทธ์ให้ความสนใจต่อการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์กรในฐานะเป็นระบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่างๆ รวมเข้าด้วยกัน แนวคิดนี้ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพ

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide Readiness) การศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์กรเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนมีอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อม ที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4. สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive) การจัดการเชิงกลยุทธ์ ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

วรนาถ แสงมณี (2553, หน้า 10-6) กล่าวถึง ความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า ผู้นำจะต้องพัฒนาทิศทางกลยุทธ์ขององค์กรที่สามารถกำหนดภาพพจน์และคุณลักษณะของเป้าหมายที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งในการดำเนินการเช่นนี้ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จะต้องประเมินด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในเงื่อนไขของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมรวมอยู่ด้วย อีกทั้งสามารถกระตุ้นให้สมาชิกภายในองค์กรได้เห็นถึงทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ส่วนพิภพ เสวกวรรณ (2556, หน้า 34) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่สำคัญขององค์กรที่มุ่งใช้กลยุทธ์ในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ลดโอกาสความล้มเหลวให้น้อยลง ปรับเปลี่ยนศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้องค์กรได้เปรียบทางการแข่งขันสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า

วรางคณา ผลประเสริฐ (2554, หน้า 9-10) กล่าวว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร คือ

1. ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่ง

ที่กำหนดทิศทางขององค์กร จะเป็นแนวทางในการกำกับการใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

2. ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบโดยการพิจารณาถึงปัจจัยสถานะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อม สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสถานะความเปลี่ยนแปลงได้

3. ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์กรในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร องค์กรจะต้องวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทำให้องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กร เนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อมเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสถานะแวดล้อมและคู่แข่ง

4. ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน ความได้เปรียบทางการแข่งขันสามารถเกิดขึ้นจากการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับราคา การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นความพยายามในการแข่งขันกับศักยภาพของตนเองหรือในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่องค์กรและเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร

5. ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากมีการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้ การตรวจสอบและควบคุมไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือ โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กร อีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์กรในส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวม โดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงาน ทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามความสำคัญเร่งด่วนได้

6. ช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอก

ซึ่งหมายความรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ ประชาชน ผู้รับบริการ และ คู่แข่ง ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความคาดหวังต่อองค์กรแตกต่างกัน หากองค์กรสามารถ ตอบสนองความคาดหวังได้ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นให้การสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือ ในการดำเนินงาน หากองค์กรละเลยความคาดหวังดังกล่าวอาจเกิดความเคลื่อนไหว ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร เช่น การฟ้องร้อง หรือการหยุดงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อองค์กร เพราะองค์กรจะประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้จะต้องมีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี

นักวิชาการให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของกลยุทธ์ที่ดีไว้ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 45) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีย่อมทำให้ การตัดสินใจถูกต้องและดีตามไปด้วย และยอมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โดย 1) ช่วยสนับสนุนให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง 2) เป็นกรอบควบคุม ชั้นพื้นฐานของการบริหารงาน 3) ทำให้เกิดความแน่นอนในการประสานและปฏิบัติงาน และ 4) ช่วยลดเวลาที่ต้องใช้ในการตัดสินใจ

ธัญวัฒน์ ไชยตระกูลชัย (2545, หน้า 36-37) กล่าวถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้เป็นหลักในการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ว่ามีดังนี้

1. เป้าหมายที่กำหนดขึ้นในกลยุทธ์อยู่ในระดับที่สามารถจะบรรลุถึงได้
2. นโยบายและวิถีทางในทางปฏิบัติซึ่งกำหนดไว้ในกลยุทธ์นั้นครอบคลุม ทุกๆ เป้าหมายที่วางไว้ และเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน
3. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
4. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นเหมาะสมเพียงใดเมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่ อาจจะมีขึ้นได้ ระดับความเสี่ยงภัยนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
5. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นเหมาะสมกับ สภาวะแวดล้อมเมื่อคำนึงถึงจังหวะและสถานการณ์ในขณะนั้น
6. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้นมีความเหมาะสมกับ กำลังและความสามารถ
7. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้น มีความสอดคล้อง กับจุดเด่นขององค์กร

8. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้น มีความสอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อขององค์กร ตลอดจนผู้รับผิดชอบในทางปฏิบัติ ทัศนคติ และค่านิยมเหล่านี้มีความถูกต้องเพียงใดกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต

9. ผู้ที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้น มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในกลยุทธ์

10. องค์กรมีความสามารถในการจัดการและการบริหารที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2553, หน้า 78) กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมของกลยุทธ์ในองค์กรใดองค์กรหนึ่งอาจถือเอาทัศนะของบุคคลเป็นที่ตั้ง เพราะกลยุทธ์สามารถมองได้จากหลายแง่มุม แง่มุมหนึ่ง อาจเป็นที่ยอมรับของบุคคลคนหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับของอีกบุคคลหนึ่ง หรืออีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์อีกประการหนึ่ง คือ การถือเสียงข้างมาก หรือเป็นทัศนะของกลุ่มคนส่วนใหญ่โดยอนุโลม ที่อาจมีคนอื่นอีกกลุ่มหนึ่งหรือจำนวนน้อยใจมตี คัดค้าน และวิพากษ์วิจารณ์ไปตามทัศนะหรือตามเหตุผลของบุคคลกลุ่มนั้น

บัณฑิต พัดเย็น (2558, หน้า 36) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีนั้นจะต้องมีจุดเน้นที่ชัดเจนตามสมควร มีกลไกการประสานให้ทุกอย่างเข้าได้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงมีความเป็นไปได้ เหมาะสม สอดคล้อง ได้เปรียบในการแข่งขัน ได้รับการยอมรับและทำให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ดีจะต้องเป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้บริบทขององค์กร

4. องค์ประกอบของกลยุทธ์

นักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

สุชาติ บางวิเศษ (2553, หน้า 22) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์ไว้ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) ตัวชี้วัด และ 6) แผนงาน

ธนชัย ยมจินดา (2555, หน้า 2-9) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบในแผนกลยุทธ์ คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) นโยบาย 4) เป้าหมาย 5) กลยุทธ์ 6) แผนงาน และ 7) ตัวชี้วัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 11-13) กล่าวว่า กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) ตัวชี้วัด และ 6) โครงการ/แผนงาน

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2555, หน้า 15) กล่าวว่า กลยุทธ์มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) กลยุทธ์ 5) โครงการ/แผนงาน และ 6) ตัวชี้วัด

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2557, หน้า ๙) กล่าวว่า กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) กลยุทธ์ 6) ตัวชี้วัด และ 7) มาตรการ

พิศมัย แก้วเจริญผล (2559, หน้า 133) ได้ศึกษา การพัฒนากลยุทธ์ การจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) กลยุทธ์ 6) ตัวชี้วัด และ 7) มาตรการ

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2560, หน้า 76-80) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) ความสำคัญของวิสัยทัศน์ 3) พันธกิจของสถานศึกษา 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา 5) เป้าประสงค์ของสถานศึกษา 6) กลยุทธ์ของสถานศึกษา 7) โครงการ กิจกรรม 8) ตัวชี้วัด

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 8) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกลยุทธ์ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) เป้าประสงค์ 3) พันธกิจ 4) กลยุทธ์ 5) โครงการ/กิจกรรม 6) ตัวชี้วัด

อภิรักษ์ทิพย์ แกระหัน (2562, หน้า 12) ได้ศึกษาองค์ประกอบของกลยุทธ์ มีดังนี้ 1) ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) สภาพแวดล้อมและปัญหาความต้องการขององค์กร 4) ทางเลือกและการคัดทางเลือก 5) กลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์ และ 6) กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

Gill Roger (2006, p. 177) กล่าวว่า กลยุทธ์ประกอบด้วย 1) Vision วิสัยทัศน์ 2) Mission พันธกิจ 3) Objective วัตถุประสงค์ 4) Target เป้าหมาย และ 5) Strategy กลยุทธ์

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบกลยุทธ์ รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 องค์ประกอบของกลยุทธ์

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบของกลยุทธ์	สุชาติ บางวิเศษ (2553)	ธนชัย ยมจินดา (2555)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2555)	เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2557)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	พชรภิชย์ จันทร์ศิริลลิต (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	อภิรักษ์ชัย แกะระหัน (2562)	Gill Roger (2006)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
1. วิสัยทัศน์ - วิสัยทัศน์ - การสร้างวิสัยทัศน์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	90	✓	
2. พันธกิจ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	90	✓	
3. เป้าประสงค์ - วัตถุประสงค์ - เป้าประสงค์ - เป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100	✓	
4. ประเด็นกลยุทธ์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	90	✓	
5. ตัวชี้วัด		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	80	✓	
6. โครงการ/กิจกรรม - แผนงาน - โครงการ/แผนงาน - โครงการ/กิจกรรม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	60	✓	
7. นโยบาย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	1	10	✓	
8. มาตรการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2	20	✓	

ตาราง 3 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบของกลยุทธ์																				
	ดูชาติ	บางวิเศษ (2553)	ธนชัย	ยมจินดา (2555)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	ไพโรจน์	ปิยะวงศ์วัฒนา (2555)	เนาวรัตน์	นาตพงษ์ (2557)	พิศมัย	แก้วเจริญผล (2559)	พชรวิทย์	จันทศิริศิริ (2560)	วัฒนา	สายเชื้อ (2561)	อภิรักษ์	ชัย แกะระหัน (2562)	Gill Roger (2006)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
9. ความสำคัญของวิสัยทัศน์												✓							1	10	
10. ประเด็นยุทธศาสตร์ของ สถานศึกษา												✓							1	10	
11. ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ องค์กร															✓				1	10	
12. นโยบาย เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์															✓				1	10	
13. สภาพแวดล้อมและปัญหา ความต้องการขององค์กร															✓				1	10	
14. ทางเลือกและการคัดทางเลือก															✓				1	10	
15. กลยุทธ์และการตัดสินใจ กลยุทธ์															✓				1	10	
16. กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ															✓				1	10	

จากตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและเมืองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

- 1) ด้านวิสัยทัศน์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ วิสัยทัศน์ การสร้างวิสัยทัศน์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90
- 2) ด้านพันธกิจ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90
- 3) ด้านเป้าประสงค์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ เป้าหมาย รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100
- 4) ด้านประเด็นกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90
- 5) ด้านตัวชี้วัด รวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 80
- 6) ด้านโครงการ/กิจกรรม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ แผนงาน โครงการ/แผนงาน โครงการ/กิจกรรม รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ ผู้วิจัยเรียงตามลำดับการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรม ตามลำดับ มีรายละเอียดดังนี้

1) วิสัยทัศน์

1.1 ความหมายของวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ ดังนี้

Hamel and Prahalad (1994, pp. 129-135) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง มุมมองในระยะยาวขององค์การที่ปรารถนาจะเป็นในอนาคต หรืออาจเรียกว่า “จุดหมายเชิงกลยุทธ์” (Strategic Intent) สอดคล้องกับ Thompson and Strickland (1995, p. 3) กล่าวว่าวิสัยทัศน์ หมายถึง การบ่งบอกลักษณะของภารกิจในอนาคตขององค์กรว่ามีลักษณะอย่างไร องค์กรจะมุ่งหน้าไปทางไหน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานในระยะยาวให้กับองค์กร บอกชนิดของภารกิจที่องค์กรพยายามอยากจะทำให้เป็นไปและแจ้งให้ทุกคนได้ทราบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางตามที่มุ่งหวังร่วมกัน สอดคล้องกับอีกทั้ง Miller and Dess (1996, p. 6) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การพรรณนาถึงภาพในอนาคตที่อยากจะเป็น ควรเป็นภาพที่ดีที่สุด มากที่สุด และยิ่งใหญ่ที่สุด กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง การกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะเห็นต้องการจะเป็นตาม

ระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์จึงเป็นภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลซึ่งหน่วยงานสามารถบรรลุได้ เมื่อมีการพัฒนาองค์กรและมีการดำเนินการเติมศักยภาพของบุคลากร สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2555, หน้า 42-43) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพแห่งอนาคตขององค์กรที่ผู้นำและสมาชิกในองค์กรร่วมกันกำหนดขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึงพันธกิจและจุดหมาย มีลักษณะสำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) มีมุมมองแห่งอนาคตที่สอดคล้องกับเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร 2) ริเริ่มโดยผู้นำและสมาชิกมีส่วนร่วมคิดและให้การสนับสนุนเพื่อให้เป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” ที่มีความน่าเชื่อถือและปฏิบัติตาม 3) มีสาระครบถ้วนและชัดเจน สะท้อนให้เห็นจุดหมายปลายทางและทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่ทุกคนเข้าใจง่าย สามารถทำให้สำเร็จได้ตรงตามเป้าหมาย สาระต่าง ๆ จะช่วยกระตุ้นทำลายความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน 4) ให้ความฝันและพลังจิตใจทำลายทะเยอทะยานสามารถปลุกเร้าและสร้างความคาดหวังที่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้ นั่นคือ มีเส้นทางที่ทำลายความสามารถ สอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ชุณหะกล้า (2558, หน้า 50-52) กล่าวว่าวิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดหวังขององค์กรในอนาคตที่จะเป็น

สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในอนาคตขององค์กรให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีทิศทางการดำเนินงานเป็นไปตามภารกิจขององค์กร

1.2 ความสำคัญวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555, หน้า 43) กล่าวถึง ความสำคัญของวิสัยทัศน์ไว้ว่า 1) ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมขององค์กรอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน 2) ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่า แต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่าจะทำอะไร (what) ทำไม่ต้องทำ (why) ทำอย่างไร (how) และทำเมื่อใด (when) 3) ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกน่าสนใจ มีความผูกพัน มุ่งมั่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจทำหาย เกิดความหมายในชีวิตการทำงาน มีการทำงานและมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภูมิใจและทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ 4) ช่วย

กำหนดมาตรฐานของชีวิตองค์การที่มีคุณภาพ ในส่วนของคิริลักษณ์ ทิพม่อม (2559, หน้า 122) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ไว้ว่า วิสัยทัศน์เป็นการกำหนดทิศทางขององค์การ เพื่อให้บุคลากรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ช่วยให้สมาชิกในองค์กรรู้ทิศทางที่จะดำเนินงานอย่างมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน

1.3 ลักษณะของวิสัยทัศน์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงลักษณะของวิสัยทัศน์ ดังนี้

Bryson, John M (1995, pp. 161–164) กล่าวว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) เน้นอนาคตขององค์การที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่เชื่อมโยงกับอดีตที่ผ่านมา 2) ให้ความหวังและกำลังใจ รวมทั้งความทะเยอทะยานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน 3) ถ่ายทอดประวัติความเป็นมาขององค์การ และคุณค่าที่กำหนดในอดีต และที่จะเป็นในอนาคต 4) สร้างความชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์ และทิศทางขององค์การจากการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) ระบุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ 6) เน้นลักษณะพิเศษขององค์การ หรือลักษณะที่แตกต่างจากองค์กรอื่น 7) เน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง 8) ใช้คำที่ผู้อ่านวาดภาพได้ สามารถสื่อให้เกิดศรัทธาจุดประกายปลุกเร้า หรือสนับสนุนให้เกิดพันธะและการอุทิศตนได้

กัญญา แซ่มซ้อย (2552, หน้า 178–179) กล่าวถึงลักษณะของวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) มุมมองแห่งอนาคตสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมขององค์การ รวมทั้งวัตถุประสงค์ และภารกิจขององค์กรนั้นๆ 2) ริเริ่มโดยผู้นำและสมาชิกมีส่วนร่วมคิดและให้การสนับสนุนมีความน่าเชื่อถือ ทุกคนเต็มใจที่จะปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะก่อให้เกิดความผูกพัน 3) มีสาระครบถ้วนและชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงจุดหมายปลายทางและทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่เข้าใจง่าย สามารถทำให้สำเร็จได้ตรงตามเป้าหมาย 4) ให้ความฝันและพลังจิตใจ ทำทายทะเยอทะยาน ปลุกเร้า และสร้างความเป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้ 5) มีแผนปฏิบัติที่แสดงถึงวิธีการที่ชัดเจนเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะให้ผลคุ้มค่า

สรุปได้ว่า ลักษณะของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) สะท้อนมุมมองแห่งอนาคต 2) มีส่วนร่วมจากสมาชิกในองค์กร 3) ระบุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ 4) มีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน

2) พันธกิจ

2.1 ความหมายของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของพันธกิจ ดังนี้

Thompson and Stricland (1995, p. 4) กล่าวว่า พันธกิจ หมายถึง ขอบเขตของงานในองค์กรซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นภาพรวมและดำเนินการวินิจฉัยออกมา เขียนเฉพาะที่เป็นเป้าหมายขององค์กร เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฎ์ และคณะ (2553, หน้า 33) กล่าวว่า ภารกิจ (Mission) หมายถึง การกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของ องค์กรภารกิจที่ดีจะช่วยให้องค์กร สามารถตอบคำถามที่ว่า “เราคือใคร เราทำอะไร และเราจะมุ่งไปในทิศทางไหน” (Who Are We, What We Do and Where We’re Headed) ภารกิจแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละองค์กร เนื่องจากภารกิจจะช่วยสร้าง คุณค่าและความแตกต่างขององค์กรจากองค์กรอื่น ภารกิจที่เขียนไว้ชัดเจนจะช่วยให้ องค์กรธุรกิจในการเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ชัดเจนและเป็นหนึ่ง เดียวไปสู่สังคมภายนอกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร สอดคล้องกับกรมประมง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ (2554, หน้า 12) ได้กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการ กำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ที่องค์กรจะต้องทำ เป็นคำที่ขยายความหมาย ของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำ องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 58) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission Formulation) หมายถึง บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอก หน้าที่ขององค์กรที่กำลังทำหรือจะทำในอนาคตให้แก่ลูกค้า ผู้รับบริการ หรือสังคมได้รู้ว่า เรา กำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมักระบุผลผลิตของหน่วยงาน กลุ่ม หรือ ผู้รับบริการหรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของหน่วยงาน ซึ่งถือว่าเป็น หน่วยงานภาครัฐต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก และผลลัพธ์ที่คาดหวัง เป้าหมายเชิงกลยุทธ์เป็นหลัก เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดพันธกิจของหน่วยงาน สอดคล้องกับวัชรารัตน์ ทีสุโกะ (2557, หน้า 55) กล่าวว่า พันธกิจ หมายถึง การกำหนด ขอบเขตและแนวทางปฏิบัติงานหน้าที่ขององค์กรที่ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และ เป้าหมายองค์กร สอดคล้องกับศิริรัตน์ ชุณหดล้าย (2558, หน้า 50-52) ได้กล่าวว่า พันธกิจ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำเพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ มีลักษณะเป็นขอบข่าย เชิงรุกมากกว่าภารกิจที่ผูกพันด้วยอำนาจ

สรุปได้ว่า พันธกิจ หมายถึง การกำหนดภารกิจ ขอบเขตของการปฏิบัติงานในองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 ความสำคัญของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของพันธกิจ ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 54) กล่าวถึงความสำคัญของพันธกิจ ว่ามีส่วนช่วยในการเชื่อมโยงภารกิจในการปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จ

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 35) กล่าวถึงความสำคัญของพันธกิจ ว่าสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่อะไรตามกฎหมายด้านการจัดการศึกษา ให้แก่เยาวชนและประชาชนอย่างมีคุณภาพและเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันแล้วจะเพิ่มภารกิจที่โดดเด่นแตกต่างจากหน่วยงานเหล่านั้นอย่างไร โดยให้ระบุลงไปให้ชัดเจนและเพื่อตรวจสอบว่า พันธกิจหลักของสถานศึกษาที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ยังมี ความเป็นไปได้อยู่หรือไม่อย่างไร พันธกิจใดควรยกเลิกเพราะเหตุใด พันธกิจใดควรปรับเปลี่ยนใหม่หรือเพิ่มขึ้นเพราะเหตุใด บุคลากรทุกคนต้องตระหนักว่าพันธกิจใดคือพันธกิจหลัก พันธกิจใดคือพันธกิจรอง เน้นให้สมาชิกในหน่วยงานเข้าใจตรงกัน ไม่หลงทาง

สรุปได้ว่า พันธกิจช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับความสำคัญ

2.3 ลักษณะของพันธกิจ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงลักษณะของพันธกิจ ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550, หน้า 23) กล่าวถึงลักษณะของพันธกิจไว้ว่า พันธกิจ เป็นหน้าที่หรืองานพื้นฐานขององค์กร ในการกำหนดภารกิจ ทำนองเดียวกัน วัชรารภรณ์ ทีสุกะ (2557, หน้า 55) ได้สรุปลักษณะของพันธกิจ ประกอบด้วย 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดพันธกิจขององค์กรที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ 2) พันธกิจที่กำหนดบ่งบอกถึงทิศทางและขอบเขตการปฏิบัติงานขององค์กร 3) พันธกิจมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง 4) พันธกิจบ่งบอกถึงผู้รับประโยชน์และบริการโดยตรงจากการดำเนินงาน และ 5) พันธกิจขององค์กรแสดงให้เห็นถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน

ขององค์กรที่ผู้รับบริการจะได้รับที่กำหนดจะต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลหรือแนวคิดพื้นฐานขององค์กรเป็นหลัก และศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559, หน้า 124) กล่าวว่า ลักษณะของพันธกิจ ประกอบไปด้วย ลูกค้า ผลิตภัณฑ์ ตลาด ปรัชญาการอยู่รอด แนวความคิดต่อตนเอง บุคลากร เทคโนโลยี และภาพลักษณ์ ในส่วนของ อภินันท์ชัย แกะระหัน (2562, หน้า 123-124) กล่าวถึงลักษณะของพันธกิจ ดังนี้ 1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกย่องคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) สร้างความมั่นคงแก่ประเทศไทยโดยสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุข และพอเพียง 4) พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อการก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง สู่การเป็นประเทศในโลกรี่หนึ่ง และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน (productivity) ให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0

สรุปได้ว่า พันธกิจ มีลักษณะ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมจากบุคคลในองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนด 2) บ่งบอกถึงทิศทางและขอบเขตการปฏิบัติงานขององค์กร 3) มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง 4) พันธกิจขององค์กรแสดงให้เห็นถึงกิจกรรม โครงการ แผนงานขององค์กร

3) เป้าประสงค์

3.1 ความหมายของเป้าประสงค์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของเป้าประสงค์ ดังนี้

ฉลอง ชาตรุประชีวิน (2552, หน้า 55) กล่าวว่า เป้าหมาย (Goals) เป็นข้อความที่ระบุความคาดหวัง หรือผลงานที่องค์กรมีความคาดหวังจะให้เกิดหลังจากได้

ดำเนินงานตามพันธกิจ ผลงานที่คาดหวังขององค์การเป็นผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์สำหรับองค์การหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดเป้าประสงค์ต้องระบุหน่วยวัดให้ชัดเจน พิจารณาให้ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ได้ผลลัพธ์ (Outcomes) ที่สามารถวัดได้ สอดคล้องกับเรวัตร์ ชาตรีวิศิษฎ์ และคณะ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า เป้าหมาย (Goals) คือ การบอกสิ่งที่องค์การปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยมีการกำหนดให้ชัดเจน กระชับ ตรงจุดและสามารถวัดได้ ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายจะมีการกำหนดให้ชัดเจนขึ้นกว่าการกำหนดภารกิจว่าจะต้องทำอะไร สอดคล้องกับกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดช่วงเวลาอาจแตกต่างกัน 1 ปี 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปี แล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้ สอดคล้องกับศิริรัตน์ ชุณหาคาลัย (2558, หน้า 50-52) ได้กล่าวว่า เป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำให้สำเร็จหลังการดำเนินการพันธกิจแล้ว

สรุปได้ว่า เป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนดขององค์กร

3.2 ความสำคัญของเป้าประสงค์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของเป้าประสงค์ ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป. หน้า 49-52) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) แสดงเหตุผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่สามารถบรรลุผลได้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง 2) ชี้นำลักษณะของแผนปฏิบัติงานและวิธีดำเนินกิจกรรม 3) เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ระดับสูงสุดถึงระดับล่างสุด 4) ประสานการตัดสินใจของหัวหน้าหน่วยงานย่อยต่างๆ ของโรงเรียนให้สอดคล้องกัน และไม่ขัดแย้งกัน 5) เพื่อการปรับตัวต่อข้อจำกัดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม 6) เป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินผลทั้งในด้านความสำเร็จของโรงเรียน และการประเมินผลกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับแผนการดำเนินงาน ในส่วนของนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 54) ได้กล่าวว่า การกำหนดเป้าประสงค์ช่วยให้การดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนกลยุทธ์ มีส่วนช่วยให้รู้ว่าต้องทำอะไรก่อนให้สำเร็จเมื่อไหร่ และควรวัดได้ นอกจากนี้ วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 36) กล่าวว่า วัตถุประสงค์เป็น

การระบุหรือบอกให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะทำให้ได้ เพื่อให้เห็นสภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุคศาสตร์ ซึ่งแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงานอาจกำหนดระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น แผน 3 ปี, 5 ปี, 10 ปี หรือมากกว่าแล้วแต่กรณี

สรุปได้ว่า เป้าประสงค์ มีส่วนสำคัญในการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ต้องระบุว่าทำอะไร อย่างไร เมื่อไหร่ และควรจะทำได้อย่างไร

4) ประเด็นกลยุทธ์

4.1 ความหมายของประเด็นกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 54) ได้กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งในการกำหนดทั้งวัตถุประสงค์และกลยุทธ์จะต้องลำดับความสำคัญ เพื่อเลือกปฏิบัติในเรื่องที่มีความสำคัญสูง กลยุทธ์ที่ปฏิบัติจริงอาจมีทั้งส่วนที่เป็นกลยุทธ์ตามแผนและกลยุทธ์ที่ปรับให้สอดคล้องสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในการกำหนดกลยุทธ์ตามแผนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอก เพื่อจะเลือกวิธีการที่ใช้จากภายนอกและจุดเด่นที่องค์การมีอยู่แปลงอุปสรรคจากภายนอกเป็นโอกาส กำจัดจุดด้อยหรือใช้จุดด้อยขององค์การให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในส่วนของศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558, หน้า 50-52) ได้กล่าวว่า ความหมายของ ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง ประเด็นสำคัญที่องค์กรต้องดำเนินการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ นอกจากนี้สุระศักดิ์ แก้วเสียว (2556, หน้า 9) กล่าวว่า กลยุทธ์หลัก หมายถึง การเลือกวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโรงเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่จะนำพาองค์การสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4.2 ความสำคัญของประเด็นกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

Bryson (1995) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์ หรือการวางแผนกลยุทธ์เป็นลักษณะเด่นขององค์กรที่มีการจัดการอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้ความสำเร็จของ

องค์กรจำเป็นต้องมีกระบวนการที่ครบวงจร อันประกอบด้วยแผนปฏิบัติการ การนำไปปฏิบัติและการประเมินผล สอดคล้องกับ Rowley & Lujun (1997) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์ เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้น ต่อมา Mulhare (1999) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์เป็นการแก้ปัญหาที่หลากหลายอย่างเป็นทางการต่อการจัดการในการตัดสินใจขององค์กร

สรรเพชญ โทวิชา (2560, หน้า 14) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาและดำเนินงานที่มุ่งเน้นระยะยาวได้ โดยเน้นระบบและกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์

สรุปได้ว่า ประเด็นกลยุทธ์ช่วยในเรื่องของการวางแผน ช่วยให้องค์กรบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์

4.3 ลักษณะของประเด็นกลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงลักษณะของกลยุทธ์ ดังนี้ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป. หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงลักษณะของกลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์เป็นแผนการ มีลักษณะเป็นแผน คือ มีทิศทาง แนวทางปฏิบัติ ที่มุ่งสู่ออนาคต 2) กลยุทธ์เป็นแบบแผน ลักษณะของกลยุทธ์ นอกจากจะเป็นแผนการแล้วยังเป็นแบบแผนที่มีรูปแบบพฤติกรรมคงที่แน่นอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ 3) กลยุทธ์การวางตำแหน่ง ได้แก่ การตัดสินใจวางตำแหน่งสินค้า บริการ หรือผลิตภัณฑ์ เฉพาะเจาะจงในตลาด หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ 4) กลยุทธ์เป็นมุมมองเชิงกว้าง และลึก เป็นการระบุถึงแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรทั้งในด้านความสามารถ วัฒนธรรม ทรัพยากร ตลอดจนวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายโดยรวมของกิจการ 5) กลยุทธ์มีลักษณะเป็นแผน เรียกว่า กลยุทธ์ที่จงใจ ส่วนกลยุทธ์ที่เป็นแบบแผนเรียกว่า กลยุทธ์ที่นำไปใช้ หรือแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เห็นจริง 6) กลยุทธ์เป็นสิ่งที่จงใจ เจตนา และนำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติให้เป็นจริง คือ กลยุทธ์โดยเจตนา ซึ่งตรงข้ามกับ กลยุทธ์ที่ไม่ได้รับไปสู่การปฏิบัติ 7) กลยุทธ์ที่มีลักษณะเกิดขึ้นมาอย่างฉับพลันในระหว่างดำเนินการเป็นลักษณะที่ไม่ได้วางแผนไว้ เรียกว่ากลยุทธ์ฉุกเฉิน และ 8) กลยุทธ์ที่มีลักษณะกำหนดเค้าโครงแนวทางไว้กว้าง ๆ รายละเอียดจะเริ่มก่อตัวขึ้นมาเอง เรียกว่า กลยุทธ์หลักแบบครอบคลุม เช่น แผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษาระยะที่ 8 ของกรมสามัญศึกษา ที่ใช้กลยุทธ์หลักแบบครอบคลุม คือ การจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2553, หน้า 30) กล่าวว่า ในการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การพิจารณาถึงทิศทางของหน่วยงาน ได้แก่ วิสัยทัศน์ที่องค์กรต้องการบรรลุ ประเด็นกลยุทธ์ และเป้าประสงค์ ภายใต้แต่ละประเด็นกลยุทธ์ในการจัดทำแผนกลยุทธ์นั้นมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดทำวิสัยทัศน์ องค์กรและเป้าประสงค์เนื่องจากแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับบุคคลในองค์กรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางความเชื่อมโยงและเป็นเหตุเป็นผลของกลยุทธ์ที่จะใช้ในการดำเนินงานขององค์กร การจัดทำแผนกลยุทธ์จึงมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำวิสัยทัศน์ ประเด็นกลยุทธ์และเป้าประสงค์ของหน่วยงาน

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีลักษณะ 1) มีทิศทางที่ชัดเจน 2) สามารถนำไปปฏิบัติได้ 3) มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนดกลยุทธ์

5) ตัวชี้วัด

5.1 ความหมายของตัวชี้วัด

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของตัวชี้วัด ดังนี้ วันเพ็ญ ผ่องกาย (2550, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของระบบการดำเนินงานส่วนใดส่วนหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสารสนเทศที่บ่งบอกสถานะหรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เราสนใจ ซึ่งการนำตัวแปรหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าจะสะท้อนให้เห็นสภาพการณ์ที่ต้องการศึกษาโดยรวม

วารุณี ทีณา (2551, หน้า 9) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงานหรือ ผลการดำเนินงานในเชิงปริมาณหรือคุณภาพโดยการนำข้อมูลหรือตัวแปรมาสัมพันธ์กันให้เกิดคุณค่า ซึ่งให้เห็นสภาพการณ์ที่ต้องการศึกษาหรืออธิบาย ซึ่งอาจอยู่ในรูปข้อความ ตัวประกอบตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้

ชัตติยา ดวงสำราญ (2552, หน้า 80-82) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง เครื่องมือ หรือดัชนีที่ใช้ในการวัดความก้าวหน้าของการบรรลุแต่ละเป้าประสงค์

ซึ่งสามารถวัดผลและกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จได้ โดยทุกเป้าประสงค์ต้องมีตัวชี้วัด หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกเป็นตัวเลขที่ใช้ระบุหรือวัดแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดได้ เปรียบเทียบได้ ภายในระบบสารสนเทศที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สอดคล้องกับ กมล ตราชู (2553, หน้า 34-35) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรขององค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณ ของสภาพที่ต้องการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นค่าที่สังเกตได้ทั้งเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่บอกความหมาย หรือสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้าง ๆ โดยอาจมีเงื่อนไขของเวลา หรือสถานที่กำกับ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การบริหารงาน การติดตามผลการดำเนินงานและการจัดลำดับการพัฒนาของหน่วยงานได้

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ดัชนีที่บ่งบอกถึงความก้าวหน้าขององค์กร ซึ่งจะวัดผลและกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จได้

5.2 ความสำคัญของตัวชี้วัด

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของตัวชี้วัด ดังนี้

วรัญญา ยอดระบำ (2548, หน้า 33) กล่าวถึงความสำคัญของตัวชี้วัดว่า กำหนดเป็นปริมาณ หรือที่คิดเป็นตัวเลขได้ ไม่ใช่การบรรยายข้อความเพียงอย่างเดียว และในการตีความค่าตัวเลขของตัวชี้วัดแต่ละตัว จะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือปทัสฐานที่กำหนดไว้ ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้สูงหรือต่ำ และ

วิวัฒน์ ก่อทอง (2552, หน้า 14) กล่าวถึงความสำคัญของตัวชี้วัดว่า เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย การติดตามผลการศึกษารววิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา การจัดลำดับระบบการศึกษาความเป็นกลางของตัวบ่งชี้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและยึดเอามาตรฐานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นตัวชี้วัดคุณภาพในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดมีส่วนสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายต่าง ๆ ขององค์กร โดยสามารถกำหนดเป็นปริมาณหรือตัวเลขได้

5.3 ลักษณะของตัวชี้วัด

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงลักษณะของตัวชี้วัด ดังนี้ Johnstone (1981, pp. 15-17) ได้กล่าวถึงลักษณะของตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย 1) ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน ใช้มากในงานวิจัย งานบริหารและงานวางแผน 2) ตัวบ่งชี้เดี่ยว เป็นการเลือกเพียงตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งและ 3) ตัวบ่งชี้รวมหรือตัวบ่งชี้ผสม เป็นตัวบ่งชี้ที่มีการรวมตัวแปรเดี่ยวหลายตัวด้วยวิธีการคณิตศาสตร์ แล้วถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวคำนวณค่าตัวบ่งชี้รวมออกมา เพื่อให้ได้ภาพรวมของระบบการศึกษา

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550, หน้า 84-86) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่ดี ควรมีคุณสมบัติสำคัญ ดังนี้ 1) ความตรง (validity) ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องบ่งชี้ได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างถูกต้องแม่นยำ ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้แม่นยำตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัดนั้น 2) ความเที่ยง (reliability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้คุณลักษณะที่มุ่งวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ คงเส้นคงวา หรือบ่งชี้ได้คงที่เมื่อทำการวัดซ้ำในช่วงเวลาเดียวกัน ตัวบ่งชี้ที่สามารถ ชี้ได้อย่างคงเส้นคงวาเมื่อทำการวัดซ้ำนั้น 3) ความเป็นกลาง (neutrality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ด้วยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง (bias) ไม่น้อมเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้แนะโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หรือความไม่ยุติธรรม 4) ความไว (sensitivity) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด สามารถแสดงความผันแปรหรือความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน โดยตัวบ่งชี้จะต้องมีมาตราและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ เช่น ตัวบ่งชี้ระดับการปฏิบัติไม่ควร มีความผันแปรที่แคบ เช่น ไม่ปฏิบัติ (0) และปฏิบัติ (1) แต่ควรมีระดับของการปฏิบัติที่มีการระบุความแตกต่างของคุณภาพอย่างกว้างขวางและชัดเจน เช่น ระดับ 0 ถึง 10 เป็นต้น 5) สะดวกในการนำไปใช้ (practicality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสะดวกในการนำไปใช้ ใช้ได้ดีและได้ผล

สรุปได้ว่า คุณลักษณะสำคัญของตัวชี้วัดที่ดี ต้องสามารถวัดผลได้โดยตรง ไม่ยุ่งยาก เข้าใจง่าย สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของนโยบายอย่างชัดเจน มีความคุ้มค่าในการจัดทำ และสามารถใช้ในการอธิบายสถานการณ์ที่สามารถวัดและเปรียบเทียบได้ ซึ่งในทางปฏิบัติจะไม่สามารถกำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นมาตรฐานได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นหลัก

6) โครงการ/กิจกรรม

6.1 ความหมายของโครงการ/กิจกรรม

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 49) ได้กล่าวถึงความหมายของแผน คือ สิ่งที่รวมแผนงานหลาย ๆ แผนงานที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนงาน หมายถึง ที่รวมของหลาย ๆ โครงการ และโครงการ หมายถึง แผนทีละเอียดที่สุดที่สามารถปฏิบัติได้ สอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 46) ได้กล่าวว่า โครงการ หมายถึง แผนซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์กับชุดกิจกรรมชุดหนึ่งเพื่อให้บรรลุจุดหมายใดจุดหมายหนึ่งเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องแยกเป็นส่วน ๆ อาจเป็นโครงการหนึ่งจากหลาย ๆ โครงการที่ประกอบกันขึ้นเป็นแผนงานหรือเป็นโครงการเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับงบประมาณเป็นข้อความระบุถึงทรัพยากรด้านการเงินที่จะใช้ในกิจกรรมต่างๆของแผนงานหรือโครงการ ในส่วนของศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558, หน้า 50-52) ได้กล่าวถึง ความหมายของโครงการ/กิจกรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องตอบสนองตัวชีวิตในแต่ละแผนงาน สอดคล้องกับวัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของโครงการ หรือกิจกรรมว่า เป็นกิจกรรมหรือกลุ่มกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุแต่ละกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า โครงการ/กิจกรรม หมายถึง โครงการและกิจกรรมที่องค์กรระบุไว้ในแผนกลยุทธ์แล้วดำเนินการตามรูปแบบของกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

6.2 ความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530, หน้า 7-8 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 436) กล่าวถึงความสำคัญของโครงการ กิจกรรม ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ 2) ความสนใจผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียน

ได้แสดงความคิดเห็น ผักการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 4) เป็นการสร้างความพร้อม และความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบใช้ได้ทันที 5) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน เพราะสื่อประสมที่จัดไว้ในระบบเป็นการแปรเปลี่ยนกิจกรรม และช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา 6) แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษารายบุคคลตามความสนใจตามเวลา และโอกาสที่อำนวยแก่ผู้เรียน ซึ่งแตกต่างกัน 7) ช่วยขจัดปัญหา การขาดแคลนครู ชุดการสอนทำให้ผู้เรียน เรียนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ทั้งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูคนหนึ่งจึงสามารถสอนนักเรียนได้จำนวนมาก 8) ช่วยนักเรียนให้รู้จักมุ่งหมายของการเรียนชัดเจน ตลอดจนรู้วิธีการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการเพิ่มพูนการจูงใจในการเรียน 9) ชุดการสอนจะกำหนดบทบาทของครูและนักเรียนไว้ชัดเจนว่าตอนใด ใคร จะทำอะไร อย่างไร ลดบทบาทของการกระทำของครูข้างเดียว นักเรียนเรียนรู้โดยการกระทำมากยิ่งขึ้น 10) ชุดการสอนเกิดจากการนำวีซีดีระบบเข้ามาใช้เมื่อผ่านการทดลองจึงทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ 11) ชุดการสอนฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน และรู้จักการทำงานร่วมกัน 12) ชุดการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวัสดุการเรียนและกิจกรรมตามความสนใจ และ 13) ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนรู้การกระทำของตนเองและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง สอดคล้องกับคู่มือการบริหารโครงการระดับสถานศึกษา (ม.ป.ป. หน้า 4) กล่าวถึงความสำคัญของโครงการ กิจกรรม ดังนี้ 1) ทราบวัตถุประสงค์ และหน้าที่ของการปฏิบัติงาน 2) เกิดการประสานงาน 3) เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) เกิดผลลัพธ์ หรือเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สรุปได้ว่า โครงการ/กิจกรรม มีความสำคัญในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพราะในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ หมายถึง เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ

6.3 ลักษณะของโครงการ/กิจกรรม

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงลักษณะของโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 95) กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรม ดังนี้ 1) คู่มือ หรือ คู่มือการใช้กิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน และคำอธิบาย การจัดกิจกรรมการสอน 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้สำหรับ

วัดที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) แบบฝึกปฏิบัติ เป็นแบบฝึกหัด หรือบัตรคำสั่งที่ระบุกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนของการเรียน 4) สื่อการสอน เป็นสื่อต่างๆที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เช่น รูปภาพ สไลด์ เทปบันทึกเสียง บัตรคำ ฯลฯ ในส่วนของนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, หน้า 49-50) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการวางแผนโครงการ ดังนี้ 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล หรือความเป็นมา ในการจัดทำโครงการนั้น ๆ 3) จุดมุ่งหมายของโครงการ 4) วัตถุประสงค์ของโครงการ 5) เป้าหมายในการดำเนินงาน 6) หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบ 7) ระยะเวลาในการดำเนินการ 8) วิธีดำเนินการ 9) งบประมาณ ค่าใช้จ่ายหรือทรัพยากรที่ได้ 10) วิธีติดตามควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ

สรุปได้ว่า โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ของโครงการ 5) เป้าหมายในการดำเนินงาน 6) หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบ 7) ระยะเวลาในการดำเนินการ 8) วิธีดำเนินการ 9) งบประมาณ 10) วิธีติดตาม ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ

6.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ดังนี้

เนตร์พัฒนา ยาวีราษ (2549, หน้า 47-56) มีแนวคิดที่คล้ายกัน โดยอธิบายกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การสร้างกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การพิจารณาทิศทาง กลยุทธ์สำหรับอนาคตหรือวิสัยทัศน์ และการกำหนดภารกิจที่สำคัญขององค์กร 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น โครงสร้างขององค์กร ระบบการจ่ายค่าตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณ และกฎระเบียบขององค์กร นโยบายและวิธีการปฏิบัติขององค์กร การประสานกันเพื่อทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรที่กำหนด 3) การควบคุมกลยุทธ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลของกลยุทธ์ให้มีกระบวนการทั้งหมดในการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

ธงชัย สันติวงษ์ (2550, หน้า 86-90) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Analysis of external environment) คือ การตรวจสอบโดยละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ที่องค์กรต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่ และทำการประเมินให้ เห็นถึงโอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Threats)

1.2 การวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ ภายในและจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) เพื่อประเมินให้ทราบถึงกำลัง ความสามารถ ที่อยู่จะช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ดำเนินต่อไปได้ และสามารถประสบความสำเร็จ ได้ภายใต้เงื่อนไขของสภาวะแวดล้อมขององค์กรที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลง ไปด้วย

1.3 การรับรู้ถึงค่านิยมส่วนบุคคล (Personal values) และมี วัตถุประสงค์ส่วนตัวของบุคคลผู้มีอำนาจ รวมทั้งบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่ยังคงมีอำนาจ อิทธิพลในองค์กร ทั้งนี้เพราะค่านิยมส่วนตัวของบุคคลเหล่านี้ที่เป็นผู้ตัดสินใจที่สำคัญ จะมีผลกระทบต่อทางเลือกกลยุทธ์อย่างแน่นอน ดังนั้น เพื่อให้กลยุทธ์เป็นที่ยอมรับโดย คณะผู้บริหารเหล่านี้ผู้บริหารที่วางแผนกลยุทธ์จึงควรรับรู้ค่านิยมดังกล่าวและปรับกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับค่านิยมและความ ชอบส่วนบุคคลจนเป็นที่ยอมรับได้ในที่สุด การพิจารณา ตกลงใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบขององค์กรที่พึงมีต่อสังคม

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการบริหาร โดย วัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ (Mission and Strategic objectives) คือ การพิจารณาตกลงใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ของกิจการ

2.2 การกำหนดแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์ย่อย (Major plans policies and sub strategies) หมายถึง การแจกแจงออกเป็นแผนงานหลักต่าง ๆ ที่ จำเป็นเพื่อการทำงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์และเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์มีความสำคัญ โดยตรงต่อความสำเร็จของกลยุทธ์ทั้งนี้เพราะกลยุทธ์ที่ดีนั้นจะบรรลุผลสำเร็จได้ย่อมต้อง สามารถได้รับ การปฏิบัติลุล่วงไป ปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน คือ

วัฒนธรรมองค์กรที่มีอยู่ โครงสร้างองค์กรที่จัดไว้ และคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนความพร้อมและเหมาะสมของระบบและกระบวนการบริหารงาน

4. การประเมินกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารระดับสูงที่จะทำการประเมินถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ขององค์กรและกลยุทธ์ทางธุรกิจทั้งหลายที่พึงต้องการทราบว่าเมื่อได้จัดวางกลยุทธ์ไว้อย่างดีแล้วก็ต้องมีการวิเคราะห์ตรวจสอบโดยตลอดเกี่ยวกับผลที่ออกมาได้ของกลยุทธ์ที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน (2550, หน้า 5) ได้อธิบายกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์ เช่นเดียวกันณัฐวุฒิ ภารพบ (2553, หน้า 25) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้ พบว่า การบริหาร

เชิงกลยุทธ์ มีองค์ประกอบที่ครอบคลุมกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนหรือการสร้างกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ หรือการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ 3) การประเมินหรือการควบคุมกลยุทธ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดยุทธศาสตร์ 2) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และ 3) การควบคุมและประเมินผลทางยุทธศาสตร์

ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555, หน้า 84) กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การดำเนินกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์

ณรงค์ชัย เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวสรุปกระบวนการบริหารพัฒนากลยุทธ์ ไว้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็งการวิเคราะห์จุดอ่อน การวิเคราะห์โอกาส และ การวิเคราะห์อุปสรรค 2) การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ การจัดทำแผนกลยุทธ์ และการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย การมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่บุคลากร การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4) การประเมินผลและการควบคุมกล

ยุทธ์ หมายถึง การควบคุม กำกับ ติดตามกลยุทธ์ การประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์ และการรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

Hitt, Ireland & Hoskisson (1999, p. 80) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการระบุภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบันและในอนาคต ที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมาย ในที่นี้สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นชุดขององค์ประกอบทั้งภายนอกและภายในองค์กร อาจมีผลต่อความก้าวหน้าขององค์กรในการที่จะไปสู่เป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การสร้างทิศทางขององค์กรหรือกำหนดแนวรุกขององค์กร ตัวบ่งชี้ทิศทางขององค์กรมี 2 ตัว คือ พันธกิจขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กร

ซึ่งพันธกิจขององค์กรคือจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลว่าทำไมองค์กรจึงคงอยู่ ส่วนวัตถุประสงค์คือเป้าหมายที่องค์กรได้เลือกแล้ว กระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรนี้ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การไตร่ตรองผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม และ 3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กร ขั้นตอนย่อยที่ 2 นี้ เป็นผลมาจากการไตร่ตรองในขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กรการกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอด ในระยะยาวให้แก่องค์กรซึ่งหลังจากนั้นจะดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้โดย (1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม (2) พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน และ (3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้น

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤต การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส - ภาวะคุกคาม วิธีเมตริกซ์ของ BCG (Boston Consulting Group Growth-share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E. (General Electric's Multifactor Portfolio Matrix) เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหาร ต้องมีความคิดที่ชัดเจนในหลาย ๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้กลยุทธ์ใหม่องค์กร

จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการอย่างไรกับวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเป็นหลัก ประกันว่าการใช้กลยุทธ์นี้จะประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ ขั้นตอนนี้เน้นที่การควบคุมและ ประเมินกลยุทธ์การจัดการที่ใช้ เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการนั้น
Wheelen & Hunger (2000, p.9) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนา กลยุทธ์ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์กร (Organizational Environment) หมายถึง แรงผลักดันต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และสภาวะภายในองค์กร
2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน ประกอบด้วย
  - 2.1 อุปสรรคจากคู่แข่งชั้นที่เข้ามาใหม่ (Treat of New Entrants)
  - 2.2 อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต (The Bargaining Power of Suppliers)
  - 2.3 อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (The Bargaining Power of Buyers)
  - 2.4 อุปสรรคจากผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ทดแทนได้ (The Threat of Substitute Products or Services)
  - 2.5 ระดับการแข่งขันระหว่างธุรกิจเดิม (The Degree of Rivalry Among Existing Competitors)
3. การจัดทำกลยุทธ์ (Strategic Formulation) คือการนำเสนอข้อมูล และความรู้ต่าง ๆ จากการกำหนดทิศทางขององค์กร และจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก และภายในองค์กร มาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ
4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) คือการเสนอ กลยุทธ์มาปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

David (2009, p. 36) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารกลยุทธ์ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจ การวิเคราะห์สภาพภายนอก ได้แก่ โอกาสและอุปสรรค ตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดแข็งและจุดอ่อน การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว การกำหนดทางเลือกและเลือก

กลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด วัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การจูงใจบุคลากร การจัดสรรทรัพยากร วัฒนธรรมและ โครงสร้างองค์การ การจัดเตรียมงบประมาณและระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อนำกลยุทธ์ไป ปฏิบัติ และ 3) การประเมินกลยุทธ์

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมา สังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพของผู้เรียนรายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	นรินทร์พัฒนา ยากิวิราช (2549)	ธงชัย สันติวงษ์ (2550)	สาโรจน์ โอปัทธ์สิน (2550)	ณัฐฤติ ภากรพบ (2553)	(สพฐ.(2554)	ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	นงศรัทษา เคนไชยวงศ์ (2561)	Hitt, Ireland & Hoskisson (1999)	Wheelen & Hunger (2000)	David (2009)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ 1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม - การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม - การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในภายนอก - การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ขององค์การ - การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ทางการแข่งขัน - การวิเคราะห์เพื่อจัดการ เชิงกลยุทธ์		✓				✓	✓		✓		6	60	✓
2. การกำหนดกลยุทธ์ - การกำหนดกลยุทธ์						✓	✓	✓		✓	9	90	✓

ตาราง 4 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	นิตร์พัฒนา ยาริราช (2549)	ธงชัย สันติวงษ์ (2550)	สาโรจน์ โศพิทักษ์ชิน (2550)	ณัฐฤดี ภารพบ (2553)	(สพฐ.(2554)	ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	นงศรัภย์ เคนไชยวงศ์ (2561)	Hitt, Ireland & Hoskisson (1999)	Wheelen & Hunger (2000)	David (2009)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
กระบวนการพัฒนากลยุทธ์													
- การจัดทำกลยุทธ์									✓				
- การสร้างกลยุทธ์	✓		✓	✓									
- การกำหนดยุทธศาสตร์					✓								
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ											10	100	✓
- การปฏิบัติตามกลยุทธ์				✓			✓	✓	✓				
- การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	✓	✓	✓							✓			
- การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ					✓								
- การดำเนินกลยุทธ์						✓							
4. การควบคุมเชิงกลยุทธ์											9	90	✓
- การควบคุมกลยุทธ์	✓					✓		✓					
- การประเมินกลยุทธ์		✓	✓	✓						✓			
- การควบคุมและประเมินผลทางยุทธศาสตร์					✓								
- การประเมินผลและควบคุมกลยุทธ์							✓						
5. การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการบริหาร		✓									1	10	

6. การสร้างทิศทางขององค์กร หรือกำหนดแนวรุกขององค์กร								✓			1	10	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	---	----	--

จากตาราง 4 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการ
ชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและมี
องค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความ
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สภาวะ
แวดล้อมขององค์กร การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน และการวิเคราะห์เพื่อ
การจัดการเชิงกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

2) การกำหนดกลยุทธ์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมาย
และลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ การจัดทำกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาวะ
การสร้างกลยุทธ์ และการกำหนดยุทธศาสตร์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความ
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติและการดำเนินกลยุทธ์ รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็น
ร้อยละ 100

4) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความ
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การควบคุมกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ และการ
ควบคุมและประเมินผลยุทธศาสตร์ รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

จากการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์บริหารจัดการชั้นเรียน
ที่สังเคราะห์ได้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
ตามลำดับ ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ สรุปรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการวิเคราะห์
สภาพแวดล้อมไว้ ดังนี้

ภูมิภัทร กลางโคตร (2560, หน้า 12) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจัยที่เรียกว่า SWOT Analysis ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กรที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร 2) การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กรที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานของโรงเรียนทั้งปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์จุดแข็ง หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนที่เป็นข้อดีหรือข้อเด่นที่ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ 2) การวิเคราะห์จุดอ่อน หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนที่เป็นข้อเสียหรือข้อด้อยที่ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของโรงเรียน 3) การวิเคราะห์โอกาส หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ 4) การวิเคราะห์อุปสรรค หมายถึง การศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนที่เป็นภัยคุกคามหรือข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ Wheelen and Hunger (2002, p.9) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์กร หมายถึง แรงผลักดันต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ประกอบด้วย สภาวะแวดล้อมภายนอกองค์กร และสภาวะแวดล้อมภายในองค์กร

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียน ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง การวิเคราะห์จุดอ่อน การวิเคราะห์โอกาส และการวิเคราะห์อุปสรรค

2) การกำหนดกลยุทธ์

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการกำหนดกลยุทธ์ ไว้ ดังนี้

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่

เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับ ภูมิภัทร กลางโคตร (2560, หน้า 13) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การกำหนดกลยุทธ์มีขั้นตอนดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะเห็นต้องการจะเป็นตามระยะเวลาที่กำหนด 2) การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ที่องค์กรจะต้องดำเนินการ 3) การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนด และ 4) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นการวางแผนและเลือกแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติล่วงหน้าเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ และ 3) การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน อีกทั้ง Thompson and Strickland (1995, p.4) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก และเลือกทางเลือก ซึ่งสามารถบรรลุจุดประสงค์ เป็นแผนที่สำคัญและเป็นแผนระยะยาว นอกจากนี้ Wheelen & Hunger (2002, p.9) กล่าวว่า การจัดทำกลยุทธ์ คือ การนำข้อมูลและความรู้ต่างๆ จากการกำหนดทิศทางขององค์กร และจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร มาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดหรือคัดเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติไว้ ดังนี้

ปสุตา โอบุษฐ์จันทร์ศรี (2556, หน้า 11) กล่าวว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์สถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับวัชรภรณ์ ที่สุกะ (2557, หน้า 12) ได้กล่าวถึงการนำกล

ยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์การที่ได้กำหนดไว้มาสู่วิธีการปฏิบัติ โดยกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ประกอบไปด้วย การปรับ วัฒนธรรมองค์การที่เหมาะสม โดยปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมเดิม ๆ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ปัจจุบัน การปรับโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และขนาดของ องค์การกำหนดขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและสร้างระบบการบริหารที่เหมาะสมกับ องค์การ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในองค์การ นอกจากนี้ทิบูล ที่ ปะपालและธนวัฒน์ ที่ปะपाल (2559, หน้า 19) ได้อธิบายการปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็น กระบวนการดำเนินงานนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนดไว้เข้าสู่การปฏิบัติด้วยการพัฒนา จัดทำเป็นโปรแกรมดำเนินงาน จัดทำงบประมาณและวิธีดำเนินงาน ในขั้นนี้อาจเกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การ โครงสร้าง และระบบการจัดการทั้งหมด ทั่วองค์การได้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ โดยทั่วไปแล้วจะเป็นหน้าที่ของผู้จัดการระดับกลาง และระดับล่างเท่านั้น โดยผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้ตรวจสอบ เนื่องจากเป็นแผนงาน ปฏิบัติการการปฏิบัติตามกลยุทธ์จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจประจำวันในการจัดสรร ทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน ในส่วนของนงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์ หมายถึง การนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนดไว้ไปสู ่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย 1) การมอบหมาย งานรับผิดชอบให้แก่บุคลากร 2) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ 3) การดำเนินงาน ตามกลยุทธ์ นอกจากนี้วรภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 72) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไป ปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานการนำนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ มีการ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างตามบริบทของสถานศึกษา การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การแต่งตั้งคณะทำงาน การกำหนดปฏิทินและระยะเวลาในการปฏิบัติงานและสร้าง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่ การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การ กำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน 2) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และ 3) การดำเนินงานตามกลยุทธ์

4) การควบคุมกลยุทธ์

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการควบคุม กลยุทธ์ ไว้ ดังนี้

ปัสตุตา โยชฐ์จันท์ศรี (2556, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การประเมินกลยุทธิ์สถานศึกษา หมายถึง วิธีการในการตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อค้นหาข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดสอดคล้องกับวัชรภรณ์ ทีสุกะ (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การติดตามประเมินและพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง การพิจารณาผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่องค์การกำหนดขึ้นและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย การติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามกลยุทธ์ การประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์และการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ นอกจากนี้ พิบูล ทีปะपालและธนวัฒน์ ทีปะपाल (2559, หน้า 19) กล่าวว่า การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์การเพื่อเปรียบเทียบดูผลว่าผลการปฏิบัติงานจริงกับผลการดำเนินงานที่ตั้งความมุ่งหวังไว้บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้จัดการทุกระดับจะนำข้อมูลที่จะได้รับจากการประเมินในขั้นนี้เพื่อนำไปแก้ไขและหาทางแก้ปัญหาต่อไป อีกทั้ง นงครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การกำกับติดตาม และประเมินผลกลยุทธ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย

- 1) การควบคุม กำกับ ติดตามกลยุทธ์
- 2) การประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์ และ
- 3) การรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

นอกจากนี้ วัชรภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 74) กล่าวว่า การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ หมายถึง การจัดระบบการควบคุมติดตามและประเมินผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในการควบคุม ติดตามและประเมิน มีการรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ผลการประเมิน ตลอดจนนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกลยุทธ์

สรุปได้ว่า การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การกำกับ ติดตามกลยุทธ์ 2) การประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 3) การรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549, 411-412) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน เป็นการจั้ดชั้นเรียนที่มีความยืดหยุ่น มีป้ายนิเทศหรือมุมวิชาการ ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน
2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน เป็นการจำแนกข้อมูลที่จำเป็นและเอกสารประจำชั้นเรียน จัดทำระบบข้อมูลและเอกสารประจำชั้นเรียน
3. การกำกับ ดูแล ชั้นเรียน เป็นการสร้างข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน กำกับดูแล การปฏิบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามข้อตกลง และสามารถปรับพฤติกรรมผู้เรียนให้เรียนร่วมกันได้อย่างราบรื่น

กาญจนา วิเศษรินทอง (2555, หน้า 62) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา ข้อบังคับ 5) การจัดการพฤติกรรมนักเรียน และ 6) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในชั้นเรียน

วิชัย มานะพิมพ์ (2556, หน้า 93) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
2. การจัดการชั้นเรียนด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสง สี อุณหภูมิ การจัดที่นั่งเรียน จัดสภาพภายในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นป้ายนิเทศ มุมความรู้
3. การจัดการชั้นเรียนด้านจิตวิทยา เช่น การกำหนดกฎระเบียบของห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558, หน้า 443 - 444) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินรางวัลทรงคุณค่า OBEC AWARD ด้านการบริหารจัดการ

ชั้นเรียน ประกอบด้วย 2 ประการ ดังนี้ 1) คุณลักษณะของครูและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ คุณลักษณะของครู การวางแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การจัดการชั้นเรียนและการวัดผลประเมินผล ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การจัดการชั้นเรียน การจัดบรรยากาศทางกายภาพและการวัดผลประเมินผล

พิศมัย แก้วเจริญผล (2559, หน้า 138-139) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 กลยุทธ์ ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนการจัดการชั้นเรียนของครูแบบมีส่วนร่วม
2. ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูในการดำเนินงานจัดการชั้นเรียน
3. ยกระดับคุณภาพของครูในการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อดำเนินงานการจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ
4. ปรับปรุงระบบและกลไก การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการชั้นเรียน
5. พัฒนากลไกการนำผลการประเมินที่ได้จากการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ
6. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการชั้นเรียนคุณภาพ

สิรินทร พรหมสวัสดิ์ (2560, หน้า 33-43) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
2. การกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติในชั้นเรียน
3. การสร้างแรงจูงใจและปรับลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
4. การสร้างวินัยเชิงบวก
5. การเลือกกลยุทธ์การสอนของครูผู้สอน
6. การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก

สุรัชดา จิ่งสุทธิวงศ์ (2560, หน้า 10) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการบริหารจัดการชั้นเรียนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบปฏิบัติในชั้นเรียน
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การจัดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน
4. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
5. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
6. การออกแบบการเรียนรู้และนวัตกรรมการจัดการห้องเรียน

อำไพวิทย์ จุ่งพิวัฒน์ (2561, หน้า 319-340) ได้ศึกษากลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้
2. กลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อมทางจิตภาพ เพื่อเสริมแรงนักเรียน
3. กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู
4. กลยุทธ์การดำเนินการตามกระบวนการเพื่อการจัดการชั้นเรียนบรรลุ

เป้าหมาย

5. กลยุทธ์การตอบสนองนโยบายการจัดการชั้นเรียนของ

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Hardin (2004, pp. 15-218) กล่าวว่า องค์ประกอบในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. การฝึกระเบียบวินัยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้
  - 1.1 ครูจะต้องมีการควบคุมชั้นเรียน ความมีระเบียบวินัยจะต้องเริ่มก่อนการเรียนการสอน
  - 1.2 การจัดการพฤติกรรมนักเรียน
  - 1.3 ฝึกความมั่นใจในการกล้าแสดงออก
  - 1.4 ฝึกวินัยเชิงบวก
  - 1.5 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
2. การจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ
  - 2.1 ต้องคำนึงถึงความเป็นจริงโดยอาศัยหลักและทฤษฎีที่เหมาะสม

- 2.2 สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2.3 จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน
- 3. การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน
  - 3.1 ครูต้องมีการฝึกทักษะในการสอนอย่างต่อเนื่อง
  - 3.2 รู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย
  - 3.3 ต้องมีความสุขรอบคอบ

Carla (2008, pp. 94–95) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้

1. การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กลยุทธ์นี้เป็นการจัดการเกี่ยวกับโต๊ะ เก้าอี้ โต๊ะเรียน และวัสดุอุปกรณ์ในชั้นเรียนที่จะมีผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือจะแสดงให้เห็นว่าหน้าที่ของห้องเรียนเป็นอย่างไร จะใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างไรในชั้นเรียน เช่น การติดป้ายนิเทศที่กระดานไม่ควรทำเพียงเพื่อตกแต่งให้สวยงามเท่านั้นแต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหรือการจัดการกับพฤติกรรมนักเรียนด้วย
2. การสร้างความเคารพนับถือ และส่งเสริมการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียน โดยกลยุทธ์นี้ได้คาดการณ์ว่าครูสามารถพัฒนาความเคารพนับถือและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ โดยแสดงให้เห็นว่าแนวความคิดของนักเรียนมีคุณค่าและมีความสำคัญ ครูจะต้องแสดงความเชื่อถือในความคิดของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ แสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำและพฤติกรรมของนักเรียน
3. การจัดการและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์นี้เป็นการแสดงให้เห็นการจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น การเลือกระดับความยากง่ายของบทเรียน การจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งครูจะต้องพิจารณาระดับความสามารถของนักเรียนตอนวางแผนการเรียน
4. การส่งเสริมความปลอดภัยในชั้นเรียน กลยุทธ์นี้ได้เสนอว่า สิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัยจะส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ นักเรียนต้องรู้สึกปลอดภัยทางด้านกายภาพ และความรู้สึก จึงจะทำให้สามารถดึงดูดใจนักเรียนได้อย่างเต็มที่ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอน

5. การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ครู ผู้ปกครอง และคนอื่น ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการชั้นเรียนประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน สรุปได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 การสังเคราะห์กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

องค์ประกอบ นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สำนักงาน กคศ. (2549)	กาญจนา วิเศษรินทร์ทอง (2555)	วิชัย มานะพิมพ์ (2556)	สพฐ.(2558)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	สิรินทร์ พรหมสวัสดิ์. (2560)	สุรัชดา จิ่งสุทธิวงศ์ (2560)	อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561)	Hardin (2004)	Carla (2008)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ <ul style="list-style-type: none"> -การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน - การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ - การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม - การจัดการชั้นเรียนด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ - การจัดการชั้นเรียนด้านจิตวิทยา 	✓	✓	✓				✓	✓		✓	10	100	✓

- กลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้								✓					
- กลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อมทางจิตภาพเพื่อเสริมแรงนักเรียน								✓					

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สำนักงาน กคศ. (2549)	กาญจนา วิเศษรินทอง (2555)	วิชัย มานะพิมพ์ 2556)	สพฐ.(2558)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	สิรินพร พรหมสวัสดิ์. (2560)	สุรัชดา จึงสุทธิวงศ์ (2560)	อำเภอวิทย์ จุฬวิทมน (2561)	Hardin (2004)	Carla (2008)	ศงามณี	รอยละ	ผลการสังเคราะห์
2. การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก - การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ชั้นเรียน - การกำกับ ดูแล ชั้นเรียน - การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - การจัดการชั้นเรียนและ การวัดผลประเมินผล - การเลือกกลยุทธ์การสอน ของครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓		✓	✓				8	80	✓

3. การเสริมสร้างภาวะผู้นำ สำหรับครู																9	90	✓	
- การบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน																			
- คุณลักษณะของครูและ การจัดการเรียนรู้				✓															
- ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู ในการดำเนินงานจัดการชั้นเรียน																			

ตาราง 5 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบ	สำนักงาน กคศ. (2549)	กาญจนา วีเศรษฐินทอง (2555)	รัชย์ มานะพิมพ์ (2556)	สพจ. (2558)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	สิรินทร์ พรหมสวัสดิ์ (2560)	สุรัชดา จึงสุทธิวงศ์ (2560)	อำเภอวิทย์ จุงพิพัฒน์ (2561)	Hardin (2004)	Carla (2008)	ความถี่	รายละเอียด	ผลการสังเคราะห์
- ยกระดับคุณภาพของครู ในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานการจัดการ ชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ						✓								
- การออกแบบการเรียนรู้และ นวัตกรรมการจัดห้องเรียน								✓						
- กลยุทธ์การดำเนินการตาม กระบวนการเพื่อการจัดการชั้นเรียน บรรลุเป้าหมาย									✓					
- กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำ แก่ครู									✓					
- การจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ										✓				

- การสร้างความเคารพนับถือและการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่กันนักเรียน									✓			
4. การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน										6	60	✓
- การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนการจัดการชั้นเรียนของครูแบบมีส่วนร่วม					✓							
- ปรับปรุงระบบและกลไกการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการชั้นเรียน					✓							

ตาราง 5 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบ	สำนักงาน กคศ. (2549)	กาญจนา วิเศษรินทร์ทอง (2555)	วิชัย มานะพิมพ์ (2556)	สพฐ. (2558)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	สิรินทร พรหมสวัสดิ์ (2560)	สุรัชดา จิ่งสุทธิวงศ์ (2560)	อัมไพวิทย์ จุงพิพัฒน์ (2561)	Hardin (2004)	Carla (2008)	คามณี	รอยละ	ผลการสังเคราะห์
	- พัฒนากลไกการนำผลการประเมินที่ได้จากการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ					✓								
	- สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการชั้นเรียนคุณภาพ					✓								
	- กลยุทธ์การตอบสนองนโยบายการจัดการชั้นเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง								✓					

- การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนกับเพื่อน ครู ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ										✓		
4. การจัดชั้นเรียนเพื่อส่งเสริม บรรยากาศแห่งการเรียนรู้			✓								1	10
5. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา ข้อบังคับ			✓								1	10
6. การจัดการพฤติกรรมนักเรียน			✓								1	10

ตาราง 5 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	องค์ประกอบ												
	สำนักงาน กคศ. (2549)	กาญจนา วิเศษรินทร์ (2555)	วิชัย มานะพิมพ์ (2556)	สพฐ.(2558)	พิศมัย แก้วเจริญผล (2559)	สิรินทร์ พรมสวัสดิ์ (2560)	สุรัชดา จึงสุทธิวงศ์ (2560)	อำเภอวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561)	Hardin (2004)	Carla (2008)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
7. การสร้างบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน						✓					1	10	
8. การกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติ ในชั้นเรียน					✓	✓					2	20	
9. การสร้างแรงจูงใจและปรับลด พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์						✓					1	10	
10. การสร้างวินัยเชิงบวก						✓					1	10	
11. การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก						✓					1	10	
12. การฝึกระเบียบวินัย									✓		1	10	
13. การจัดการและอำนวยความสะดวก สะดวกในการจัดการเรียนการสอน										✓	1	10	

14. การส่งเสริมความปลอดภัย ในชั้นเรียน										✓	1	10
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	----

จากตาราง 5 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการ
ชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและ
เมืองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้จากการหลอมองค์ประกอบ
ที่มีความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน
การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การจัดการชั้นเรียน
ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การจัดการชั้นเรียนด้านจิตวิทยา กลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อม
ทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และกลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อมทางจิตภาพเพื่อเสริมแรง
นักเรียน รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100

2) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ได้จากการหลอมองค์ประกอบที่มี
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน การกำกับ
ดูแลชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการชั้นเรียนและการ
วัดผลประเมินผล และการเลือกกลยุทธ์การสอนของครูผู้สอนรวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็น
ร้อยละ 80

3) การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู ได้จากการหลอมองค์ประกอบที่มี
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ กลยุทธ์การดำเนินการตามกระบวนการ เพื่อการ
จัดการชั้นเรียนบรรลุเป้าหมาย การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน คุณลักษณะของ
ครูและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูในการดำเนินงานจัดการชั้น
เรียน ยกระดับคุณภาพของครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานการ
จัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ การออกแบบการเรียนรู้และนวัตกรรมการจัดห้องเรียน
กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู การจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ และการสร้าง
ความเคารพนับถือและการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนรวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็น
ร้อยละ 90

4) การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ได้จากการหลอมองค์ประกอบที่มี
ความหมายและลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนการจัดการ
ชั้นเรียนของครูแบบมีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบและกลไกการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน
และรายงานผลการดำเนินงานการจัดการชั้นเรียน พัฒนากลไกการนำผลการประเมินที่ได้

จากการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการชั้นเรียนคุณภาพ กลยุทธ์การตอบสนองนโยบายการจัดการชั้นเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ครู ผู้ปกครองและคนอื่น ๆ รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60

ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อคัดเลือกเป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) กลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก 3) กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู และ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน มีรายละเอียดการจัดกิจกรรมแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.1 ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

กานต์ลีณี สุขุมารังสี (2554, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง บรรยากาศในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ครูเป็นผู้ควบคุมและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา สอดคล้องกับทัศนีย์ วรหัตถ์คำ (2554, หน้า 6-7) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดหรือปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ วิมลมาศ พุฒินทร์ (2557, หน้า 4) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมในสถานที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และ สร้างพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมให้กับผู้เรียนหรือนักเรียน ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เป็นองค์ประกอบภายนอกเป็นสภาพแวดล้อมที่สังเกตได้โดยในแบบวัดนี้สามารถแบ่งออกเป็น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ สีของผนังห้อง ขนาดของห้องเรียน อุณหภูมิในห้องเรียน แสงสว่างในห้องเรียน เสียงในการได้ยินของห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในห้องเรียน ความแออัดในห้องเรียน

สื่อการสอนในห้องเรียน ความปลอดภัยในห้องเรียนและการจัดที่นั่งในห้องเรียน

2) สภาพแวดล้อมทางสังคม คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่ในจิตใจของผู้เรียนเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่สังเกตได้โดยตรง แบ่งเป็น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน การสนับสนุนจากครู การตัดสินใจร่วมกัน การจัดการเรียนการสอน การรับฟังความคิดเห็น การให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน การจัดการในชั้นเรียน ความท้าทายในห้องเรียนและการสร้างแรงบันดาลใจในชั้นเรียน สอดคล้องกับ วิชิต เทพประสิทธิ์ (2558, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) มีความหมายว่า สิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างพอเพียง สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดีก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน หากบรรยากาศเต็มไปด้วยความสกปรกรกรุงรัง สกปรก เต็มไปด้วยข้าวของที่ไม่เป็นระเบียบ ก็ส่งผลทางลบต่อผู้เรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยความเคร่งเครียด ผู้สอนก็จะรู้สึกท้อถอยไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ วรรณนิภา วงศ์สวัสดิ์ (2560, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสม มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีวัสดุอุปกรณ์สอดคล้องกับความต้องการ ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการบริหารจัดการของครูมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะสามารถ ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการสิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ด้านสังคม ด้านวิชาการ ตลอดจนด้านการบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

1.2 ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2543, หน้า 77-78) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ว่า โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และสื่ออำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตรา 24(5) รัฐต้องส่งเสริมดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตในทุกรูปแบบ ข้อกำหนดกฎหมายดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นขอบเขตของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ต้องประสานเชื่อมโยงบทบาท เพื่อให้เกิดการปฏิรูปทั้งสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำโรงเรียนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งปัญญา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญที่สุดโดยสามารถใช้ “โลก” เป็นห้องเรียน สอดคล้องกับวิมลมาศ พุปินทร์ (2554, หน้า 1) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใฝ่รู้ให้แก่ผู้เรียน สิ่งแวดล้อมที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความเห็นอกเห็นใจและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันย่อมเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียนและช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและความประพฤติอันดีงามให้แก่ นักเรียน นอกจากนี้ห้องเรียนที่มีบรรยากาศสดใส สะอาดสว่าง กว้างขวางพอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใสก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนพอใจมาโรงเรียนเข้าห้องเรียน และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

อโนชา สิมพา (2553, หน้า 12) ได้ให้แนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมว่า มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่ดีจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ความสะดวกและการพัฒนาทั้งทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด อุดมการณ์ บุคลิกภาพ และมีความรับผิดชอบส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา สอดคล้องกับวนิดา ปุณฺณปิตตา (2561, หน้า 28) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้สึกอยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งหากมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก็จะเป็นการเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเกิดจากความรู้สึกที่เต็มไปด้วยทัศนคติด้านบวก แต่หากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมก็จะส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติด้านลบต่อการเรียนรู้เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 กิจกรรมของกลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกิจกรรมของกลยุทธ์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2554, หน้า 6-7) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องดำเนินการจัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ เป็นการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด อาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ โรงอาหารที่ถูกต้องลักษณะห้องน้ำห้องส้วมที่มีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬาที่มีความเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ การดำเนินการเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน วิธีการสอน การจัดกระบวนการเรียนที่หลากหลายเน้นกระบวนการคิดและมุ่งส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ มีการวัดและประเมินผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้
3. ด้านการบริหาร เป็นการจัดการสิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชา ที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการทำงานเป็นทีม
4. ด้านกลุ่มเพื่อน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนานน่าเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะครูกับครู นักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน

ในการร่วมมือกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มและส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำกิจกรรม

จาร์ส นองมาก (2555, หน้า 71) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเรียนอย่างมีความสุขของผู้เรียน ประกอบด้วย

1) บรรยากาศในห้องเรียน สภาพทั่วไปต้องสะอาดเรียบร้อย นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น มีป้ายนิเทศให้ความรู้ มุมประสบการณ์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากที่สุด มีกฎหรือระเบียบในการปฏิบัติตน มีความผูกพันกับเพื่อนฝูงในทางที่ดี และมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เช่น ผลงานของผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และชื่นชมผลงานของผู้อื่น เป็นต้น

2) บรรยากาศในสถานศึกษาสภาพภายในสถานศึกษาโดยทั่วไปต้องสะอาด สวยงาม รมรื่น และปลอดภัย สถานศึกษาต้องทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าสถานศึกษาเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเขาที่เมื่อเขามาอยู่ที่สถานศึกษาก็มีความรู้สึกสะดวก สบาย อบอุ่น เช่นเดียวกับอยู่บ้าน การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สวนหย่อมไม้ดอกไม้ประดับ ฯลฯ ต้องพร้อมที่จะให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้ และนอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรในสถานศึกษากับนักเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน และกับบุคลากรในสถานศึกษาด้วยกันต้องเป็นไปในทางที่ดีเป็นที่ประทับใจของผู้พบเห็น

3) ความพร้อมของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจจึงจะเรียนวิชาในวิชาหนึ่งได้อย่างมีความสุข ความพร้อมทางร่างกายนอกจากสภาพปกติที่ไม่เจ็บป่วย หิวโหย ง่วงนอน หรืออาการอื่นทางร่างกาย แล้วยังจะต้องหมายถึงความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ส่วนความพร้อมทางด้านจิตใจเป็นความรู้สึกของผู้เรียน ทำอย่างไรจะให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่อยากจะเรียน ซึ่งถ้าครูผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนชอบในวิชาที่สอนนั้นแล้ว ความรู้สึกเช่นที่ว่าก็จะเกิดขึ้นเอง

4) ความพร้อมของผู้สอน ครูผู้สอนที่มีความพร้อมจะสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมั่นใจ การสอนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ความพร้อมของครูผู้สอนจะเกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอน การศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู

เอกสารความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม การจัดทำกำหนดการสอน การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำเอกสารประกอบการจัดกิจกรรม เช่น ใบงาน แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกคะแนน ฯลฯ และนอกจากนั้นจะต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมที่จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

อรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 9-10) ได้กล่าวว่า แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ 1) สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ 3) สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

1.1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วยห้องเรียน และอุปกรณ์การเรียนต่างๆ แสงสว่าง สี เสียง อุณหภูมิ เหล่านี้เป็นต้น

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น แหล่งวิทยบริการ ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน ห้องสมุด ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับ การเรียน และการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียน

2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจ เจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน แบ่งออกเป็นองค์ประกอบสำคัญใหญ่ ๆ 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านนักเรียน และองค์ประกอบด้านครูผู้สอน

3. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึง กฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น

3.1 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จากงานวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 การสร้างแรงจูงใจ หากนักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น แรงจูงใจจะมีทั้งภายนอกและภายใน สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้น ผู้สอนสามารถกระตุ้น เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ต้องการได้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสำเร็จด้านวิชาการและพฤติกรรมของนักเรียนมีผลมาจากความสัมพันธ์ ที่มีระหว่างครูและนักเรียน กล่าวคือ คุณภาพของความสัมพันธ์และการให้ความสนับสนุน ร่วมมือกันส่วนบุคคลในชั้นเรียน มีผลต่อระดับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เนื่องมาจากสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียน

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556, หน้า 11) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีต่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้เป็นทรัพยากรทางการศึกษา โดยธรรมชาติแล้วสภาพแวดล้อมเป็นแหล่งความรู้ ศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งหลายมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ โดยเฉพาะโลกยุคสารสนเทศเช่นทุกวันนี้ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาจะเป็นสารสนเทศทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางการศึกษาจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ของระบบการศึกษา

2. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษาในขณะที่สภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการด้วยตัวของมันเอง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาก็สามารถอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ ด้วยการใช่วิธีการและเครื่องมือ ที่ต่างก็เป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เช่น การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล เป็นต้น

3. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้จูงใจให้ผู้เรียนใฝ่หาการเรียนรู้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นสภาวะการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบของระบบการศึกษาหรือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ดีจึงสามารถสร้างบรรยากาศ จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน อยากรู้ และเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหาร การศึกษาในปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมยุคสารสนเทศ วิทยาการแขนงต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลผลิต จากความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในด้านการบริหารแล้ว เทคโนโลยีด้านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ฯลฯ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สามารถทำให้ การบริหารการศึกษามีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำสูงขึ้น

5. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทำให้การจัดการศึกษามีพลัง มากขึ้นสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้นอกจากจะเป็นเครื่องมือทางการศึกษาแล้ว สภาพแวดล้อมใหม่เพื่อการเรียนรู้ยังเป็นวิธีการจัดการศึกษาด้วย จากการศึกษา สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือและวิธีการของการศึกษานี้เอง สภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ทั้งกายภาพ จิตภาพและสังคม ทำให้การจัดการศึกษาด้วยทรัพยากร การศึกษาที่ทันสมัย ทำให้หลายรูปแบบ เกิดเป็นวิธีการใหม่ที่เรียกว่านวัตกรรมการศึกษา ขึ้นอย่างกว้างขวาง สามารถจัดการศึกษาได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ทำให้การขยายโอกาสทาง การศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง ฯลฯ ดำเนินไปได้อย่างเสมอภาคและทัดเทียมกัน

6. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทำให้การจัดการศึกษาและ การเรียนการสอนตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา โดยธรรมชาติแล้วสภาพแวดล้อม ทางการศึกษา มีหลากหลายรูปแบบตามสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทำให้ สภาพแวดล้อม มีผลสำคัญด้านจิตวิทยาหรือความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนเจตคติของมนุษย์ มาก จิตวิทยาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

7. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ช่วยการจัดการศึกษายุค สารสนเทศเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการที่ทันสมัย จึงทำให้การจัดการศึกษาทางศึกษามีความสะดวกและทำได้กว้างขวางมากขึ้น

วิมลมาศ พุรินทร์ (2557, หน้า 29) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียน ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย การใช้สีของผนัง ขนาดของห้องเรียน แสงสว่างในห้องเรียน สื่อการสอนในห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน และการจัดที่นั่งในห้องเรียน 2) สภาพแวดล้อมทาง สังคม ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน การสนับสนุนจากครู การตัดสินใจร่วมกันในชั้นเรียน การรับฟังความคิดเห็น ความท้าทายในห้องเรียน และการ สร้างแรงบันดาลใจในชั้นเรียน

วิชิต เทพประสิทธิ์ (2558, หน้า 10) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม การเรียนรู้มีหลายประการ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีความ สะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการ เรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ เป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจ ในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความพึงพอใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งทาง ด้านกายภาพ จิตภาพ และทางด้านสังคมภาพแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก ดังกล่าวได้
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมตามปกติแล้ว การรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอก ที่มากระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้าง ประสบการณ์ ดังนั้น ถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้อง จัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้วสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง
4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของ ผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือมุ่งให้ผู้เรียนมี บุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกาย วาจาและใจตามแบบอย่างที่ดีที่สังคมยอมรับกล่าวคือ มีคุณธรรม และจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติ ปฏิบัติสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรม หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้เรียน ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลาและอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ประกอบกัน จึงจะสามารถกลมกล่อมเกลาผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัย

หนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตัดสิน ปัญหาด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้จะค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน สะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะของสภาพแวดล้อมในสถานเริงรมย์ ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้อย่างเหมาะสม ก็จะรู้จักสำรวมอยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ ของนักเรียนอย่างมีวัตถุประสงค์ จะช่วยให้การควบคุมชั้นเรียนมีระบบระเบียบ และง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวาง หลายแหล่งเห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอนทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยให้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะอาด กว้างขวาง สงบ ปราศจากสิ่งรบกวนจะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ อย่างตั้งใจและมีสมาธิ ยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพ มีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตร ก็จะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ

ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้าย ทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียนเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางสภาพแวดล้อมเช่นนี้ ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ได้รู้จักอุปนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดี ส่วนผู้เรียนจะลดความกลัวและมีความกล้ามากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้าหรือความอ่อนเพลีย ทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียนช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาด้วย

สุภชัย จันปุม (2558, หน้า ๗) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดห้องเรียนคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสภาพแวดล้อม(บรรยากาศแห่งการเรียนรู้) ประกอบด้วย

- 1) จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) จัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) จัดอุปกรณ์ภายในห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ 4) จัดมุมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) มีสื่อประเภทเอกสารตำราต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และ 6) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้องเรียน

กิตติยา โพธิสาเกตุ และรัชชัย จิตรนนท์ (2561, บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

- 1) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในปัจจุบัน 2) ปลุกฝังนักเรียนถึงความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ 3) จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเพื่อสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 4) กำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและ 5) กำกับดูแลติดตามประเมินผลและรายงานผล

วนิดา ปุณปิตตา (2561, 37) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ ซึ่งควรมีความเหมาะสม ความปลอดภัย ความเพียงพอ และถูกสุขลักษณะ และ 2) การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา

ซึ่งเป็นการรักษาบรรยากาศต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ และ 3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมของกลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สรุปได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	พรรคินีย์ วราห์คำ (2554)	จำรัส นองมาก (2555)	อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555)	อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556)	วิมลมาศ พุฒินทร (2557)	วิชุด เทพประสิทธิ์ (2558)	สุภชัย จันปุ่ม (2558)	กิตติยา พิธสาเกตและรัชชัชย จิตรนันท (2561)	วณิดา ปุณเป็ดตา (2561)	สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมฯ													
1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ													
- ด้านอาคารสถานที่	✓												
- บรรยากาศในห้องเรียน		✓											
- บรรยากาศในสถานศึกษาสภาพ ภายในสถานศึกษา		✓											
- สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ			✓		✓				✓	✓			
- สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้าง บรรยากาศในการเรียน						✓							
											10	100	✓

- จัดสภาพแวดล้อมในและนอก ห้องเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน																				
- จัดอุปกรณ์ภายในห้องเรียนอย่างเป็น ระเบียบ								✓												

ตาราง 6 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมฯ	ทรศรินทร์ย์ วราหาคำ (2554)	จำรัส นอมมาก (2555)	อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555)	อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556)	วิมลภาค ฟูรินทร์ (2557)	วิชุด เทพประสิทธิ์ (2558)	สุชัย จันทน์ (2558)	กิตติยา พิธสาเกตุและชัยจิตรัตน์ (2561)	วนิดา ปุณปีตดา (2561)	สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ														
- ความพร้อมของผู้เรียน			✓											
- ความพร้อมของผู้สอน			✓											
- สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ				✓						✓				
- สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ จูงใจให้ผู้เรียนใฝ่หาการเรียนรู้					✓									
- สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทำให้ การจัดการศึกษาและการเรียนการสอน ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา					✓									
- ปลุกฝั่งนักเรียนถึงความสำคัญ ต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม แก่การเรียนรู้									✓					
3. การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม												8	80	✓

- ด้านกลุ่มเพื่อน	✓												
- สภาพแวดล้อมด้านสังคม		✓		✓									
- สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ให้แก่ผู้เรียน						✓							
- สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วย พัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน						✓							

ตาราง 6 (ต่อ)

<p>นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น</p>	<p>ทรรศนีย์ วรศักดิ์ (2554)</p>	<p>จำรัส นองมาก (2555)</p>	<p>อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555)</p>	<p>อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556)</p>	<p>วิมลมาศ พูนินทร์ (2557)</p>	<p>วิชุด เทพประสิทธิ์ (2558)</p>	<p>สุภชัย จันปุม (2558)</p>	<p>กิตติยา พิธิสานเกิดและชัชชัย จิตรนันท์ (2561)</p>	<p>วนิดา ปุณปีตดา (2561)</p>	<p>สุภาวดี ทองล้ำฤทธิ์ (2561)</p>	<p>ความถี่</p>	<p>ร้อยละ</p>	<p>ผลการสังเคราะห์</p>
<p>กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย - สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน - ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้อง 						✓							
<p>4. การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการบริหาร - สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ เพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหาร 	✓			✓							7	70	✓

<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ช่วยการจัดการศึกษาในยุคสารสนเทศ - ด้านการจัดการเรียนรู้ - สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ <p>เป็นทรัพยากรทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน - สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษา 	✓			✓	✓													
---	---	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ตาราง 6 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	ทรรศนิษฐ์ วราหาคำ (2554)	จำรัส นองมาก (2555)	อรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555)	อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556)	วิมลมาศ พูนทรัพย์ (2557)	วิชุด เทพประสิทธิ์ (2558)	สุชาชัย จันทุม (2558)	กิตติยา พิธสาเกตและชัชชัย จิตรพันธ์ (2561)	วนิดา ปุณปิทยา (2561)	สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมฯ													
-สภาพแวดล้อมทางวิชาการ						✓				✓			
- สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน													
6. สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทำให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้น				✓							1	10	
7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้าหรือความอ่อนเพลีย ทางด้านสรีระของผู้เรียน						✓					1	10	

8. จัดมุมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน						✓				1	10
9. มีสื่อประเภทเอกสารตำราต่างๆในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ						✓				1	10

จากตาราง 6 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบและมืองค์ประกอบที่สามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ บรรยากาศในห้องเรียน บรรยากาศในสถานศึกษาสภาพภายในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน จัดสภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดอุปกรณ์ภายในห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ช่วย การจัดการศึกษาในยุคสารสนเทศ ด้านการจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้เป็นทรัพยากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน รวมความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 100

3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อม ด้านสังคม สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน สภาพแวดล้อม การเรียนรู้มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้อง รวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 80

4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ความพร้อมของผู้เรียน ความพร้อมของผู้สอน

สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้จูงใจให้ผู้เรียนใฝ่หา
การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทำให้การจัดการศึกษาและการเรียนการสอน
ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา และปลูกฝังนักเรียนถึงความสำคัญต่อการจัด
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70

5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ได้จากการหลอมรวม
องค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ กำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแล
รักษาสภาพแวดล้อม กำกับดูแลติดตามประเมินผลและรายงานผล การจัดสภาพแวดล้อม
ด้านการบริหาร ด้านการบริการ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ
การบริหารนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและ
เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในปัจจุบันและจัดอบรมให้ความรู้แก่
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนพร้อมทั้งสร้าง
เครือข่าย เพื่อสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ รวมความถี่
เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70

จากตาราง 6 และผลการจัดกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป
คัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5 กิจกรรม
ประกอบด้วย

1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของการจัด
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ดังนี้

ไพฑูริย์ ศรีฟ้า (2551, หน้า 15-20) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้าน
กายภาพ หมายถึง สภาพต่าง ๆ ที่มีมนุษย์สร้างขึ้นและสิ่งต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติ รวมถึง
สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วย อรพันธ์ุ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 9-10) กล่าวว่า
สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคาร
สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่
ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ แบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและ
สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน อารีญา สตาร์ตัน (2556, หน้า 6) กล่าวว่า
สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เป็นรูปธรรม
ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและ
ความปลอดภัยของผู้เรียนด้วย สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การจัด

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน มีแผนผังแสดงสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ชัดเจน มีการจัดอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องพยาบาล โรงอาหารอย่างเป็นสัดส่วน สะอาดและเป็นระเบียบ มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน มีห้องเรียนเพียงพอ มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งาน มีห้องน้ำห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะ มีสนามที่เหมาะสม มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอและปลอดภัยในการใช้งาน มีการจัดภูมิทัศน์สวนหย่อมและปลูกต้นไม้ดอกไม้ให้ร่มรื่นสวยงาม มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีการจัดทำข้อมูลการใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างมีระบบและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อุปกรณ์เครื่องใช้ ความสะอาดของพื้นที่ แสงเสียงภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งานตลอดจนมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ดังนี้

อารีญา สดาร์ตัน (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ รวมทั้งการใช้สื่อต่าง ๆ ในการสอน รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ณิชดา ฌณาสนัญ (2558, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง ปัจจัยสนับสนุนและบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตร แผนจัดการเรียนรู้สื่อการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โรงเรียนมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์จัดกิจกรรมทาง

วิชาการให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ มีแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียน ได้เรียนรู้และสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยหลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนร่วมจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนอย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง มีแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศภายในภายนอกชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ดังนี้

อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 9-10) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึง กฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน ขณะที่ณิศดา ณาภัสร์ณัฐ (2558, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคม หมายถึง บรรยากาศ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสถานศึกษา ได้แก่ ครูกับบุคลากร ครูกับนักเรียน นักเรียนกับบุคลากร และนักเรียนกับนักเรียน

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน การเคารพ ในกฎกติกาของสังคม การสร้างวินัยเชิงบวกตลอดจนการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ดังนี้

ไพฑูริย์ ศรีฟ้า (2551, หน้า 15-20) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา หมายถึง บรรยากาศของชั้นเรียนซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อ

สิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ที่ส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ถ้าครูกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเอง สนุกสนาน น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็นและความสามารถ รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ส่วนอรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 9-10) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกรู้สึกจิตใจ เจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง การดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างแรงจูงใจ ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เรียนและครูผู้สอน มีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความหมายของ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการดังนี้

ณิศดา ฌณาส์ณัฐ (2558, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคคลทุกฝ่ายที่มีผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอาริยา สดาร์ตน์ (2556, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากร การทำงานอย่างเป็นระบบ มีความเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งและกันภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร คือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการมอบหมายหน้าที่บุคลากรในการปฏิบัติงานแต่ละฝ่ายงานที่ตรงกับความรู้อุมีความสามารถ มีการสร้างบรรยากาศที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือใน การทำงาน มีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละฝ่ายงานอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุดมีความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา

สภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการติดตาม และประเมินผล เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ตลอดจนการนิเทศติดตามและประเมินผล

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

สถาพร พฤษพิบูล (2555, หน้า 5) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำกระตุ้นหรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยกระบวนการคิดขั้นสูงกล่าวคือผู้เรียนมีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับมนตรี ศิริจันทร์ชื่น (2554, หน้า 3) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัวหรือลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงทั้งการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ การวิเคราะห์ ปัญหาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์มีความคิดสร้างสรรค์ตลอดจน มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับวาสนา เจริญไทย (2557, หน้า 24-25) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความมีส่วนร่วมและบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านการรู้คิดให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดตัดสินใจและลงมือกระทำเพื่อค้นหาคำตอบ

โดยใช้กิจกรรมการพูดการฟังการอ่านการเขียนการสะท้อนแนวความคิดและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอนช่วยให้วางแผนการทำงานโดยการแปลความรู้ความเข้าใจมาสู่การกระทำทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสนุกสนานตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ปราวีธญา สุวรรณณัฐโชติ (2558, หน้า 1) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมกับประสบการณ์เดิมที่มี แยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมิน ต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้ในระดับผิวเผิน ซึ่งเน้นการรับข้อมูลและจดจำข้อมูลเท่านั้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning how to learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับ ข้อมูลวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

Meyers and Jones (1993, p. 6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกเกี่ยวกับการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองแนวคิดและความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Lorenzen (2001, p. 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนการสอนที่อนุญาตให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นักเรียนจะมีบทบาทในฐานะผู้ฟังและมีการจดบันทึก บทบาทของผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบในระหว่างการทำงานของนักเรียนเพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาที่สอน

Petty (2004, p. 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนที่ให้ออกาสผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มากกว่าการที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้น หรือ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 3) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนที่มีคุณค่า นำดีเนตั้น สนุกสนาน ทำทหายควมรู้ควมสามารถ ผู้เรียนได้เรียนรู้สอดคล้องกับควมสนใจของตนเองได้ลงมือคิดและปฏิบัติอย่างมีความหมาย สามารถนำควมรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างแน่นอนอนการเรียนรู้เชิงรุกจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้นและสามารถเก็บกักข้อมูลข่าวสารไว้ในควมทรงจำได้นานขึ้น นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการรับรู้ในลำดับที่สูงขึ้น เช่น การคิดแก้ปัญห การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สอดคล้องกับวณิดา บุษยะกนิษฐ (2552, หน้า 39) อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรือฝึกฝนทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดประสพการณ์แบบปฏิบัติการ ซึ่งเหมาะสมกับวิชาต่างๆ ที่ต้องฝึกทักษะ เช่น ศิลปศึกษา คหกรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งวิชาเหล่านี้เป็นวิชาทักษะ ถ้าให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้เด็กเกิดทักษะได้เป็นอย่างดี

ลาวัลย์ พลกล้า (2553, หน้า 3) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดประสพการณ์แบบปฏิบัติการในวิชาต่าง ๆ ไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้นักเรียนเกิดมโนคติ เกิดควมคิด เกิดจินตนาการและควมคิดสร้งสรค์ในการหากระบวนการและวิธีการต่าง ๆ 2) นักเรียนจะสามารถเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ เข้ากับโลกภายนอกห้องเรียน หรือชีวิต

จริง เพราะวิชาที่นักเรียนเรียนนั้นนักเรียนเรียนจากกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงทำให้เกิดมโนคติในเรื่องนั้น ๆ นักเรียนจะไม่รู้สึกว่าการคิดศาสตร์เป็นสิ่งที่ลึกลับสำหรับเขา 3) การเรียนจากการปฏิบัติจริงนักเรียนจะเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดความสามารถในการถ่ายโยง (Transfer) การเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่งของการศึกษา 4) บรรยากาศในชั้นเรียนจะเป็นแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนไม่มีโอกาสนั่งฟังกลางวัน คิดเรื่องต่าง ๆ นอกเรื่องเรียน นักเรียนทุกคนต้องคิด ต้องทำ ถ้าทำเป็นกลุ่มย่อยต้องมีการแสดงความคิดเห็นรับผิดชอบต่องานของตนและของกลุ่ม 5) การเรียนแบบปฏิบัติการทำให้นักเรียน อยู่ในบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด ทำให้นักเรียนมีทัศนคติ เจตคติ ที่ดีต่อวิชาต่างๆ 6) เปิดโอกาสในการนำปัญหาต่าง ๆ มาให้นักเรียนคิดโดยอาศัยวัสดุต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยในการวิเคราะห์โจทย์นั้นให้เป็นรูปธรรมหรือกึ่งรูปธรรมให้เกิดภาพพจน์ เข้าใจปัญหา 7) ช่วยเราให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

Meyers and Jones (1993, p. xi) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียน โดยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ลดการแข่งขันและการแยกตัวจากชั้นเรียนของผู้เรียนทุก ๆ คนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน และสามารถได้ข้อมูลป้อนกลับทันที เนื่องจากธรรมชาติของการจัดการเรียนรู้เป็นแบบที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคำแนะนำที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า

Buffalo Educational Technology Center (2001, p. 11) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ผู้เรียนเข้าใจมโนทัศน์ที่สอนอย่างลึกซึ้ง และถูกต้อง เกิดความคงทน และการถ่ายโยงความรู้ได้ดี การจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำการกิจกรรมที่มีความสนุก ท้าทาย และเราใจให้ติดตามอยู่เสมอ มีโอกาสใช้เวลาสร้างความคิดกับงานที่ลงมือกระทำมากขึ้น สามารถใช้มโนทัศน์ที่สำคัญ ในการแก้ปัญหา พัฒนาคำตอบของตนเอง บูรณาการและพัฒนามโนทัศน์ที่กำลังเรียนอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความเข้าใจมโนทัศน์อย่างชัดเจน มีความสามารถและทักษะทั้งในเชิงความคิด และเทคนิควิธีที่จะใช้ปฏิบัติงานและแก้ปัญหาในชีวิตจริง 2) ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้รับประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับ ผู้เรียนสามารถแก้ไขและปรับความเข้าใจมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนได้ทันทีจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพราะได้ใช้มโนทัศน์พูดคุยและเขียนสื่อสารซึ่งกันและกัน วิจารณ์ โต้แย้งระหว่างเพื่อนและผู้สอน นอกจากนี้ผู้เรียน ยังสามารถจัดระบบความคิดและสร้างวินัยต่อกระบวนการแก้ปัญหา รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและรู้ว่าสิ่งที่เรียนนั้นคืออะไร ผู้สอนจะได้รับประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับอย่าง

สม่าเสมอว่า ผู้เรียนเข้าใจหรือไม่เข้าใจอะไร ซึ่งการได้รับข้อมูลป้อนกลับนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ 3) ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากแบบการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำได้ดีในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อน โดยผู้สอนใช้วิธีการที่แตกต่างเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจ และสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนที่เรียนได้เร็วกว่าอธิบายความเข้าใจให้เพื่อนฟัง เป็นการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อการเรียนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับเจตคติผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ได้ ถึงแม้จะสอนในชั้นเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้เรียนได้รับความพอใจจากเนื้อหาและชุดฝึกหัดที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ทำให้เห็นความสำคัญ เกิดความพยายามและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้อีกมากขึ้น อันเนื่องมาจากการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริง 5) ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการ มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนกับเพื่อน ผู้เรียนมีโอกาสตั้งคำถาม ตอบโต้ วิพากษ์ วิचारณ์ และชื่นชม การทำงานที่มีวิธีการและมุมมองที่แตกต่างกันของแต่ละคน และแต่ละกลุ่มสร้างความท้าทาย จูงใจทั้งผู้เรียนและผู้สอนให้สนุกสนาน น่าตื่นเต้น ผู้เรียนพัฒนาประสบการณ์ทางสังคม และได้เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน

Marlowe and Page (2005, p. 15) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในเรื่องการคิด การวางแผน และการกระทำ 2) ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 3) ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น 4) ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น 5) ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน 6) นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวของเขาเอง 7) นักเรียนมีอิสระในการทำงาน และมีพัฒนาการเป็นรายบุคคลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความคิด และเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ กับชีวิตจริงได้ ช่วยทำให้แนวคิดทางวิชาต่าง ๆ ไม่เป็นนามธรรมไปจากโลกจริง ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการหากระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ทำให้การจัดการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ มีความสนุก เร้าใจ ทำทหายความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อื่นๆ

2.3 กิจกรรมของกลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้กล่าวถึง กลยุทธ์การสอนส่งเสริม การเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

อรรถัย มูลคำและคณะ (2542, หน้า 21) กล่าวถึง องค์ประกอบ ของการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้ 1) ประสบการณ์ (Experience) ผู้สอนช่วยให้นักเรียนนำ ประสบการณ์เดิมของตนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ 2) การสะท้อนความคิดและการ อภิปราย (Reflect and Discussion) ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกเพื่อ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง 3) เข้าใจและเกิดความคิด รวบรวม (Understanding and Conceptualization) ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และนำไปสู่การ เกิดความคิดรวบรวม อาจเกิดขึ้นโดยผู้เรียนเป็นฝ่ายริเริ่ม แล้วผู้สอนช่วยเติมแต่งให้ สมบูรณ์ หรือผู้สอนเป็นผู้นำทางแล้วผู้เรียนเป็นผู้สานต่อจนความคิดนั้นสมบูรณ์ เกิดเป็น ความคิดรวบรวม 4) การทดลองหรือการประยุกต์แนวคิด (Experiment or Application)

ผู้เรียนนำเอา การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะหรือสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้เรียนเอง

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญ ของการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐานของการสอนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก มีอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่ 1.1) การพูดและการฟัง จะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหาความหมายของ สิ่งที่เรียน 1.2) การเขียน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ประมวลสารสนเทศใหม่ ๆ เป็นภาษาของ เขาเอง 1.3) การอ่าน การตรวจเอกสารสรุป การบันทึกย่อ สามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวล สิ่งที่อ่านและพัฒนาความสามารถในการเน้นสาระสำคัญ 1.4) การสะท้อนความคิดจะช่วย ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้มาก่อนหรือนำความรู้ที่ได้รับไปเกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันหรือการให้ผู้เรียนหยุดเพื่อใช้เวลาในการคิดและบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าได้เรียนรู้ อะไรบ้าง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเก็บกักความรู้ของผู้เรียน 2) กลวิธี ในการเรียนรู้ สามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย ดังนี้ 2.1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ ได้แก่ การ ทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษาสถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา การเขียน บทความ 2.2) ห้องเรียนใหญ่ อาจใช้ Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Round Table, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square 3) ทรัพยากรในการสอน จะต้องมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้แก่ 3.1) การอ่าน 3.2) การให้การบ้าน

3.3) วิทยาการภายนอก 3.4) การใช้เทคโนโลยีในการสอน 3.5) การเตรียมอุปกรณ์
การเรียนการสอน 3.6) การใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา

สัญญา ภัทรากกร (2552, หน้า 28) ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการ
สะท้อนความคิด 2) กลวิธีในการเรียนรู้ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ การทำงานแบบร่วมมือ
ร่วมใจ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา และการเขียนบันทึก
ประจำวัน 3) ทรัพยากรทางการสอน ได้แก่ การให้ที่บ้าน วิทยาการจากภายนอก การใช้
เทคโนโลยีในการสอน การเตรียมอุปกรณ์การศึกษา และโทรทัศน์ทางการศึกษา จาก
การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เชิดศักดิ์ ภัทติวิโรจน์ (2556, หน้า 27) ได้สรุปองค์ประกอบของ
จัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และ
การสะท้อนความคิด 2) กลวิธีในการเรียนรู้ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ การทำงานแบบร่วมมือ
ร่วมใจ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา และการเขียนบันทึก
ประจำวัน 3) ทรัพยากรทางการสอน ได้แก่ การอ่าน การกำหนดที่บ้าน วิทยาการจาก
ภายนอก การใช้เทคโนโลยีในการสอน การเตรียมอุปกรณ์การศึกษา และโทรทัศน์ทาง
การศึกษา

สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2560, หน้า 17) สรุปองค์ประกอบของ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า จากลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุกและองค์ประกอบของการ
เรียนรู้เชิงรุกสรุปได้ว่าการเรียนเชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
ในการเรียนรู้ของตนเองมากกว่ารับความรู้ฝ่ายเดียวให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูง
ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3 ประการคือ ปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยในการเรียนรู้เชิงรุกทั้งการพูด ฟัง เขียน อ่าน สะท้อน
ความคิด ร่วมกับการใช้กลวิธีในการสอนต่าง ๆ และทรัพยากรทางการสอนที่หลากหลาย

ชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37) สรุปองค์ประกอบของ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน
การอ่าน และการสะท้อนความคิด 2) กลวิธีในการเรียนรู้ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ
การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย
การแก้ปัญหา และการเขียนบันทึกประจำวัน 3) ทรัพยากรทางการสอน ได้แก่ การอ่าน

การให้การบ้าน วิทยากร จากภายนอกการใช้เทคโนโลยีในการสอน การเตรียมอุปกรณ์ การศึกษา และโทรทัศน์ทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 4-5)

กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดังนี้ 1) ส่งเสริมการมีอิสระ ทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจารณญาณในการคิดและ ตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหา สไตล์การเรียนรู้ของตนเอง ผู้การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้น Active Learning จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ การคิด แก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ 2) สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความ ร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ ความสำเร็จในภาพรวม 3) ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ ผู้เรียนแสดงออก ถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม อย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของ ตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ 4) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจความสามารถที่เป็นความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะ ปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพ ของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญใน บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

Meyers and Jones (1993, pp. 19-20) กล่าวถึง องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า ประกอบด้วยปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกัน 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Elements) กลวิธีในการเรียนการสอน (Learning Strategies) และ ทรัพยากรทางการสอน (Teaching Resources) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Elements) การพูดและการฟัง (Talking and Listening) การเขียน (Writing) การอ่าน

(Reading) การสะท้อนความคิด (Reflecting) 2) กลวิธีในการเรียนรู้ (Learning Strategies) กลุ่มเล็ก ๆ (Small Groups) การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Work) กรณีศึกษา (Case Studies) สถานการณ์จำลอง (Simulations) การอภิปราย (Discussion) การแก้ปัญหา (Problem Solving) การเขียนบันทึกประจำวัน (Journal Writing) 3) ทรัพยากรทางการสอน (Teaching Resources) การอ่าน (Readings) การกำหนดการบ้าน (Homework Assignments) วิทยากรจากภายนอก (Outside Speakers) การใช้เทคโนโลยีในการสอน (Teaching Technology) การเตรียมอุปกรณ์การศึกษา (Prepared Educational Materials) โทรทัศน์ทางการศึกษา (Commercial and Educational Television)

Fink (1999, pp. 1–2) กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) การสนทนากับตัวเอง เพื่อผู้เรียนจะได้สะท้อนความคิด ถามตนเองว่าคิดอะไร มีความรู้สึกอย่างไร โดยบันทึกการเรียนรู้ หรือแฟ้มสะสมงาน ว่ากำลังเรียนอะไร เรียนอย่างไร สิ่งที่เรียนนี้มีบทบาทอย่างไรในชีวิตประจำวัน 2) การสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น การอ่านตำรา หรือฟังคำบรรยาย ในการสอนแบบเดิมนั้นผู้เรียนจะถูกจำกัดความคิด ไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ขาดความมีชีวิตชีวาในการสนทนาสื่อสาร หากผู้สอนมอบหมายให้อภิปรายกลุ่มย่อยในหัวข้อที่น่าสนใจในการจัดการเรียนรู้ อย่างมีชีวิตชีวา จะช่วยสร้างสรรค์สถานการณ์ในการสนทนาสื่อสารให้มีชีวิตชีวาได้ 3) ประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำ เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการออกแบบ การทดลอง หรือทางอ้อมจากกรณีศึกษา บทบาทสมมติ กิจกรรม สถานการณ์จำลอง 4) ประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต การที่ผู้เรียนเฝ้ามองหรือฟังคนอื่น ในสิ่งที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำลังเรียน อาจเป็นการสังเกตโดยตรงจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรือจากการสังเกตสถานการณ์จำลอง จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สรุปได้ดังตาราง 7

ตาราง 7 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	อรรถีย์ มุลค่าและคณะ (2542)	บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551)	สัญญา ภัทรากกร (2552)	เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556)	สุภัทรา ภูษิตรัตน์ (2560)	เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	Meyers and Jones (1993)	Fink (1999)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กิจกรรมการจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก												
1. การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้ เชิงรุก - ปัจจัยพื้นฐานของการสอนโดยใช้ การเรียนรู้เชิงรุก - ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิด และการกระทำของผู้เรียน การมี วิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7	77.78	✓

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	อรรถีย์ มุลค่าและคณะ (2542)	บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551)	สัญญา ภัทรากกร (2552)	เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556)	สุภัทรา ภูษิตรัตน์ (2560)	เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	Meyers and Jones (1993)	Fink (1999)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กิจกรรมการจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก												

2. การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก - การสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflect and Discussion) - กลวิธีในการเรียนรู้	✓										7	77.78	✓
3. การใช้ทรัพยากรในการสอน		✓	✓	✓	✓	✓		✓			6	66.67	✓
4. ประสบการณ์ (Experience) ผู้สอน	✓										1	11.11	
5. เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด (Understanding and Conceptualization)	✓										1	11.11	
6. การทดลองหรือการประยุกต์แนวคิด (Experiment or Application)	✓										1	11.11	
7. สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ กันอย่างมีประสิทธิภาพ								✓			1	11.11	
8. ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียนรู้อย่าง จริงจัง และทำให้ผู้เรียนแสดงออก ถึงความรู้ความสามารถ								✓			1	11.11	
9. ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียนรู้อย่าง จริงจัง และทำให้ผู้เรียนแสดงออก ถึงความรู้ความสามารถ								✓			1	11.11	

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น กิจกรรมการจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	อรทัย มุลค่าและคณะ (2542)
	บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551)
	สัญญา ภัทรากกร (2552)
	เชิดศักดิ์ ภัคศิริโรจน์ (2556)
	สุภัทรา ภูษิตรัตน์ (2560)
	เขวาทย์ จงเกษกรณ์ (2562)
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)
	Meyers and Jones (1993)
	Fink (1999)
	ความถี่
ร้อยละ	
ผลการสังเคราะห์	

2. การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก										7	77.78	✓
10. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู									✓	1	11.11	
11. การสนทนากับตัวเอง									✓	1	11.11	
12. การสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น									✓	1	11.11	
13. ประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำ									✓	1	11.11	
14. ประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต									✓	1	11.11	

จากตาราง 7 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบ ดังนี้

1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของการสอนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.78

2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ การสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflect and Discussion) และกลวิธีในการเรียนรู้ รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.78

3) การใช้ทรัพยากรในการสอน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 66.67

จากตาราง 7 และผลการจัดกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป คัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก 3 กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานของการสอนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) การพูดและการฟัง จะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหา

ความหมายของสิ่งที่เรียน 2) การเขียน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ประมวลสารสนเทศใหม่ ๆ เป็นภาษาของตนเอง 3) การอ่าน การตรวจเอกสารสรุป การบันทึกย่อ สามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวลสิ่งที่อ่านและพัฒนาความสามารถในการเน้นสาระสำคัญ และ 4) การสะท้อนความคิด จะช่วยให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้มาก่อนหรือนำความรู้ที่ได้รับไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือการให้ผู้เรียนหยุดเพื่อใช้เวลาในการคิดและบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเก็บกักความรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ สัจญา ภัทรากร (2552, หน้า 28), เชิดศักดิ์ ภัคศิริโรจน์ (2556, หน้า 27), เซาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37), Meyers and Jones (1993, pp. 19–20) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด

สรุปได้ว่า การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เพื่อสะท้อน ให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ ดังนี้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4) กล่าวถึง กลวิธีในการเรียนรู้สามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย ดังนี้ 1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ ได้แก่ การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษาสถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา การเขียนบทความ 2) ห้องเรียนใหญ่ อาจใช้ Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Round Table, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square สอดคล้องกับ สัจญา ภัทรากร (2552, หน้า 28), เชิดศักดิ์ ภัคศิริโรจน์ (2556, หน้า 27), เซาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37), Meyers and Jones (1993, pp. 19–20) กล่าวว่า กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ การทำงานแบบร่วมมือ แรงร่วมมือ กรณีศึกษาสถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา และการเขียนบันทึกประจำวัน

สรุปได้ว่า การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย 2)

การจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square

3) การใช้ทรัพยากรในการสอน

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการใช้ทรัพยากรในการสอนไว้ ดังนี้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4) กล่าวว่า ทรัพยากรในการสอนจะต้องมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การให้การบ้าน 3) วิทยากรภายนอก 4) การใช้เทคโนโลยีในการสอน 5) การเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน และ 6) การใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา สอดคล้องกับ สัจญญา ภัทรากร (2552, หน้า 28) ,เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556, หน้า 27), เซาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37), Meyers and Jones (1993, pp. 19–20) กล่าวว่า การใช้ทรัพยากรในการสอน หมายถึง การให้การบ้าน วิทยากรจากภายนอก การใช้เทคโนโลยีในการสอน การเตรียมอุปกรณ์การศึกษาและโทรทัศน์ทางการศึกษาจากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สรุปได้ว่า การใช้ทรัพยากรในการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิทยากรภายนอก การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้การใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา

2.4 กิจกรรมด้านการเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

2.4.1 ความหมายของภาวะผู้นำสำหรับครู

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความหมายของภาวะผู้นำสำหรับครู ดังนี้

สุริย์รัตน์ พัฒนเชียร (2552, หน้า 115) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการร่วมกันทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างครูแต่ละคนภายในสถานศึกษารวมไปถึงความสามารถของครูในการนำทั้ง การนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยการใช้อิทธิพลในการกระตุ้นชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับรูปนีย์ นารี (2561, หน้า 35) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำครู หมายถึง การกระทำของครูที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการทำหน้าที่เป็น

เช่นตัวการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนในโรงเรียน ภาวะผู้นำของครูมีความสำคัญต่อความเติบโตและวิวัฒนาการการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำการเรียนการสอนเพื่อบรรลุประสงค์หรือเป้าหมาย นอกจากนี้ Danielson (2006, p. 201) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู คือ การแสดงบางสิ่งบางอย่างตามคุณลักษณะต่อไปนี้ 1) เตรียมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน 2) ช่วยเหลือและสนับสนุนครูคนอื่น ๆ 3) มีส่วนในการทำงานร่วมกับคนอื่น 4) ซาบซึ้งหรือให้ความสำคัญกับพันธกิจของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 36) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงสัมพันธ์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษาก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับอารยธรรม ราชพัฒน์ (2554, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำของครู หมายถึง การแสดงออกของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่วัดได้จากพฤติกรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านมีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู องค์ประกอบด้านเป็นแบบอย่างทางการสอน องค์ประกอบด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา และองค์ประกอบด้านเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตนะ (2557, หน้า 81) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำของครูที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการทำหน้าที่เป็นตัวการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ในห้องเรียนในโรงเรียนหรือในเขตพื้นที่ ภาวะผู้นำของครูมีความสำคัญต่อความเติบโตและวิวัฒนาการของเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำการเรียนการสอนของระบบภาวะผู้นำของครูไม่ได้หมายถึงอำนาจของครู (Teacher Power) แต่หมายถึง การแสวงหาอย่างกระตือรือร้นถึงการกระทำและความคิดที่ดีที่สุดด้วยการตั้งคำถามอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน แบ่งปันและทัศนคติการทำงานแบบรวมพลัง

York-Barr and Duke (2004, หน้า 260) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำครูที่พบในงานวิจัยไว้ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำครูในแง่ผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน ใช้บทบาทของผู้นำเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ท่ามกลางครู และครูผู้นำเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดย มุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ภาวะผู้นำครูในแง่ของการใช้พฤติกรรมผู้นำ คือ การที่ครูผู้ใช้พฤติกรรมครูผู้นำทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4 ลักษณะ ได้แก่ 2.1 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 2.2 ภาวะผู้นำแบบมุ่งคุณภาพขององค์กร 2.3 ภาวะผู้นำตามภารกิจที่ปฏิบัติ 2.4 ภาวะผู้นำแบบใช้บทบาทคู่ขนานภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ครูผู้นำให้ความสำคัญกับการปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน ใช้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในการแสดงออกตามสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำสำหรับครู

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำสำหรับครู ดังนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 13-14) ได้กล่าวว่า กระบวนการที่ครูนำมาใช้ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ประสบความสำเร็จได้ คือ ภาวะผู้นำของครูที่เกิดขึ้นในลักษณะ ดังนี้ 1) นักเรียนประสบความสำเร็จในสิ่งที่คิดว่าเป็นไปไม่ได้ในห้องเรียน 2) ทุกครั้งที่นักเรียนเติบโตขึ้นในด้านส่วนตัว แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม 3) เมื่อครูขมื่อขึ้น นักเรียนทั้งห้องจะเงยบ และ 4) ทุกครั้งที่นักเรียนรอยค้อมำแนะนำ หรือตัวอย่างจากครู สอดคล้องกับ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550, หน้า 42) กล่าวว่า ในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและเป็นผู้บริหาร เห็นได้จากการแสดงให้เห็นถึงบทบาทของครูในการเป็นครูผู้นำ (Teacher Leaders) ชัดเจนขึ้น เช่น บทบาทการเป็นที่เลี้ยง (Mentors) ให้กับครูใหม่ บทบาทผู้นำทีมงาน (Team Leaders) การเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Developers) และ บทบาทการเป็นผู้ให้การพัฒนาแก่บุคลากรต่าง ๆ (Staff Development Providers) เป็นต้น จากการกำหนดบทบาทผู้นำของครู ดังกล่าวนี้นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมีการกำหนดให้ครูมีภาวะผู้นำสูงขึ้นและเพียงพอที่จะดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จ อีกทั้ง “ภาวะผู้นำครู” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทั้งในด้านวัฒนธรรมการทำงานและคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ Lieberman and Miller (2004, p. 260) กล่าวว่า การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำครูและใช้ภาวะผู้นำเพื่อ การปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนก่อให้เกิดประโยชน์ 4 ประการ คือ คือ 1) เปิดโอกาสให้ครูผู้นำได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยที่ฝ่ายบริหารไม่สามารถจัดการศึกษาได้โดยลำพัง ต้องได้รับความร่วมมือและความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ จากทุกฝ่ายโดยครูผู้นำเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดทีมผู้สอนที่มีความผูกพัน

และเต็มใจในการปฏิบัติการสอนอย่างมืออาชีพเป็นเครือข่ายในการช่วยเหลือและส่งเสริม
 ครูคนอื่น ๆ ครูผู้มาเป็นปัจจัยสำคัญในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียนสู่การ
 ปฏิบัติ 2) การเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ รูปแบบการพัฒนาครูที่เน้นให้
 ครูผู้นำซึ่งเชี่ยวชาญ ด้านการสอน ให้คำชี้แนะ คำปรึกษาครูคนอื่น ตลอดจนร่วมคิดร่วม
 ปฏิบัติภารกิจแบบกัลยาณมิตรระหว่างครูผู้นำและครู ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการ
 ทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความเชี่ยวชาญและความเป็นเลิศด้านการสอน 3) การสร้าง
 โอกาสของความก้าวหน้าในวิชาชีพและรางวัลสำหรับครูที่มีภาวะผู้นำ ครูผู้นำเป็น
 ศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการสอนให้ครูคนอื่น จึงทำ
 ให้ความรู้และประสบการณ์ของครูผู้นำลึกซึ้งและนำไปปฏิบัติได้จริงจนเป็นที่ประจักษ์
 จึงเป็นไปได้ที่ครู ผู้นำจะมีโอกาสได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติและเป็นสิ่งกระตุ้นให้
 ครูคนอื่นเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาภาวะผู้นำของตน ทำให้วงการวิชาชีพครูมีครูที่มี
 ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนเพิ่มมากขึ้น ครูเหล่านี้จึงเป็นกำลังสำคัญ
 สำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป และ 4) การเป็นต้นแบบสำหรับครูผู้นำแบบ
 ประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ถ้าโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำของครูเป็นศูนย์กลางในการบริหาร
 จัดการย่อมทำให้ผู้เรียนได้เห็นเป็นต้นแบบของสังคมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่เน้นการมี
 ส่วนร่วมและการสื่อสารแบบเปิดเพื่อการปฏิบัติการกิจไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

สรุปได้ว่า “ภาวะผู้นำ” มีความจำเป็นและสำคัญสำหรับครู
 เพราะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ ความเป็นผู้นำ การเป็นพี่เลี้ยง
 การเป็นนักพัฒนา ในการเป็นต้นแบบการเรียนรู้สำหรับบุคคลอื่นและในองค์กร

2.4.3 กิจกรรมกลยุทธ์ด้านการเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง การเสริมสร้างภาวะผู้นำ
 สำหรับครู ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 50)
 ได้กำหนดการเสริมสร้างภาวะผู้นำครูไว้ดังนี้

1. วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) มีพฤติกรรมแสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาทบทวนประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

2) เห็นคุณค่าให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงานและให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3) กระตุนใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

2. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) มีพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ 1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้การสอนของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2) มักทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน 3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

3. การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) มีพฤติกรรม การแสดงออก ดังนี้ 1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น 2) ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3) กระตุนผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาและวิชาชีพ 4) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

4. การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) มีพฤติกรรม การแสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ 2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงานและมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ 3) ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและผลการดำเนินงานสถานศึกษา

5. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for Improving Pupil Achievement) มีพฤติกรรม ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ 2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง 4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และการนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 22-25) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีการสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนครูคนอื่นให้มีการพัฒนาตนเองด้วย โดยวัดได้จากองค์ประกอบ 1) มีวิสัยทัศน์พัฒนาตนเอง 2) เชื่อมมั่นในตนเองว่าพัฒนาได้ และ 3) เป็นครูผู้นำพัฒนาเพื่อนครู

2. เป็นแบบอย่างทางการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความเป็นเลิศทางการสอนเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครูที่วัดได้จากองค์ประกอบ 1) ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

3. มีส่วนร่วมในการพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการให้ความร่วมมือกับครูในโรงเรียนและหน่วยงานหรือบุคคลนอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนวัดได้จากองค์ประกอบ 1) มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกัน 2) มีการทำงานเป็นทีม และ 3) มีเครือข่ายการปฏิบัติงานร่วมกัน

4. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง การนำวิสัยทัศน์สู่ การปฏิบัติ ความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหา วัดได้จากองค์ประกอบ 1) เป็นผู้นำ 2) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 3) เป็นผู้ได้รับการยอมรับ

เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556, หน้า 39-40) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูเป็นพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความสามารถของครูในการดำเนินงานความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการชี้แนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำครู คือ 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) มีความเป็นมืออาชีพ 3) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีและ 4) การมุ่งพัฒนาผู้เรียน

วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 226) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครูมี 4 องค์ประกอบ คือ

1) บุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 2) แบบอย่างทางการสอน 3) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ 4) มุ่งพัฒนาผู้เรียน

ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 48-49) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศการสอน

ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 12-13) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำครูเพื่อดำเนินการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงออกว่ามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด อีกทั้งมุ่งมั่นพัฒนาความสามารถของตนและอาชีพ เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนมี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์และเข้าใจงานและ 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ

2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมหรือความสามารถที่แสดงออกให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยปราศจากการควบคุมของฝ่ายบริหารหรือผู้อื่น ผู้นำทางวิชาการนอกจากจะเป็นต้นแบบให้ผู้อื่นแล้ว ยังจะต้องพัฒนาตนเองหรือเรียนรู้จากผู้อื่นด้วยเช่นเดียวกัน และก่อให้เกิดแรงบันดาลใจหรือพลังการเรียนรู้ให้กับศิษย์ ส่งผลต่อการพัฒนาจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย คือ 1) เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2) เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการสอน 3) เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 4) เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และ 5) ครูสร้างนวัตกรรมใหม่

3. การพัฒนาตนเองและเพื่อร่วมงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของครูผู้นำที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

อย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้และรับสิ่งแปลกใหม่ ชักจูงโน้มน้าวให้เพื่อนร่วมงานปฏิบัติตาม โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดขึ้นในองค์กร มีการคิดเชิงระบบในองค์ความรู้ใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มี 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะของตนกับผู้อื่น

4. การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกมาแล้วทำให้บุคคลอื่นยอมรับและปฏิบัติตาม มีการน้อมเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ คุณธรรม 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ลงสู่ 4 มิติ คือ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยประพฤติปฏิบัติตนต่อทุกคน เป็นตัวอย่างและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งแบบอย่างทางครอบครัว การทำงาน การดูแลชุมชน มี 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน 2) มีคุณธรรม จริยธรรม 3) มีความกล้าแสดงออก 4) ประสานชุมชนได้ดีและ 5) ดำเนินชีวิตตามวิถีพอเพียง

อ่าไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561, หน้า 335-336) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู ควรดำเนินการดังนี้

1) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ ยกย่องนับถือในสังคม

2) มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำทนายการเปลี่ยนแปลง ใช้วิธีแก้ปัญหาที่นุ่มนวลและเป็นระบบ ใช้วิจารณ์ญาณพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆอย่างมีเหตุผลถูกต้องและทันเวลา

3) มีวุฒิ มีความรู้ เชี่ยวชาญ ตรงตามวิชาเอกที่ทำการสอน มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นผู้ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า อย่างหลากหลาย สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยี

Kathleen Devaney (1987, p.76) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับภาวะผู้นำครูไว้ดังต่อไปนี้ 1) สร้างความต่อเนื่องของการสอนและพัฒนาการสอนของตนเอง 2) จัดระบบและทบทวนการเป็นผู้นำ 3) พัฒนาหลักสูตร 4) มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในโรงเรียน 5) มีส่วนในการพัฒนาครูสู่การเป็นครูมืออาชีพและส่งเสริมครูด้วยกัน และ 6) มีส่วนร่วมในการประเมินครู

Fullan (1994, p. 103) กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู มี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) มีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง 2) การสนับสนุนช่วยเหลือครูคนอื่นให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู สรุปได้ดังตาราง 8

ตาราง 8 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

<p>นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น</p>	<p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)</p>	<p>2. อภาภรณ์ ราชพัฒน์ (2554)</p>	<p>3. เพ็ชรสังสรรค์ จันทร์ขี้ (2556)</p>	<p>4. วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2556)</p>	<p>5. ศิริพร กุศลสันต์ (2557)</p>	<p>6. สุปนีย์ นารี (2561)</p>	<p>7. อำไพวิทย์ จุงพิพัฒน์ (2561)</p>	<p>8. Kathleen Devaney (1987)</p>	<p>9. Fullan (1994)</p>	<p>ความถี่</p>	<p>ร้อยละ</p>	<p>ผลการสังเคราะห์</p>
--	--	-----------------------------------	--	-------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------	----------------	---------------	------------------------

<p>1. การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู - เป็นแบบอย่างทางการสอน - ความเป็นมืออาชีพ - มีส่วนในการพัฒนาครูสู่การเป็นครูมืออาชีพและส่งเสริมครูด้วยกัน - มีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง - การสนับสนุนช่วยเหลือครูคนอื่นให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพด้วย 		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	100	✓
<p>2. การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู - การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ - การสร้างสัมพันธภาพที่ดี - การส่งเสริมบรรยากาศการสอน - การเป็นแบบอย่างที่ดี 	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	88.89	✓

ตาราง 8 (ต่อ)

<p>นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น</p> <p>กิจกรรมการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำสำหรับครู</p>	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	อภรณ์รัตน์ ราชพัฒน์ (2554)	เทพรังสรรค์ จันทร์งษ์ (2556)	วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556)	ศิริพร กุลสถานต์ (2557)	สุปนิย์ นารี (2561)	อำเภอพิบูลย์ จุฬพิพัฒน์ (2561)	Kathleen Devaney (1987)	Fullan (1994)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
---	--	----------------------------	------------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------	--------------------------------	-------------------------	---------------	---------	--------	-----------------

<ul style="list-style-type: none"> - เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตน เป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม - จัดระบบและทบทวนความเป็นผู้นำ - มีส่วนร่วมในการประเมินครู 							✓						
<p>3. การส่งเสริมการเป็นผู้นำ</p> <p>เปลี่ยนแปลง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง - มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และทำทหายการ เปลี่ยนแปลง ใช้วิธีแก้ปัญหาที่นุ่มนวล และเป็นระบบ ใช้วิจารณ์ญาณ พิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างมี เหตุผลถูกต้องและทันเวลา 	✓		✓					✓		7	77.78	✓	

ตาราง 8 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	กิจกรรมการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำสำหรับครู											
<ul style="list-style-type: none"> - มีวุฒิ มีความรู้ เชี่ยวชาญ ตรงตามวิชาเอกที่ทำการสอน มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นผู้ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า อย่างหลากหลาย สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยี - เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง - การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม 	✓	✓	✓	✓								
4. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ <ul style="list-style-type: none"> - การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน - การมุ่งพัฒนาผู้เรียน - การจัดการหลักสูตรและการสอน - การนิเทศการสอน - การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	100	✓	

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	สภาการศึกษา (2554)	เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556)	วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2556)	ศิริพร กุลสถานต์ (2557)	สุปีย์ นารี (2561)	อำไพวิทย์ จุฑาพัฒน์ (2561)	Kathleen Devaney (1987)	Fullan (1994)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
กิจกรรมการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำสำหรับครู												
- การส่งเสริมบรรยากาศการสอน												
- ความเป็นผู้นำทางวิชาการ						✓						
- สร้างความต่อเนื่องของการสอน และพัฒนาการสอนของตนเอง								✓				
- การพัฒนาหลักสูตร								✓				
5. มีส่วนร่วมในการพัฒนา		✓								1	11.11	
6. การปฏิบัติตนอย่างไตร่ตรอง								✓		1	11.11	
7. การกำหนดพันธกิจ					✓					1	11.11	

จากตาราง 8 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำ
สำหรับครู ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบ ดังนี้

1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบ
ที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีความเป็นมืออาชีพ
เป็นแบบอย่างทางการสอน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีส่วนในการพัฒนาครูผู้สอนเป็น
ครูมืออาชีพและส่งเสริมครูด้วยกัน มีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนไปสู่ครูมืออาชีพ
อย่างต่อเนื่องและการสนับสนุนช่วยเหลือครูคนอื่นให้สามารถพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพด้วย
รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 100

2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบ
ที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู

การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ การส่งเสริมบรรยากาศทางการสอน การสร้างสัมพันธภาพที่ดี การเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม มีส่วนร่วมในการประเมินครู รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 100

3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการนิเทศการสอน การจัดการหลักสูตรและการสอน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศการสอน สร้างความต่อเนื่องของการสอนและพัฒนาการสอนของตนเอง รวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 88.89

4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และท้าทายการเปลี่ยนแปลง ใช้วิธีแก้ปัญหาที่นุ่มนวลและเป็นระบบ ใช้วิจารณญาณพิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลถูกต้องและทันเวลา มีวุฒิ มีความรู้ เชี่ยวชาญ ตรงตามวิชาเอกที่ทำการสอน มีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นผู้ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าอย่างหลากหลายสามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.78

จากตาราง 8 และผลการจัดกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไปคัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของความเป็นมืออาชีพไว้ ดังนี้

ปิยณัฐ วงศ์เครือศรี (2552, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ หมายถึง ความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ ดานเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และด้านภาวะผู้นำของครูโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนครูและการฝึกอบรมอยู่เสมอ เพื่อมุ่งมั่นให้ประสบผลสำเร็จ เทพรังสรรค์ จันทร์ขี้ (2556, หน้า 14-16) กล่าวว่า ความเป็นมืออาชีพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียน

การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัยมีคุณธรรม ใฝ่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สจิริตัน แจงสุข (2558, หน้า 10) กล่าวว่า ความเปนครูมืออาชีพ หมายถึง คุณสมบัติของ ผู้ที่จะประกอบอาชีพเปนครู ซึ่งต้องมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีความชำนาญในงาน ปฏิบัติ มีจิตอาสาเปนครูเพื่อศิษย์ มีความรักในอาชีพครู มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความรักดีต่อวิชาชีพครูและต่อสถาบันการศึกษาที่ตนปฏิบัติหน้าที่ ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า

12-13) กล่าวว่า ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงออกว่ามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด อีกทั้งมุ่งมั่นพัฒนาความสามารถของตนและอาชีพ เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย 1) มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์และเข้าใจงานและ 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการมีบุคลิกภาพที่ดีไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 7) กล่าวว่า บุคลิกภาพที่ดีของครู ประกอบด้วย 1) ต้องมีความรักและมีความเข้าใจเด็ก มีความเมตตา ปรารถนาดีและรักเด็ก 2) ยิ้มแย้ม แจ่มใส น่าศรัทธา มองโลกในแง่ดี 3) เสียสละ อุทิศเวลา เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและเห็นแก่ประโยชน์ที่เกิดกับเด็กมากกว่าของตน และ 4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มา วรวรรณ ฌ อยุธยา (2550, หน้า 41) กล่าวว่า บุคลิกภาพของครูที่ดีว่า หมายถึง การมีบุคลิกภาพดี การมีมนุษยสัมพันธ์ดีตลอดจนใช้คำพูดและการแสดงออกที่เป็นกัลยาณมิตร อารมณ์ ใจเที่ยง (2550, หน้า 84) กล่าวว่า บุคลิกภาพที่เหมาะสมในการเป็นครู หมายถึง การมีกริยาวาจาที่เหมาะสม อารมณ์ดีมีเมตตา ใช้ภาษาแจ่มชัด

ขจัดความลำเอียง หลีกเลี่ยงการตำหนิ หมั่นคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อารมณ์ขันแทรกสร้าง สร้างสัมพันธ์ฉันมิตร ติดตามทันโลกเสมอและค้นหาเจอความสามารถเด็ก ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 64) กล่าวว่า บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ประกอบด้วย การพูดจา ไพเราะ การแต่งกายสะอาด เรียบร้อยถูกต้องกาลเทศะ ร่างกายสะอาดแข็งแรงสมบูรณ์และมีอารมณ์ขัน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การสนับสนุนให้ครู มีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม

3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 13)

กล่าวว่า การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ การให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของนักเรียนต่อผู้ปกครองและนักเรียนอย่างเป็นระบบ การยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตลอดจนการปรับเปลี่ยนและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียน มีการตรวจสอบ การประเมินนักเรียนอย่างรอบด้าน ปรารภัตร คำเห็น (2560, หน้า 10) กล่าวว่า ความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ สามารถให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังการเรียนรู้จากผู้ปกครอง มีการปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และมีการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้านรวมถึงผลการวิจัย หรือ องค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ นิรมล เตชฉนิชกรกุล (2561, หน้า 13) กล่าวว่า การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูในการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้าน

การเรียนรู้ ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้
 เชื่อมต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน
 รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน
 อย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูพัฒนา
 หลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การมุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียน
 มีคุณภาพตามมาตรฐาน ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง

4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการเป็นผู้นำ
 เปลี่ยนแปลงไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 13)
 กล่าวว่า การเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลงของครู หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีความสนใจต่อ
 สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันโดยมีการวางแผน มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การ
 เปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรม มีการกระตุ้นให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความร่วมมือใน
 วงกว้าง เพื่อพัฒนานักเรียน สถานศึกษาและวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
 ภายใต้ระบบการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม พงษ์พิพัฒน์ พิมปัดชา (2559, หน้า 10) กล่าวว่า
 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูและกระบวนการซึ่งครูและ
 เพื่อนครูต่างยกระดับระดับซึ่งกันและกันในด้านศีลธรรมและแรงจูงใจให้สูงขึ้น โดยครูจะ
 กระตุ้นจูงใจ ผู้ตามให้กระทำมากกว่าที่คาดหวังไว้ สร้างความผูกพันต่อจุดประสงค์ของ
 องค์การ โดยครูให้ผู้ตามดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
 กลยุทธ์ขององค์การและคุณลักษณะที่เป็นตัวแบบหรือแบบอย่างในการปฏิบัติแก่ผู้ตาม ที่
 จะเพิ่มพลังอำนาจ และให้ความสนับสนุนช่วยเหลือแก่ผู้ตาม ปาวิฉัตร คำเห็น (2560, หน้า
 9) กล่าวว่า การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสามารถของครูในการให้
 ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ที่
 เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น มีความริเริ่มในการ
 ปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม พร้อมทั้งกระตุ้นผู้อื่นให้มีการ
 เรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา วิชาชีพ และสามารถ
 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้นิรมล เดชณัฏฐิกรกุล
 (2561, หน้า 12) กล่าวว่า การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง หมายถึง คุณลักษณะและ

พฤติกรรมของครูให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่ง เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาและวิชาชีพ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง หมายถึง การสนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรม สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียน ตลอดจนเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม สามารถยกระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

2.5 กิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

2.5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์ (2553, หน้า 16) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมที่จะได้รับประโยชน์ในด้านการนำความรู้ ความสามารถและทักษะของคนในองค์กรหรือในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2555, หน้า 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นกระบวนการเพื่อให้เกิดการรับรู้ เรียนรู้และปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 14) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคคล หรือคณะบุคคล ปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกันในองค์กร หรือหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา นิภาพร ดีมาก (2559, หน้า 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม หรือองค์กร หรือหน่วยงาน ได้แสดงออก

ถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติทุกกระบวนการที่ได้มาจากความสนใจในกิจกรรมใด ๆ ขององค์กร และการร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น และการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ การพัฒนาองค์กร ศศิธร สิทธิพรหม (2559, หน้า 242) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของความร่วมมือที่จะนำความสามารถที่มีอยู่ของบุคคลหรือกลุ่มคนเข้าไปเกี่ยวข้องมาใช้ โดยการร่วมกันคิดร่วมกันทำและร่วมกันประเมินผลในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นกระทำร่วมกันด้วยความสมัครใจ หรือตามบทบาทหน้าที่ โดยการใช้ความรู้ความสามารถและทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และรับผลประโยชน์ร่วมกัน คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือองค์กรหรือหน่วยงานได้แสดงออกถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติทุกกระบวนการที่มาจากความสนใจในกิจกรรมใด ๆ ขององค์กรและการร่วมรับผิดชอบในผล ที่เกิดขึ้นและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาองค์กร United Nation (1991, p. 5) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนกลยุทธ์ ตลอดจนการระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้
 ไพรัช อรรถกามาพันธ์ และมัทนา โชควัฒน์กร (2545, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึง บทบาท ความสำคัญและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ที่ได้กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะพบว่าบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีหลายบทบาท เช่น การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ เป็นผู้แทนองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิ การมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา โดยให้ใช้สถานประกอบการ การให้วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา การรับทราบรายงาน

การจัดการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และชุมชนยังมีบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกบุคคลซึ่ง หมายถึง การที่บุคคล พ่อ แม่ ผู้ปกครองคนในชุมชน ท้องถิ่น ได้เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่สำคัญ คือ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 3) การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด 4) การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคลและ 5) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553, หน้า 242-243) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานและชั้นอุดมศึกษาต้องเป็นเพื่อมวลชนไม่ใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเหมือนแต่ก่อน การจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ สอดคล้องกับ ในส่วนของ วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2553, หน้า 81) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองว่า การมีส่วนร่วมเป็น 1 ใน 9 ประเด็นที่การประเมินผลระบุว่าปัญหาประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพของนักเรียน การผลิตและพัฒนาครูและคณาจารย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมและการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาการผลิตและพัฒนากำลังคน การเงิน เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 17) กล่าวถึง หลักการและความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของ ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมดำเนินการ 2) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้นี้ภาพ ดีมาก (2559, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลดีต่อชุมชนและสถานศึกษา โดยที่ชุมชนเกิดความเข้าใจในสภาพของการปฏิบัติงานจริงของสถานศึกษา มีเหตุผล เข้าใจหลักการ แนวคิดในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา ตลอดจนงานกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.5.4 กิจกรรมของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 108-110) ได้กล่าวถึง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านการจัดการศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งจะขอความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้ คือ

1.1 ขอความร่วมมือในด้านการเป็นวิทยากร หรือเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เช่น ในชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ศิลปินพื้นบ้าน ช่างทอผ้า ช่างจักสาน ช่างแกะสลัก ช่างปั้น และช่างตัดผม เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้อย่างยิ่ง จะดำเนินการได้โดยเชิญมาเป็นวิทยากรหรือให้ผู้เรียนไปศึกษาไปฝึกงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้

1.2 ขอความร่วมมือในด้านทุนทรัพย์ วัสดุ ครุภัณฑ์จากชุมชน เช่น ขอบริจาคเงินจากธนาคาร บริษัทห้างร้าน ในชุมชนเพื่อนำมาใช้จ่ายในสถานศึกษา หรือเป็นเงินทุนสำหรับผู้เรียนที่ยากจน ขอบริจาคหนังสือ เครื่องเขียนจากสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ ร้านจำหน่ายเครื่องเขียนแบบเรียน เป็นต้น

2. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ซึ่งอาจจะดำเนินการได้หลากหลาย เช่น

2.1 จัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพให้กับประชาชนในชุมชน เช่น การตอน ตัดกิ่งต้นไม้ การเกษตร การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหาร ทำขนม การใช้คอมพิวเตอร์ การแก้และซ่อมเครื่องยนต์ เป็นต้น

2.2 ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ประชาชนในชุมชน เช่น ความรู้เกี่ยวกับอาหาร ยารักษาโรค (ยาชุด ยาแก้ปวดต่าง ๆ) การเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรรมทางเลือก เป็นต้น

2.3 จัดบริการข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชน เช่น สถานศึกษา ทำหอกระจายข่าว แล้วถ่ายทอดเสียงจากรายการวิทยุ ที่เป็นความรู้เพื่อประชาชนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรืออ่านข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย เป็นต้น

2.4 การเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน สถานศึกษาจะดำเนินการได้โดยจัดโครงการพัฒนาชุมชน โดยชุมชนสนับสนุนด้านบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ เช่น ชุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน ชุดคุ้ระบายน้ำ ซ่อมสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน ทำความสะอาดวัดและตลาด เป็นต้น

3. บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน เช่น ให้ประชาชนในชุมชนใช้หอประชุม ใช้ห้องสมุด ใช้ห้องพยาบาล ใช้โรงอาหาร และใช้สนามกีฬา เป็นต้น

4. การออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน เช่น เมื่อผู้เรียนเจ็บป่วย หรือผู้สอนไปแนะนำผู้เรียนทำแปลงเกษตรที่บ้าน รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมงานการทอดกฐินที่วัด ร่วมงานมงคลในชุมชน เป็นต้น

5. การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา เช่น จัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา อาจทำในรูปของจดหมายข่าว วารสาร จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้มาติดต่อสอบถาม หรือให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อสถานศึกษา

6. การเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม เช่น ในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่วันเปิดเรียนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา เป็นต้น

7. การรายงานผลการเรียนและอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ เช่น การรายงานเป็นประจำวันหรือการทำสมุดพกประจำตัวนักเรียน ซึ่งจะมีทั้งผลการเรียน ความประพฤติ สุขภาพ และอื่น ๆ

8. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ แบ่งออกได้เป็น 4 ข้อย่อย ดังนี้

8.1 ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ นักวิชาการ ครู อาจารย์จากสถานศึกษาอื่น ศิลปินพื้นบ้านผู้อาวุโส ผู้เป็นปราชญ์บุคคลในหมู่บ้าน ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งนำมาใช้ในลักษณะขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะ หรือเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

8.2 ทรัพยากรวัสดุที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โสตทัศนอุปกรณ์ สถานศึกษาอื่น นำมาใช้ในลักษณะของการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การร่วมมือทางวิชาการ เป็นต้น

8.3 ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ ภูเขา ทะเล ปะการัง หิน แร่ธาตุ สัตว์ป่า สมุนไพร ซึ่งจะนำมาใช้ในลักษณะเป็นสื่อการเรียนการสอน การไปทัศนศึกษา การช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เป็นต้น

8.4 ทรัพยากรสังคม ได้แก่ วันสำคัญ ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรม พื้นบ้าน โบราณสถานโบราณวัตถุ ประเพณีต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาใช้ได้โดยให้ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง, จัดนิทรรศการ, การศึกษาหาข้อมูลเพื่อจะได้ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เป็นต้น

9. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ความใกล้ชิดและเป็นกันเองของ บุคลากรกับชุมชนถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอย่างแนบแน่น โรงเรียนเรานั้นมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชนหลายงานด้วยกัน คือ

9.1 งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนจะต้องมีเด็กที่ต้องดูแล ด้วยการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของบุคลากรทุกท่านเพื่อได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหา ความพึงพอใจและความต้องการของชุมชนต่อโรงเรียน และโรงเรียนต่อชุมชน จึงเป็นส่วนหนึ่งให้ผู้ปกครองนักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

9.2 การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาสู่สถานศึกษาด้วยไมตรีจิตที่ดี ทักทาย พูดคุยแนะนำข้อมูลด้วยความเป็นกันเอง

9.3 การมีโอกาสดังได้พบปะสังสรรค์กับชุมชนนอกสถานศึกษา บุญเพิ่ม สอนภักดีและคณะ (2559, หน้า 1063-109) ได้กล่าวว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ผลการวิจัย พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ จากการเป็นการบริหารที่มีบุคคลหลายส่วนเข้ามาร่วมรับผิดชอบกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจดำเนินการ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริง

2. องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร หน่วยงานทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายและ

ที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีความร่วมมือของเครือข่าย สนับสนุน การศึกษา

3. องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการ ปฏิบัติเพื่อกำหนดแนวทางที่ส่งเสริมบุคคลได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และมีความ จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมบุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเรียนรู้ให้เท่าทันและพัฒนา ตนเองให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และชุมชนโดยบุคคลจะได้รับการศึกษา ตลอดชีวิตจากกิจกรรม ที่จัดขึ้น จากการผสมผสานและเชื่อมโยงกัน

4. องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความ ร่วมมือเป็นการจัดการให้องค์คณะบุคคลดำเนินการ ใช้กระบวนการอย่างมีระบบทำให้ เป้าหมายประสบความสำเร็จ เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของ เครือข่าย สนับสนุนการศึกษา

คณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18-19) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา ประกอบด้วยความต้องการ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการ บริหารการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการจัด การศึกษา การประชุมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา การประสานงาน การรายงานการจัดการศึกษาและการติดตามผลการจัดการศึกษา 2) ด้านการจัด การศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติ การประจำปีของสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษา และแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดบรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาอาคารสถานที่การจัดระบบและ การดำเนินการตาม ระบบประกันคุณภาพภายใน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ควบคุม กำกับ ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษาการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาตลอดจนการ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน 4) ด้านการกำกับดูแล และตรวจสอบการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและ การจัดการเรียนการสอน กำกับ ติดตามให้จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา รับทราบ

แผนงบประมาณการเบิกจ่ายงบประมาณของสถานศึกษา รวมถึงการประเมิน
ประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณตามแผนการกำกับดูแลและการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการนักเรียน 5) ด้านการประเมินผล
การจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบาย
การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาสนับสนุนให้นำมาตรฐานของสถานศึกษา
ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดวิธีการประเมินการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา รับผิดชอบต่อ
ความก้าวหน้าและความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและการ
ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา

อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561, หน้า 337) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์การ
ตอบสนองนโยบายการจัดการชั้นเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร
ดำเนินการดังนี้

1. กระทรวงศึกษามีเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจนและเชื่อมโยง
ต่อเนื่อง เมื่อเปลี่ยนผู้นำทางการศึกษา
2. กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนำ
ลูกหลานเข้าเรียนตามนโยบายการรับนักเรียนอย่างจริงจัง
3. กระทรวงศึกษาธิการผลิตครูที่มีคุณภาพ ตรงวิชาเอกและ
ครบชั้น
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดระบบประเมิน
ครู ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนอาคาร
สถานที่ให้เพียงพอและทันสมัย
6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุน
อินเทอร์เน็ตเข้าถึงทุกโรงเรียนและห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งจัดสรรอุปกรณ์
สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอเช่นหนังสือเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (Tablets)
สื่อคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ DVD / VCR เป็นต้น
7. ท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างนโยบายร่วมกับสถานศึกษา พร้อมทั้ง
สถานศึกษาสามารถบริหารงานเป็นนิติบุคคลอย่างเต็มที่
8. โรงเรียนสนองนโยบายจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญจัด
การศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างจริงจังโดยให้ความสำคัญกับการจัดการชั้นเรียน

พัชรินทร์ ศิริสุข (2563, หน้า 22-23) ได้กล่าวถึง กลวิธีความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของในการจัดการชั้นเรียน ดังต่อไปนี้ 1) มีความร่วมมือกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศโดยให้ผู้เรียนได้รวมกิจกรรมและเรียนรู้การจัดกิจกรรมอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นำความรู้มาต่อยอดจนเกิดนวัตกรรมเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่สูงขึ้น 2) ส่งเสริมให้ครูจัดห้องเรียนเสมือนเพื่อเรียนร่วมกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้อื่นและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการคิดเพื่อสวนรวม 3) ส่งผู้เรียนหรือแลกเปลี่ยนผู้เรียนออกไปเรียนรู้ออกไปเรียนร่วมกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มากภายนอกห้องเรียน อันเป็นการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและการเรียนโดยคำนึงถึงผู้อื่นและสังคม 4) เชิญผู้ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศหรือระดับโลกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตประวัติดั้งประจำช ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะให้แรงบันดาลใจแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างมาก 5) เชิญศิษย์เก่าและผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรแนะนำอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (purposeful learning) เพื่อให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 16-17) ได้กล่าวถึง บทบาทของครู โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ในการจัดการเรียนช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563 ดังนี้ 1) โรงเรียนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) รวมถึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัด (ศปก.จ.) ตามลำดับ 2) บทบาทการเรียนของนักเรียน เรียนด้วยระบบการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์หรือช่องทางการเรียนอื่น ๆ เช่น Online การศึกษาจากแบบเรียน ใบความรู้ หรือการทำใบกิจกรรม ใบงาน และการบ้านที่ครูมอบหมาย 3) บทบาทในการสอนของครู โรงเรียนและครูออกแบบการเรียนการสอน รวมถึงประสานกับนักเรียนและผู้ปกครองเพื่อติดตามการเรียนด้วยระบบการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์หรือช่องทางการเรียนอื่น ๆ เช่น Online 4) การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้ครบหลักสูตร เช่น

กรณีมาเรียนที่โรงเรียนเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาซับซ้อน และภาคปฏิบัติ ที่ต้องใช้ อุปกรณ์และมีครูดูแล กรณีเรียนอยู่ที่บ้าน เน้นเนื้อหาที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ ปฏิบัติงานตาม ที่ครูมอบหมาย เช่น เรียนรู้จากแบบเรียน ใบความรู้ DLTV สื่อการสอน ทางไกลผ่านโทรทัศน์ หรือทาง Online ตามความเหมาะสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นการ ปฏิบัติ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ครูชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับ ผู้ปกครองและนักเรียน อาจเรียนรู้จากการช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือประกอบอาชีพ เท่าที่ทำได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา อาจให้นักเรียนดูแลสุขภาพและ ออกกำลังกายที่บ้านแล้วบันทึก การปฏิบัติส่งครูและกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ บางภาระ งานให้นักเรียนปฏิบัติที่บ้าน เป็นต้น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ อาจปรับวิธีการจัด กิจกรรมหรือบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ทั้งนี้ การเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การเรียนด้วยระบบ การสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ หรือช่องทางการเรียนอื่น ๆ เช่น Online การศึกษาจากแบบเรียนหรือใบความรู้ สามารถนำมานับเวลาเรียนได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน สรุปได้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	บุญเพิ่ม สอนภักดีและคณะ (2559)	คณอง ศรีสรณ์ (2561)	อำไพวิทย์ จุ่งพิพัฒน์ (2561)	พัชรินทร์ ศิริสุข (2563)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
<p>กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน</p> <p>1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน - ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนอาคารสถานที่ให้เพียงพอ - ส่งเสริมให้ครูจัดห้องเรียนเสมือนเพื่อเรียนร่วมกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศ 	✓		✓	✓	✓		4	66.67	✓
<p>2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ - แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต - ด้านการจัดการศึกษา - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนอินเทอร์เน็ตเข้าถึงทุกโรงเรียนและห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งจัดสรรอุปกรณ์สื่อการเรียน การสอนให้เพียงพอเช่นหนังสือเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (Tablets) สื่อคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ DVD/VCR เป็นต้น 	✓	✓	✓	✓			6	100	✓

ตาราง 9 (ต่อ)

<p>นักวิชาการ/หน่วยงานที่ให้ความคิดเห็น</p> <p>กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน</p>	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	บุญเพิ่ม สอนนัฏคดีและคณะ (2559)	คณอง ศรีสรณ (2561)	อภัยพิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561)	พัชรินทร์ ศิริสุข (2563)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
<ul style="list-style-type: none"> - มีความร่วมมือกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศโดยให้ครูเรียนได้ รวมกิจกรรมและเรียนรู้การจัดกิจกรรมอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นำความรูมาต่อยอดจนเกิดนวัตกรรม เป็นการส่งเสริมให้ครูเรียนได้พัฒนาทักษะให้สูงขึ้น - การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน 					✓	✓			
<p>3. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p>						6	100	✓	
<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน - กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ - ด้านการบริหารการศึกษา - โรงเรียนสนองนโยบายจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญจัดการศึกษา ให้ทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างจริงจังโดยให้ความสำคัญกับการจัดการชั้นเรียน - เชิญศิษย์เก่าและผูกครองมาเป็นวิทยากรแนะนำอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (purposeful learning) เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์แรงบันดาลใจ - โรงเรียนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 	✓	✓	✓	✓	✓				

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	บุญเพิ่ม สอนนุกัติและคณะ (2559)	ตนเอง ศรีสรณ์ (2561)	อ่ำไพวิทย์ จุฬพิวัฒน์ (2561)	พัชรินทร์ ศิริสุข (2563)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
4. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม - การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา - องค์กรบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ - ด้านการกำกับดูแลตรวจสอบการจัดการศึกษา - กระบวนการศึกษาธิการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ ผู้ปกครองนำลูกหลานเข้าเรียนตามนโยบายการรับ นักเรียนอย่างจริงจัง - ส่งผู้เรียนหรือแลกเปลี่ยนผู้เรียนออกไป เรียนรู้ กับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มากมายนอกห้องเรียน อันเป็นการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและการเรียนโดย คำนึงถึงผู้อื่นและสังคม	✓	✓	✓	✓	✓		5	83.33	✓
5. การออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและผู้เรียนตามบ้าน	✓						1	16.67	
6. การเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาประชุม	✓						1	16.67	
7. การรายงานผลการเรียนและอื่น ๆ ให้ผู้ปกครอง ทราบ	✓						1	16.67	
8. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน	✓						1	16.67	
9. ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ		✓					1	16.67	

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	บุญเพิ่ม สอนนุกิติและคณะ (2559)	คณอง ศรีสรณ์ (2561)	อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561)	พัชรินทร์ ศิริสุข (2563)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
10. ด้านการประเมินผลการจัดการศึกษา			✓				1	16.67	
11. กระทรวงศึกษามีเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจนและเชื่อมโยงเมื่อเปลี่ยนผู้นำทางการศึกษา				✓			1	16.67	
12. กระทรวงศึกษาผลิตครูที่มีคุณภาพตรงวิชาเอกและครบชั้น				✓			1	16.67	
13. ห้องเรียนมีส่วนร่วมสร้างนโยบายกับสถานศึกษา				✓			1	16.67	
14. บทบาทในการสอนของครู						✓	1	16.67	

จากตาราง 9 การสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการคัดสรรองค์ประกอบ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้จากการหลอมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ด้านการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนอินเทอร์เน็ตเข้าถึงทุกโรงเรียนและห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งจัดสรรอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอเช่นหนังสือเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (Tablets) สื่อคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ DVD/VCR เป็นต้น มีความร่วมมือกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศโดยให้ผู้เรียนได้รวมกิจกรรมและเรียนรู้การจัดการจัดการกิจกรรมอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นำ

ความรูมาตอยอดจนเกิดนวัตกรรม เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่สูงขึ้น และ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 100

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ได้จากการหลอมองค์ประกอบ ที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน กระบวนการบริหาร เครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารการศึกษา โรงเรียนสนองนโยบายจัดการศึกษา ตามรัฐธรรมนูญจัดการศึกษา ให้ทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างจริงจังโดยให้ความสำคัญกับการจัดการชั้นเรียน เชิญศิษย์เก่าและผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรแนะนำอาชีพเป็นการ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (purposeful learning) เพื่อให้เกิดการสร้าง แรงบันดาลใจ และโรงเรียนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนได้ตามความ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 100

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ได้จากการหลอมองค์ประกอบที่ มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา องค์คณะบุคคลเครือข่าย ความร่วมมือ ด้านการกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนำลูกหลานเข้าเรียนตามนโยบายการรับนักเรียนอย่าง จริงจัง ส่งผู้เรียนหรือแลกเปลี่ยนผู้เรียนออกไป เรียนรู้กับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียน ต่างประเทศทั้งนี้เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มากมายนอกห้องเรียนอันเป็นการเรียนรู้ อย่างกว้างขวางและการเรียนโดยคำนึงถึงผู้อื่นและสังคม รวมความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็น ร้อยละ 83.33

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ได้จากการหลอม องค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึง ได้แก่ บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถานศึกษา แก่ประชาชนในชุมชน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสนับสนุนอาคารสถานที่ให้เพียงพอ และส่งเสริมให้ครู จัดห้องเรียนเสมือน เพื่อเรียนร่วมกับโรงเรียนต่างสังกัดหรือโรงเรียนต่างประเทศ รวม ความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 66.67

จากตาราง 9 และผลการจัดกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยคัดเลือกเป็นกิจกรรม ของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

ดิเรก อนันต์ (2556, หน้า 4) ให้ความหมาย การจัดการศึกษาว่า คือ กระบวนการที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน พัฒนาคนทุกคน พัฒนาทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ สติปัญญาคุณธรรม ค่านิยม ความคิด โดยคาดหวังให้คนมีคุณภาพ ทำให้สังคมสงบสุขเจริญก้าวหน้า สามารถแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้และมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของคณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดการศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาที่มีระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ให้มีความรู้ มีสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ความคิด และทักษะชีวิตที่ใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาตนเอง สังคมให้มีความสุขและมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารจัดการไว้ ดังนี้

พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 55) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในแผนงาน/โครงการ มีการช่วยเหลือส่งเสริมเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามแผนที่วางไว้ โดยการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน คณะกรรมการมีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและยอมรับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ร่วมแก้ปัญหา และสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอกและชุมชน สอดคล้องกับ คณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการบริหาร

การศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการจัด
การศึกษา การประชุมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา การประสานงาน
การรายงานการจัดการศึกษาและการติดตามผลการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หมายถึง การส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ หลักสูตร
สถานศึกษา ตลอดจนการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการมี
ส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ไว้ ดังนี้

กำพล วิลาวัณย์ (2557, หน้า 14) กล่าวว่า กระบวนการกำกับติดตาม
หมายถึง กระบวนการกิจกรรมที่ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงาน โครงการ กิจกรรมเป็นไป
ตามแผนหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการระหว่างดำเนินการ และ
ผลผลิตของกิจกรรมหลังจากดำเนินการอย่างไรบ้าง ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การกำกับติดตาม
  - 2) การวางแผนการกำกับ ติดตาม
  - 3) การปฏิบัติการกำกับติดตาม
  - 4) การตรวจสอบผลการกำกับติดตาม
  - 5) การรายงาน
ผลการกำกับติดตาม
- ในส่วนของคนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม
ด้านการกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอน กำกับ ติดตาม
ให้จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา รับทราบแผนงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ
ของสถานศึกษา รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการ
กำกับดูแลและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานเกี่ยวกับ
กิจการนักเรียน เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ด้านการ
ติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด
วิธีติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ
เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ติดตามผลการจัด
การศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผล
การใช้หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง วัดและประเมินผล การดำเนินงาน

ของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ การทำบัญชี ติดตาม ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษาในรอบปีการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาสถานศึกษานอกจากนี้ วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 84) กล่าวว่า การกำกับติดตาม หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์การกำกับ ติดตาม มีการวางแผนการกำกับติดตาม การดำเนินงาน ปฏิบัติการกำกับติดตามในรูป คณะกรรมการ มีการตรวจสอบผลการกำกับติดตามและรายงานผลการกำกับติดตาม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา การกำกับดูแล และการ ตรวจสอบการจัดการศึกษา ตลอดจนการประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนา สภาพแวดล้อมไว้ ดังนี้

ประวัติ ผันผาย (2553, หน้า 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง วิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการในการ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในสถานศึกษา รวมทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด ไร่บริการแก่ชุมชนและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ พร้อมให้บริการ พืชพันธุ์ ทัศนศิลป์. (2557, หน้า 9) กล่าวว่า การสนับสนุน การมีส่วนร่วมใน ด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อม หมายถึง การร่วมกันจัดหาและส่งเสริมให้มีวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ตลอดจนเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานและใช้เป็นสื่อในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ในการจัดบรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาอาคาร สถานที่ การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายใน การระดม

ทรัพยากร เพื่อการศึกษา ควบคุม กำกับ ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม หมายถึง การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกชั้นเรียน ตลอดจนชุมชน แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) แบ่งการวิจัย เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

การดำเนินการในระยะนี้มีความมุ่งหมายเพื่อร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการ ชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การร่างกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แหล่งข้อมูลในขั้นตอนนี้ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยนำมา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วจัดเป็นหมวดหมู่

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ในประเด็นการบริหาร จัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1.1 ศึกษาธิการภาค ที่มีประสบการณ์ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา จำนวน 1 คน

2.1.2 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.3 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.4 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประสบการณ์ด้านการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปีและมีวุฒิทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

2.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.1.6 ครูวิชาการ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มี 2 ข้อคือ

1) ข้อ 1 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้างและดำเนินการอย่างไร

2) ข้อ 2 ข้อเสนอแนะ

2.2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากเอกสารตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 90-93)

2) นำข้อมูลผลการศึกษาในระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย มาสร้างแบบสัมภาษณ์

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

4) แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.3.1 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.3.2 ขออนุญาตราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2.3.3 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

2.3.4 ส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า

2.3.5 ไปสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่นัดหมาย โดยจดบันทึกบันทึกเสียง ด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายภาพ และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาถอดคำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ แล้วนำผลที่ได้มาสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

3.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ

3.1.1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 โรงเรียนได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2562

3.2 กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายในชั้นตอนนี้ ผู้ให้ข้อมูลการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2562 โดยการสัมภาษณ์ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

3.2.2 หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

3.2.3 ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในระดับชาติ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป เลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้างและดำเนินการอย่างไร

ข้อ 2 ข้อเสนอแนะ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 90-93)
- 2) สร้างแบบสัมภาษณ์จากข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ
- 4) แก้ไขแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการเสนอแนะ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
- 5) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ศึกษาพหุกรณีศึกษาดำเนินการดังนี้
  - 4) ประสานผู้อำนวยการโรงเรียนที่ศึกษาพหุกรณีศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในงานวิจัย
  - 5) ขอสื่อราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่ศึกษาพหุกรณีศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
  - 6) นัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 7) ไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด โดยจดบันทึกบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายภาพ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
  - 8) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง มาถอดคำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2562 มาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามโดยใช้การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

2.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.3 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีประสบการณ์ด้านนิเทศไม่น้อยกว่า 8 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.5 ครูวิชาการ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหา
กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดย
ผู้เชี่ยวชาญ

2.3 การสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.3.1 สร้างแบบสอบถามจากการสรุปการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย
การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาพหุกรณีศึกษา ใช้เป็นเป็นร่างในการประเมิน

2.3.2 นำแบบประเมินให้คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
ความถูกต้องเชิงเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3.3 ประสานผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความร่วมมือในงานวิจัย

3.3.4 ขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
ตามวัน เวลา สถานที่ที่กำหนด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหา คือ ค่า IOC (Index of Items
Objectives Congruence) พิจารณาจากค่า IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป
ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ผลพบว่าค่า IOC ระหว่าง 0.77-1.00 (ภาคผนวก จ
หน้า 414-420) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Items Objectives
Congruence : IOC) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ
กำหนดค่า ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542, หน้า 10)

ถ้าเห็นว่าสอดคล้องให้คะแนน	+1
ถ้าเห็นว่าไม่แน่ใจให้คะแนน	0
ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้องให้คะแนน	-1

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3,851 คน และครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3,851 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7,702 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 271 คน และครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 542 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N คือ จำนวนประชากร = 7,702
e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

จากสูตรจะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{7,702}{1 + 7,702 \cdot (0.05)^2} \approx 380.158 \approx 381$$

ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 542 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้โดยวิธีการของ Taro Yamane

1.3 การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1.3.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 20 จังหวัด ใช้จังหวัดเป็นหน่วยในการสุ่ม ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 สุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก ได้จำนวน 10 จังหวัด จำนวน 28 เขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้ 1) มุกดาหาร จำนวน 1 เขต 2) บึงกาฬ จำนวน 1 เขต 3) จังหวัดนครพนม จำนวน 2 เขต 4) จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 เขต 5) จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 เขต 6) จังหวัดหนองคาย จำนวน 2 เขต 7) จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 2 เขต 8) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 เขต 9) จังหวัดเลย 3 เขต และ 10) จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 3 เขต

1.3.2 ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในข้อ 1.3.1 (ที่มีจำนวน 28 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้จำนวน 14 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยจำแนกเป็นจังหวัด ได้แก่ 1) มุกดาหาร 2) บึงกาฬ 3) นครพนม เขต 2 5) กาฬสินธุ์ เขต 3 4) ขอนแก่น เขต 2 และ เขต 5 5) หนองคาย เขต 1 และ เขต 2 6) หนองบัวลำภู เขต 1 7) นครราชสีมา เขต 2 และเขต 6 8) เลย เขต 1, 2 และ 9) ชัยภูมิ เขต 3

1.3.3 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้ในข้อ 1.3.2 ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 271 โรงเรียน จาก 1,072 โรงเรียน

1.3.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนในข้อ 1.3.3 และครูวิชาการจำนวนโรงเรียนละ 1 คน

1.3.5 กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 271 คน และครูวิชาการ จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น 542 คน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา	โรงเรียน	จำนวนประชากร		รวม ทั้งสิ้น	โรงเรียน	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง		รวม ทั้งสิ้น
			ผู้บริหาร	ครู			ผู้บริหาร	ครู	
1. มุกดาหาร		110	110	110	220	28	28	28	56
2. บึงกาฬ		134	134	134	268	34	34	34	68
3. นครพนม	2	92	92	92	184	23	23	23	46
4. กาฬสินธุ์	3	86	86	86	172	22	22	22	44
5. ขอนแก่น	2	56	56	56	112	14	14	14	28
	5	98	98	98	196	25	25	25	50
6. หนองคาย	1	68	68	68	136	17	17	17	34
	2	50	50	50	100	13	13	13	26
7. หนองบัวลำภู	1	100	100	100	200	25	25	25	50
8. นครราชสีมา	2	67	67	67	134	17	17	17	34
	6	60	60	60	120	15	15	15	30
9. เลย	2	67	67	67	134	17	17	17	34
	3	17	17	17	34	4	4	4	8
10. ชัยภูมิ	3	67	67	67	134	17	17	17	34
รวมทั้งสิ้น	14	1,072	567	567	2,144	271	271	271	542

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.2.1 สร้างแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากตำราของ ภัทรพร เกษสังข์ (2554, หน้า 148)

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่แก้ไขปรับปรุงหลังจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) 9 คน มาสร้างแบบสอบถามออนไลน์

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เป็นแบบออนไลน์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพื่อส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ชุด ครูวิชาการ จำนวน 1 ชุด

3.3.3 ในกรณีที่มีปัญหาไม่ได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยติดตามด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ติดตามด้วยตนเอง สอบถามทางโทรศัพท์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

และเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.5 การปรับปรุงกลยุทธ์หลังการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยคัดเลือกกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำกว่า 3.51 มาปรับปรุงให้เป็นกลยุทธ์ที่สมบูรณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ส่วนกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงกว่า 3.51 ขึ้นไป สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้โดยไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข

3.5.2 ผู้วิจัยนำเสนอกลยุทธ์ที่แก้ไขปรับปรุงต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

3.5.3 แก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปจัดพิมพ์ต่อไป

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการใน 2 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้วิจัยร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อกำหนดรายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ แหล่งข้อมูลในการวิจัยในขั้นนี้ ได้แก่ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยองค์ประกอบของคู่มือการใช้กลยุทธ์ ประกอบด้วย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์
2. ร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้ของกลยุทธ์ฯ มาใช้ในการร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์
3. นำร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. จัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ฉบับร่างเพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นที่ 2 การประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้วิจัยประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และประสบการณ์ด้านการบริหารมาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษจำนวน 1 คน

1.3 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา หรือรับผิดชอบกลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน

1.4 ครู ได้แก่ ครูวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษจำนวน 1 คน

2. เครื่องมือในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าคุณมือการใช้กลยุทธ์ มีความเหมาะสมตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง คุณมือการใช้มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง คุณมือการใช้มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง คุณมือการใช้มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง คุณมือการใช้มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง คุณมือการใช้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินคุณมือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายข้อมูลใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด เกณฑ์การตัดสินความเหมาะสมของคู่มือจะต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 จึงถือว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสม

3. การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ ชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ร่างแบบสอบถาม ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ 1) คำนำ 2) สารบัญ 3) คำชี้แจง 4) วัตถุประสงค์ 5) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6) ตอนที่ 1 บทนำ 7) ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8) ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9) ตอนที่ 4 บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

3.2 นำแบบสอบถาม ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

3.3 แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

4.2 ขอลงหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคู่มือกลยุทธ์การบริหาร

จัดการ ชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3 จัดส่งคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ จำนวน 1 ชุด ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้ซองเอกสารติดแสตมป์جاهนำซองถึงผู้วิจัย ส่งไปพร้อมกับเอกสาร

4.4 ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

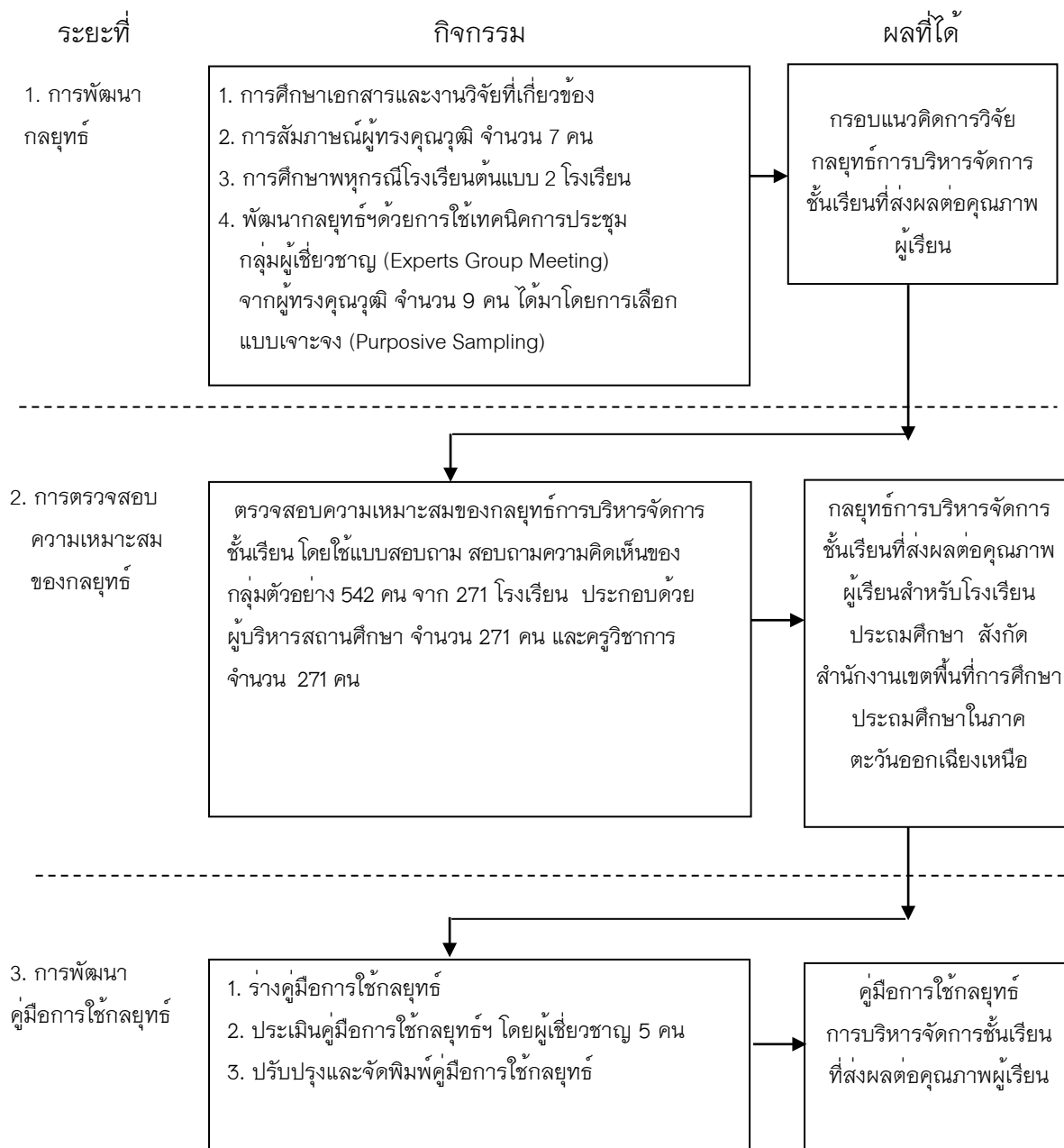
5.1 นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาวิเคราะห์ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในแบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่

6. การปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 5 มาปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ ให้สมบูรณ์ และจัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์ฉบับจริง

ระยะเวลาดำเนินการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถแสดงระยะในการดำเนินการวิจัย ดังภาพประกอบ 2

ระยะของการวิจัยสรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ระยะของการวิจัย

ตาราง 11 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย	กิจกรรม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลา ที่วิจัย
ระยะที่ 1 การพัฒนา กลยุทธ์	<p>1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน</p> <p>2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน</p> <p>3. การศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่มีผลการประเมินระดับดีมากขึ้นไป</p> <p>4. พัฒนากลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)</p>	<p>1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน</p> <p>2. โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นต้นแบบ จำนวน 2 โรงเรียน</p> <p>3. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน</p>	<p>แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)</p> <p>กรอบการประชุมผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)</p> <p>วิเคราะห์ความสอดคล้องจากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ</p>	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	พ.ย. 2563- ก.พ. 2564

ตาราง 11 (ต่อ)

ขั้นตอน การวิจัย	กิจกรรม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือการ วิจัย	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลา ที่วิจัย
ระยะที่ 2 การตรวจสอบ ความ เหมาะสม ของกลยุทธ์	-สร้างแบบสอบถามออนไลน์แล้วนำไปเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์	ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน และครูวิชาการ จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น 542 คน	แบบสอบถาม ออนไลน์ แบบมาตรา ส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ	วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	กลยุทธ์การบริหาร จัดการชั้นเรียน ที่มีความเหมาะสม	ก.พ.2564- มี.ค. 2564
ระยะที่ 3 การพัฒนา คู่มือการใช้ กลยุทธ์	- จัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ ชั้นเรียน	- ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	แบบสอบถาม มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ	วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	คู่มือการใช้กลยุทธ์ การบริหารจัดการ ชั้นเรียน	มี.ค. 2564- เม.ย..2564

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณี โรงเรียนต้นแบบ การประชุมกลุ่มกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) การสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างและการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้ของกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 1 การร่างกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบ กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 16 กิจกรรม ดังนี้

1. กลยุทธ์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ 5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ
2. กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 3) การใช้ทรัพยากรในการสอน
3. กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง
4. กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ในประเด็น กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 17 กิจกรรม ดังนี้

1. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ 5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 3) การใช้ทรัพยากรในการสอน
3. ด้านการเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ

- 1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง 5) การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

3. การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.

OBE AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชาติ จำนวน 2 โรงเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 23 กิจกรรม ดังนี้

1. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ
2. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 3) การใช้ทรัพยากรในการสอน 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 7) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ด้านการเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม 5) การมีส่วนร่วมในสถานการณ์โรคระบาด(โควิด19) 6) การสนับสนุนงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อม 7) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 8) การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

สรุปผล การร่างกลยุทธ์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBE AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังตาราง 12

ตาราง 12 สรุปผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	สรุปผลการศึกษา
<p>กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ</p> <p>1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ</p> <p>1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ</p> <p>1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ</p> <p>1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการศึกษา</p> <p>1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ</p> <p>1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ</p> <p>1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการและจิตวิทยา</p> <p>1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ</p> <p>1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ</p> <p>1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ</p> <p>1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

<p>ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>	<p>ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ ที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน</p>	<p>สรุปผลการศึกษา</p>
<p>กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน 2.4 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2.5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 2.7 การวัดและประเมินผลการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน</p>

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ ที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน	สรุปผลการศึกษา
<p>กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำ สำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำ สำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง 3.5 การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการ</p>	<p>ด้านที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำ สำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง</p>	<p>ด้านที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำ สำหรับครู ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ ที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	สรุปผลการศึกษา
<p>กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p> <p>4.5 การมีส่วนร่วมในสถานการณ์โรคระบาด (โควิด19)</p> <p>4.6 การสนับสนุนงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อม</p> <p>4.7 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร</p> <p>4.8 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p>

จากตาราง 12 ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.
OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่ามี 4 กลยุทธ์
16 กิจกรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย
5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

กิจกรรมที่ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ

กิจกรรมที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

กิจกรรมที่ 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

กิจกรรมที่ 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก
ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก

กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก

กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู
ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ

กิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี

กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์

กิจกรรมที่ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4
กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

กิจกรรมที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ในวันศุกร์ ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 ณ ห้อง 13-312 ชั้น 3 อาคาร 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการประชุมผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ “ลงมติ” เห็นชอบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เพื่อใช้สำหรับประกอบการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ในลำดับต่อไป ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

“สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ”

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้

2.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน

2.3 พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีศักยภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานต้นสังกัด องค์กรภาครัฐและเอกชน องค์กรส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน

3. เป้าประสงค์

3.1 เพื่อสร้างความพร้อมให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน

3.2 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน

3.3 เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมรับการพัฒนาศักยภาพ

3.4 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภายในภายนอกสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ “ลงมติเห็นชอบให้จัดเรียงกลยุทธ์ เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินงานตามกระบวนการและให้กิจกรรมจะมีความต่อเนื่องกัน” และสรุปความคิดเห็นตามความเหมาะสมของกลยุทธ์ จากข้อคำถาม 118 ข้อ คำถามใช้ได้จริง 113 ข้อ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ จำนวน 6 ข้อ (ใช้ได้จริง 5 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 4 “จัดอุปกรณ์เครื่องใช้ แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน ตลอดจนมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม” เป็น “การตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความปลอดภัย ในการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ” ตัดข้อคำถามที่ 6 เพราะไม่สอดคล้องกับกิจกรรม

1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ จำนวน 9 ข้อ (ใช้ได้จริง 8 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 8 “ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้” เป็น “ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนอย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง” และข้อคำถามที่ 10 “มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย” เป็น “มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลด้าน ICT ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ตัดข้อคำถามที่ 14 เพราะไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จำนวน 7 ข้อ (ใช้ได้จริง 7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 17 “ส่งเสริมให้มีการเคารพในกฎกติกาของสังคม” เป็น “ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในกฎกติกาของชั้นเรียนและโรงเรียนอย่างเคร่งครัด” และข้อที่ 19 “ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน” เป็น “ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด”

1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ จำนวน 7 ข้อ (ใช้ได้จริง

7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 25 “ส่งเสริมให้กำลังใจผู้เรียนในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน” เป็น “ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็นตลอดจนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน”

1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ จำนวน 9 ข้อ (ใช้ได้จริง 9 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 34 “ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา” เป็น “ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ”

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 8 ข้อ (ใช้ได้จริง 8 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 39 “ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ” เป็น “ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง”

2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 7 ข้อ (ใช้ได้จริง 7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 48 “ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากขึ้น” เป็น “ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรงของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น”

2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน จำนวน 8 ข้อ (ใช้ได้จริง 7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 55 “การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้” เป็น “จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)” และข้อที่ 56 “การจัดการเรียนรู้โดยใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา” เป็น “จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)” และตัดข้อคำถามที่ 58 เพราะไม่สอดคล้องกับกิจกรรม

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ จำนวน 7 ข้อ (ใช้ได้จริง 7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็น “สนับสนุนทุกข้อคำถาม”

3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี จำนวน 6 ข้อ (ใช้ได้จริง 6 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็น “สนับสนุนทุกข้อคำถาม”

3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ จำนวน 6 ข้อ (ใช้ได้จริง 6 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็น “สนับสนุนทุกข้อคำถาม”

3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 9 ข้อ (ใช้ได้จริง 8 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 82 “สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ” เป็น “สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ” และตัดข้อคำถามที่ 86 เพราะไม่สอดคล้องกับกิจกรรม

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำนวน 6 ข้อ (ใช้ได้จริง 6 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็น “สนับสนุนทุกข้อคำถาม”

4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จำนวน 8 ข้อ (ใช้ได้จริง 7 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 94 “ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา” เป็น “ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา” และตัดข้อคำถามที่ 99

4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม จำนวน 6 ข้อ (ใช้ได้จริง 6 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็นให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ 103 “การประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด” เป็น “ประสานงานและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนได้เสีย”

4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ (ใช้ได้จริง 9 ข้อ) มติผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ลงความเห็น “สนับสนุนทุกข้อคำถาม”

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถาม ปรับปรุงข้อความและจัดเรียงกลยุทธ์ตามมติการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ จำนวนทั้งสิ้น 113 ข้อ ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 271 ลิงค์แบบสอบถาม ตามจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรหัสกำกับแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด และครูวิชาการ 1 ชุด รวมทั้งสิ้น 542 ชุด แบบสอบถามออนไลน์ฉบับสมบูรณ์ (ผู้ตอบแบบสอบถามตอบทุกข้อ) ที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 510 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.10 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	312	61.18
2. หญิง	198	38.82
รวม	510	100.00
อายุ		
1. 26 – 35 ปี	127	24.90
2. 36 – 45 ปี	198	38.82
3. 46 – 55 ปี	84	16.47
4. 56 ปีขึ้นไป	101	19.80
รวม	510	100.00

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
1.ปริญญาตรี	240	47.06
2.ปริญญาโท	264	51.76
3.ปริญญาเอก	6	1.18
รวม	510	100.00
ตำแหน่ง		
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	247	48.43
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	8	1.57
3. ครูวิชาการ	255	50.00
รวม	510	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1. 10-15 ปี	185	30.98
2. 16-20 ปี	98	19.22
3. 21-25 ปี	170	33.33
4. 26 ปีขึ้นไป	84	16.47
รวม	510	100.00

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 510 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 61.18 เป็นเพศหญิง จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 38.82 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 36-45 ปี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 38.82 อายุ 26- 35 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 อายุมากกว่า 56 ปีขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 อายุ 46- 55 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 16.47 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปริญญาโท จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 51.76 ปริญญาตรี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 ปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เป็นครูวิชาการ จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 48.43 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.57 และเมื่อจำแนกตาม

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์การทำงาน 10-15 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 30.98 ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 19.22 และ ประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 16.47 ตามลำดับความถี่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

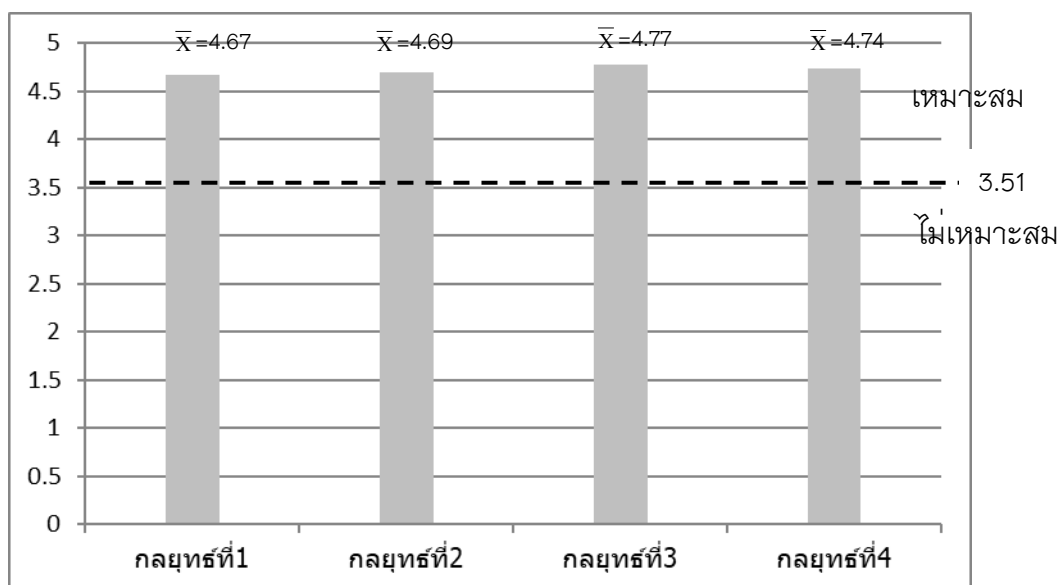
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลยุทธ์ที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
1	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.67	0.43	มากที่สุด
2	การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	4.69	0.27	มากที่สุด
3	การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	4.77	0.38	มากที่สุด
4	กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	4.74	0.27	มากที่สุด
รวม		4.71	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.= 0.38) กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.27) กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.27) กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.43) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กราฟแสดงความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 1
การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 1.1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ				
1.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	4.74	0.54	มากที่สุด
2.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	4.63	0.65	มากที่สุด
3.	จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ภูมิทัศน์แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	4.77	0.54	มากที่สุด
4.	มีการตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความปลอดภัยในการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ	4.69	0.60	มากที่สุด
5.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	4.62	0.67	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 1.1		4.69	0.43	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ				
6.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ	4.69	0.61	มากที่สุด
7.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ	4.74	0.56	มากที่สุด
8.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนอย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง	4.74	0.58	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
9.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	4.71	0.61	มากที่สุด
10.	มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลด้านICTที่ผู้เรียน สามารถเข้าถึงและใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.68	0.64	มากที่สุด
11.	มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน	4.68	0.63	มากที่สุด
12.	จัดกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้แสดงออกอย่าง สม่ำเสมอ	4.69	0.61	มากที่สุด
13.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ	4.74	0.56	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 1.2		4.71	0.41	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม				
14.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ทางสังคม	4.65	0.68	มากที่สุด
15.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม	4.78	0.52	มากที่สุด
16.	จัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูกับผู้ปกครอง	4.72	0.58	มากที่สุด
17.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในกฎกติกาของชั้นเรียนและ โรงเรียนอย่างเคร่งครัด	4.64	0.70	มากที่สุด
18.	ส่งเสริมให้มีการสร้างวินัยเชิงบวกในสถานศึกษา	4.57	0.84	มากที่สุด
19.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	4.61	0.68	มากที่สุด
20.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ทางสังคม	4.57	0.74	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 1.3		4.65	0.52	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

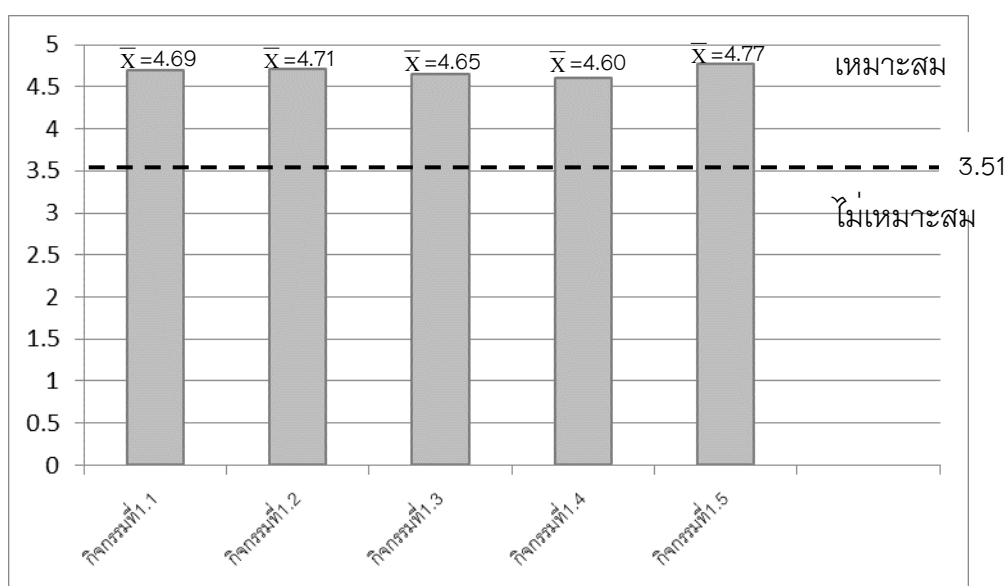
ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
21.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ	4.68	0.65	มากที่สุด
22.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ	4.69	0.58	มากที่สุด
23.	จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับ สติปัญญาของผู้เรียน	4.23	0.94	มาก
24.	ส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างเป็น กันเอง สนุกสนาน น่าสนใจ ไม่สร้างแรงกดดันให้เกิด แก่ผู้เรียน	4.79	0.46	มากที่สุด
25.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าซักถาม กล้าแสดง ความคิดเห็นตลอดจนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	4.47	0.75	มากที่สุด
26.	จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมและ มีเจตคติ ที่ดีต่อครูผู้สอนตลอดจนวิชาที่เรียน	4.63	0.58	มากที่สุด
27.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ทางจิตภาพ	4.72	0.55	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 1.4		4.60	0.35	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรม 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ				
28.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	4.61	0.89	มากที่สุด
29.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	4.85	0.53	มากที่สุด
30.	ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน	4.76	0.65	มากที่สุด
31.	จัดสรรทรัพยากรในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างพอเพียงและเหมาะสม	4.78	0.77	มากที่สุด
32.	มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน	4.72	0.82	มากที่สุด
33.	มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบตรงกับความรู้ความสามารถ	4.74	0.74	มากที่สุด
34.	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.74	มากที่สุด
35.	นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ	4.85	0.64	มากที่สุด
36.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	4.81	0.69	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 1.5		4.77	0.64	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 1		4.67	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.29) มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรมที่ 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการ

บริหารจัดการมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.64) กิจกรรมที่ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.41) กิจกรรมที่ 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43) กิจกรรมที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) และกิจกรรมที่ 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.35) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 1
การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 2
การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 2.1				
การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก				
37.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก	4.78	0.47	มากที่สุด
38.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก	4.66	0.63	มากที่สุด
39.	ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง	4.53	0.86	มากที่สุด
40.	จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด	4.78	0.47	มากที่สุด
41.	จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง	4.61	0.68	มากที่สุด
42.	กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.68	0.61	มากที่สุด
43.	ส่งเสริมให้มีการรับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.45	0.82	มากที่สุด
44.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก	4.53	0.74	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 2.1		4.63	0.40	มากที่สุด

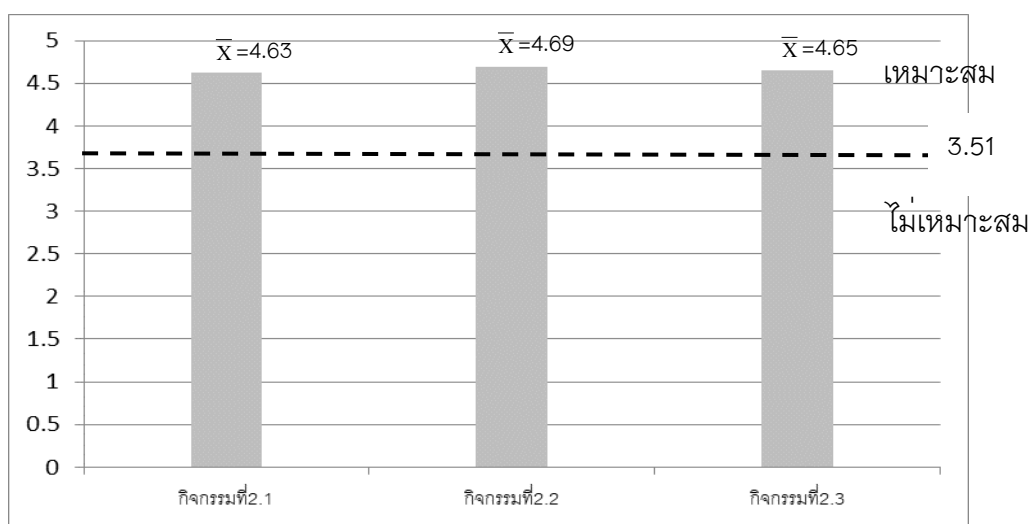
ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก				
45.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก	4.80	0.43	มากที่สุด
46.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก	4.63	0.69	มากที่สุด
47.	ส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.62	0.79	มากที่สุด
48.	ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรงของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น	4.67	0.63	มากที่สุด
49.	ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่มเล็กๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย	4.64	0.64	มากที่สุด
50.	ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think-Pair-Share, Team-Pair-Solo หรือ Think-Pair-Square	4.71	0.58	มากที่สุด
51.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก	4.75	0.56	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 2.2		4.69	0.40	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน				
52.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน	4.70	0.65	มากที่สุด
53.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน	4.69	0.62	มากที่สุด
54.	จัดการเรียนรู้โดยใช้วิทยากรภายนอก การจัดทัศนศึกษาตลอดจนการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.51	0.83	มากที่สุด
55.	จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ(DLIT)	4.77	0.48	มากที่สุด
56.	จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV)	4.68	0.63	มากที่สุด
57.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเชิงเดี่ยวเชิงผสมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการใช้ทรัพยากรในการสอน	4.45	0.81	มาก
58.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้ทรัพยากรในการสอน	4.70	0.61	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 2.3		4.65	0.37	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 2		4.69	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.27) มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.40) กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D.= 0.37) และกิจกรรมที่ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.40) ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 3
การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ				
59.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ	4.87	0.43	มากที่สุด
60.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ	4.83	0.47	มากที่สุด
61.	สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.86	0.47	มากที่สุด
62.	ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.84	0.48	มากที่สุด
63.	มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.84	0.46	มากที่สุด
64.	มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ	4.84	0.48	มากที่สุด
65.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ	4.81	0.50	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 3.1		4.84	0.38	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี				
66.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี	4.78	0.46	มากที่สุด
67.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี	4.70	0.57	มากที่สุด
68.	สนับสนุนให้ครูมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.65	0.57	มากที่สุด
69.	ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความเป็นกัลยาณมิตร	4.78	0.46	มากที่สุด

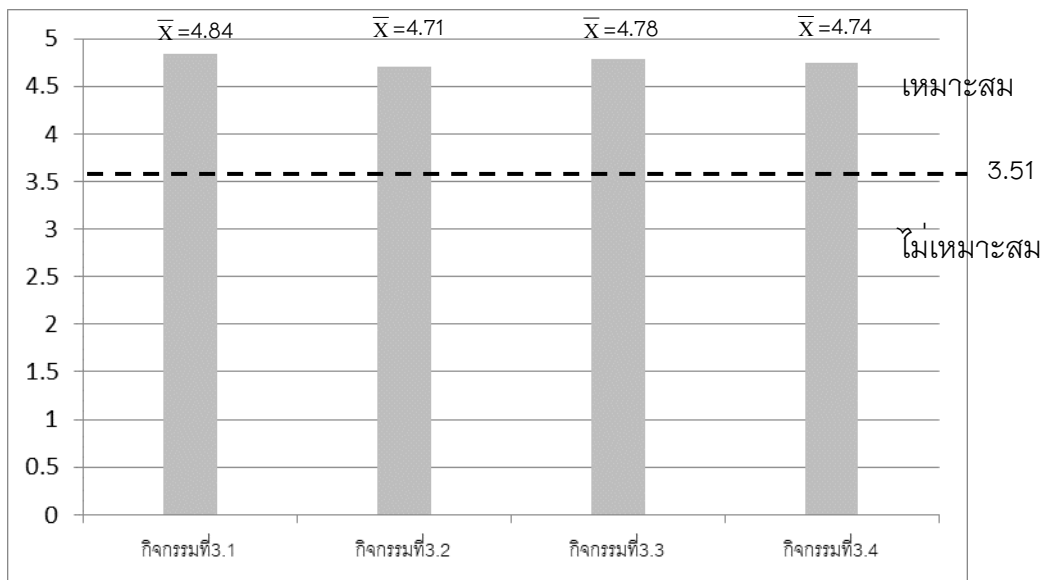
ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
70.	มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม	4.70	0.57	มากที่สุด
71.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี	4.65	0.57	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 3.2		4.71	0.42	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
72.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์	4.85	0.39	มากที่สุด
73.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์	4.83	0.43	มากที่สุด
74.	สนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง	4.73	0.60	มากที่สุด
75.	มุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน	4.78	0.53	มากที่สุด
76.	สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน	4.77	0.55	มากที่สุด
77.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์	4.69	0.62	มากที่สุด
กิจกรรม 3.3		4.78	0.34	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 3.4				
การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง				
78.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง	4.75	0.52	มากที่สุด
79.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง	4.62	0.75	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
80.	สนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มี วิสัยทัศน์	4.75	0.50	มากที่สุด
81.	มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและ พัฒนานวัตกรรมการศึกษา	4.62	0.74	มากที่สุด
82.	สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ	4.75	0.50	มากที่สุด
83.	เป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรม การทำงานแบบมีส่วนร่วม	4.81	0.54	มากที่สุด
84.	สามารถยกระดับการทำงานตลอดจนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.78	0.55	มากที่สุด
85.	ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริม การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.81	0.50	มากที่สุด
กิจกรรม 3.4		4.74	0.45	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 3		4.77	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.= 0.26) มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.38) กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.34) กิจกรรมที่ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) และกิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.42) ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 3
การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 4
การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา				
86.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.73	0.61	มากที่สุด
87.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.67	0.69	มากที่สุด
88.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา	4.71	0.68	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
89.	มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ โรคระบาด (โควิด)	4.62	0.70	มากที่สุด
90.	มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือกับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ ฝ่ายต่าง ๆ	4.64	0.63	มากที่สุด
91.	ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	4.78	0.51	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 4.1		4.69	0.42	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ				
92.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ	4.84	0.37	มากที่สุด
93.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	4.72	0.45	มากที่สุด
94.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา	4.78	0.42	มากที่สุด
95.	จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี	4.53	0.72	มากที่สุด
96.	กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด
97.	ขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาสู่การปฏิบัติใน ระดับสถานศึกษา	4.69	0.55	มากที่สุด
98.	ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ	4.82	0.44	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 4.2		4.74	0.30	มากที่สุด

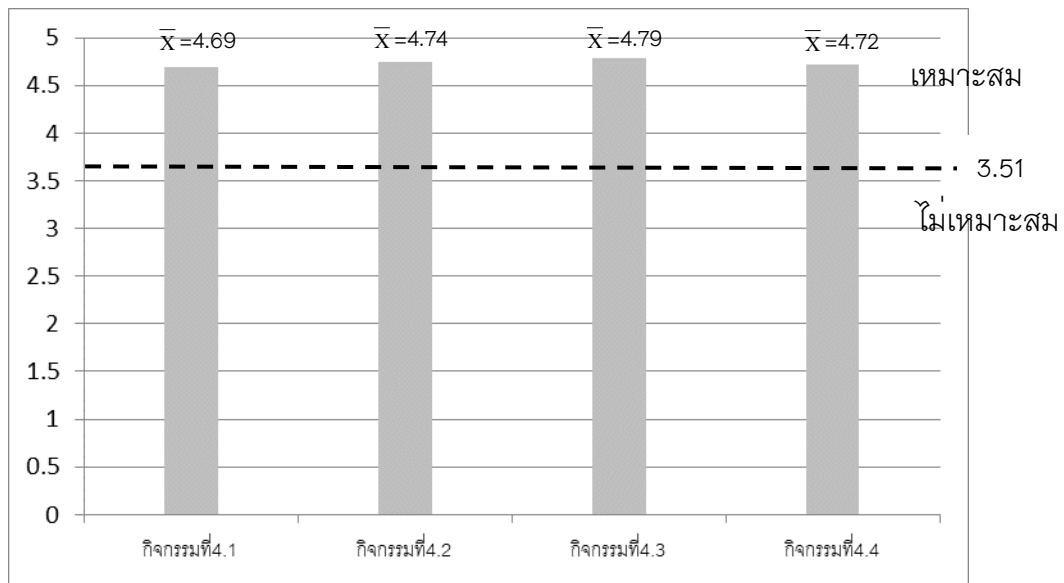
ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
กิจกรรมที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม				
99.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	4.84	0.44	มากที่สุด
100.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	4.75	0.58	มากที่สุด
101.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา	4.98	0.15	มากที่สุด
102.	การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา	4.70	0.64	มากที่สุด
103.	ประสานงานและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไปยังไปหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนได้เสีย	4.69	0.65	มากที่สุด
104.	ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	4.89	0.35	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 4.3		4.79	0.27	มากที่สุด
กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม				
105.	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม	4.67	0.69	มากที่สุด
106.	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม	4.89	0.32	มากที่สุด
107.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.69	0.65	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน	ค่าสถิติ (n=510)		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	(S.D.)	
108.	จัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และ การใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด	4.73	0.60	มากที่สุด
109.	สร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน	4.64	0.75	มากที่สุด
110.	ร่วมมือปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	4.62	0.85	มากที่สุด
111.	ติดตาม ตรวจสอบการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง	4.71	0.61	มากที่สุด
112.	การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.67	0.78	มากที่สุด
113.	ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสภาพแวดล้อม	4.85	0.35	มากที่สุด
รวมกิจกรรม 4.4		4.72	0.34	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 4		4.74	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.27) มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรมที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D.= 0.27) กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.30) กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.34) และกิจกรรมที่ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.42) ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 4
การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการประเมินคู่มือ ซึ่งมีองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้ 1) คำนำ 2) สารบัญ 3) คำชี้แจง 4) วัตถุประสงค์ 5) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6) ตอนที่ 1 บทนำ 7) ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8) ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9) ตอนที่ 4 บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) ดังตาราง 19

ตาราง 19 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	คำชี้แจง มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.40	0.55	มาก
2.	วัตถุประสงค์สามารถนำไปบรรลุเป้าหมายได้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของคู่มือการใช้ กลยุทธ์มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
4.	บทนำ สอดคล้องกับสภาพปัญหาการบริหาร จัดการชั้นเรียน	4.00	0.00	มาก
5.	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นไปตาม กระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
6.	แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหาร จัดการชั้นเรียนมีความชัดเจนสามารถนำไปเป็น แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการชั้น เรียนได้	4.60	0.55	มากที่สุด
7.	บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนระบุหน้าที่ไว้ ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
8.	การลำดับขั้นตอนในคู่มือมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.40	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.48	0.10	มาก

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ ชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วัตถุประสงค์สามารถนำไปบรรลุเป้าหมายได้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับของคู่มือการใช้กลยุทธ์มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นไปตามกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) แนวทาง การดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนมีความชัดเจนสามารถนำไปเป็น แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการชั้นเรียนได้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนระบุหน้าที่ไว้ ชัดเจน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) คำชี้แจง มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) การลำดับขั้นตอนในคู่มือมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) และ บทนำ สอดคล้องกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00)

สรุปได้ว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสม เนื่องจากทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ ค่าเฉลี่ย 3.51

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา และพัฒนาคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
5. ขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) มี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ เพื่อร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การร่างกลยุทธ์ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน การศึกษาพหุกรณี โรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2562 โดยการให้สัมภาษณ์ ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts Group Meeting) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตรวจสอบค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ความถี่และการหาค่า IOC

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน ครู จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น 542 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ เพื่อประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของ คู่มือการใช้กลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ 16 กิจกรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้ 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และ 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก และ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม และ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ มีความเห็นว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.16) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.= 0.38) กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด

($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.27) กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.27) และกลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.43)

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.10)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ทุกกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ ทั้ง 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู และกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เนื่องจาก กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ด้านสังคม ด้านวิชาการ ตลอดจนด้านการบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของออร์จรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2556, หน้า 11); วิชิต เทพประสิทธิ์ (2558, หน้า 10) ; วนิดา ปุณปีตดา (2561, 37); สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรจัดสภาพแวดล้อมให้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา ตลอดจนด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในเรื่องของการคิด การวางแผน และการกระทำ ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้

เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวของเขาเอง ผู้เรียนมีอิสระในการทำงานและมีพัฒนาการเป็นรายบุคคลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4) ; วนิตา บุษยะกนิษฐ (2552, หน้า 39); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 4-5); Marlowe and Page (2005, p. 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเพราะครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการสอน ความรู้และประสบการณ์ของครูผู้สอนซึ่งนำไปปฏิบัติได้จริงจนเป็นที่ประจักษ์ จึงเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนจะมีโอกาสได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติและเป็นสิ่งกระตุ้นให้ครูคนอื่นเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาภาวะผู้นำของตน ทำให่วงการวิชาชีพครูมีครูที่มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนเพิ่มมากขึ้น ครูเหล่านี้จึงเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18-19); อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561, หน้า 335-336) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู ควรดำเนินการดังนี้ 1) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม 2) มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และท้าทายการเปลี่ยนแปลง ใช้วิธีแก้ปัญหาที่นุ่มนวลและเป็นระบบ ใช้วิจารณ์ญาติวิจารณ์พิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆอย่างมีเหตุผลถูกต้องและทันเวลา 3) มีวุฒิ มีความรู้ เชี่ยวชาญตรงตามวิชาเอกที่ทำการสอน มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นผู้ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า อย่างหลากหลาย สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่แก่นักเรียน ผ่านสื่อเทคโนโลยี และกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน เป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญ เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือในการบริหารจัดการจากหลายหน่วยงาน เพื่อ

ระดมทรัพยากร การจัดการศึกษา การสนับสนุนการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของอำไพวิทย์ จุ่งพิวัฒน์ (2561, หน้า 337) ; พชรินทร์ ศิริสุข (2563, หน้า 22-23); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 16-17) กล่าวว่า บทบาทของครู โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องดำเนินการ ดังนี้ สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชนด้านการเป็นวิทยากร ด้านทุนทรัพย์ ให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ตลอดจนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ กลยุทธ์ที่กล่าวมาข้างต้นจะส่งผลดีต่อสถานศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ซึ่งวิธีการดำเนินการในแต่ละกลยุทธ์มีความเชื่อมโยงกันในการปฏิบัติงาน โดยกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติควรคำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นของหน่วยงานด้วยว่า สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกของหน่วยงานหรือไม่ นอกจากนี้แล้ว กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านกระบวนการวิจัยหลายขั้นตอน คือ การศึกษาเอกสารและงานวิจัย การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการและการบริหารจัดการชั้นเรียน การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้มีความเชื่อมั่นได้ว่า กลยุทธ์สามารถนำไปใช้บริหารจัดการชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้จริง สอดคล้องกับ นครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 50) ; วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 194) ; บุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 199) ; อติศร ก้อนคำ (2563, หน้า 261) ; กล่าวว่า กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม เพราะผ่านกระบวนการทางการวิจัยหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การทดสอบแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ การทดลองใช้ (Try out) ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้มีความเชื่อมั่นในระดับที่มากขึ้น ทำให้กลยุทธ์นั้นสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้จริง

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลยุทธ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ

จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.38) กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.27) กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.27) และกลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.43) จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครูเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ เนื่องจาก “ภาวะผู้นำ” มีความจำเป็นและสำคัญสำหรับครู เพราะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ ความเป็นผู้นำ การเป็นที่เลื่อมใส การเป็นนักพัฒนาในการเป็นต้นแบบการเรียนรู้สำหรับบุคคลอื่นและในองค์กร สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 50); อภาภรณ์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 22-25); เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556); วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 226); ฐปณีย์ นารี (2561, หน้า 12-13); อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์ (2561, หน้า 335-336); Kathleen Devaney (1987, p.76) กล่าวว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำครู เป็นการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการแสดงออกตามสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาการจกกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู ควรดำเนินการดังนี้ 1) ความเป็นครูมืออาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี 5) ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน เป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้สืบเนื่องจาก การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา ตลอดจนการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2553, หน้า 81); พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 17); นิภาพร ดีมาก (2559, หน้า 33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลดีต่อชุมชนและสถานศึกษา ชุมชนเกิดความเข้าใจในสภาพของการปฏิบัติงานจริงของสถานศึกษา มีเหตุผล เข้าใจหลักการ แนวคิดในการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการชั้นเรียนให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ สืบเนื่องจาก การจัดการ

เรียนรู้เชิงรุก ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความคิด และเชื่อมโยงวิชาต่างๆกับชีวิตจริงได้ ช่วยทำให้แนวคิดทางวิชาการต่าง ๆ ไม่เป็นนามธรรม ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการหากระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ทำให้การจัดการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ มีความสนุกเร้าใจ ทำทลายความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาต่างๆ สอดคล้องกับ อรรถชัย มูลคำและคณะ (2542, หน้า 21); ลัญญา ภัทรกร (2552, หน้า 28); เชิดศักดิ์ ภัคศิริโรจน์ (2556, หน้า 27); สุภัทรา ภูษิตรัตน์วาลี (2560, หน้า 17); เขาวฤทธิ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 4-5); Meyers and Jones (1993, pp. 19-20); Fink (1999, pp. 1-2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มี ประสิทธิภาพจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก การใช้ทรัพยากรในการสอน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้จากการใช้ประสบการณ์ เป็นต้น และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้สืบเนื่องจาก สภาพแวดล้อมที่ดีจะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งผลต่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด อุดมการณ์ บุคลิกภาพและมีความรับผิดชอบ ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา มีความพึงพอใจในการมาโรงเรียนและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2543, หน้า 77-78); วิมลมาศ พุฒินทร์ (2554, หน้า 1); อโนชา สิมพา (2553, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกิจกรรม ในแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

2.1) กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรม 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.56) กิจกรรม 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.43)

กิจกรรม 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) กิจกรรม 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.35) และกิจกรรม 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.35) จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกิจกรรม 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน วิธีการสอน การจัดกระบวนการเรียนที่หลากหลายเน้นกระบวนการคิดและมุ่งส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ มีการวัดและประเมินผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2555, หน้า 9-10); อรจริย ฒ ตะกั่วทุ่ง (2556, หน้า 11); อารีญา สตาร์ตัน (2556, หน้า 7); นิศศา ณาภัสร์ณัฐ (2558, หน้า 7); วิจิต เทพประสิทธิ์ (2558, หน้า 10); สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561, หน้า 7) กล่าวสรุปว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ เป็นการจัดบรรยากาศภายในภายนอก ชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรม ตลอดจนช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณภาพได้

2.2) กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.27) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรมเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรม 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.40) กิจกรรม 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.37) และ กิจกรรม 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.40) จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ กิจกรรม 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่วนใหญ่ จะมุ่งเน้นไปทางกลวิธีหรือวิธีการที่หลากหลายเพื่อเราให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวและอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้ง

สามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ สอดคล้องกับ บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 4); ลัญญา ภัทธกร (2552, หน้า 28); เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556, หน้า 27); เซาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2562, หน้า 37); Meyers and Jones (1993, pp. 19–20) กล่าวสรุปว่า การใช้ กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square เป็นต้น

2.3) กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.26) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรม 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.38) กิจกรรม 3.3 การมุ่งพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.34) กิจกรรม 3.4 การส่งเสริม การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) และ กิจกรรม 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.42) จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกิจกรรม 3.1 การ ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจาก หน่วยงานทุกสังกัด ให้ ความสำคัญกับ ครูมืออาชีพ” ต้องเป็นครูที่มี ความรอบรู้วิชาการที่ตนเองได้ศึกษามาและ ต้องสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองมีความรอบรู้ให้กับนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ สามารถทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ได้อย่าง เต็มศักยภาพ สามารถทำงานร่วมกับครู ชุมชน และสังคมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับปิยฉวี วรงค์ศรี (2552, หน้า 15); เทพรัฐรงค์ จันทรงษ์ (2556, หน้า 14–16); สจิริรัตน์ แจ่มสุข (2558, หน้า 10); ลูปนีย์ นารี (2561, หน้า 12–13) กล่าวสรุปว่า การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพเป็นการสนับสนุนให้ครูได้รับการ พัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ มีการมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

2.4) กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน มีความเหมาะสม โดยรวมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.27) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของกิจกรรม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรม 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.27) กิจกรรม 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.30) กิจกรรม 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.34) และ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.42) จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ กิจกรรม 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ เนื่องจาก การกำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่สำคัญ เพราะสามารถนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการบริหารอย่างถูกต้องและเพียงพอ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเพื่อให้สามารถตัดสินใจในการบริหารหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ กำพล วิลัยลาภย์ (2557, หน้า 14); คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18); เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 13); วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 84) กล่าวสรุปว่าการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา ตลอดจนการประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมในแต่ละสถานศึกษา

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคู่มือ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ร่างคู่มือ 2) นำไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือทดลองใช้ 3) จัดทำรูปเล่มเพื่อนำไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของอาทิตยา โสฬ์พัฒนานนท์ (2553, หน้า 31-32); ยุพเรศ วังยายฉิม (2554, หน้า 33); สุกุณา ยวงทอง (2554, หน้า 29) กล่าวว่า การพัฒนาคู่มือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้นั้น ควรดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากเอกสาร ตำรา หลักสูตร งานวิจัยต่าง ๆ 2) วิเคราะห์ผู้ใช้คู่มือ 3) กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดขอบข่ายเนื้อหา ความกว้างของคู่มือ 4) สรุปรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือ 5) เขียนเนื้อหาของคู่มือตามวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ และ 6) ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพคู่มือและแก้ไขปรับปรุง จึงนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้คู่มือยังได้รับการประเมินความเหมาะสมในการใช้โดย

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 33) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน มีอยู่ทั้งหมด ส่วน ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ (Objective) 2) ขอบเขต (Scope) 3) คำจำกัดความ (Definition) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibilities) 5) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) 6) เอกสารอ้างอิง (Reference Document) 7) แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) และ 8) เอกสารบันทึก (Record) สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 195) ; อติศร ก้อนคำ (2563, หน้า 262); วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 361) กล่าวสรุปว่า ขั้นตอนการสร้างคู่มือประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาคู่มือฉบับร่างโดยการศึกษาจากข้อมูลการวิจัย เอกสารต่าง ๆ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2) การตรวจสอบคุณภาพคู่มือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม และ 3) การปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเป็นเอกสารที่บอกแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มี 4 กลยุทธ์ 16 กิจกรรม ซึ่ง กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู มีความเหมาะสมมากที่สุด มี 4 กิจกรรม คือ 1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 2) การส่งเสริม การมีบุคลิกภาพที่ดี 3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และ 4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาควรนำไปใช้ โดยกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการจัด

การศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 สถานศึกษาคควรนำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือสถานศึกษาในสังกัดอื่น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 ควรทำการวิจัยการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ตราชู. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). *เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ พิธีเปิดการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ได้รับรางวัล “ครูดีในดวงใจ”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). *คู่มือการจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: กลุ่มแผนและนโยบายประมงแห่งชาติ กรมประมง.
- กรมวิชาการ. (2543). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานการศึกษา “การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน”*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา.(ม.ป.ป). *คู่มือการจัดการโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สายเจริญพาณิชย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *ห้องเรียนสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สถาบันแปลหนังสือกรมวิชาการ.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา วิเศษรินทอง. (2555). *การพัฒนาระบบการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กานต์สินี สุขุมาลรังสี. (2558). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างการเป็นพลเมืองคุณภาพในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กำพล วิลาวัณย์. (2557). รูปแบบการกำกับติดตามแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- กิตติยา โพธิสาเกตุ และรัชชชัย จิตรนันท์ (2561). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม
การเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรสังคมทอทำแร่ หนองแสง.
วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 8(2), 54-62.
- กุลนรี ถนอมสุข. (2551). การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของครูที่มีต่อคุณภาพนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร. (2551). แนวทางการวิเคราะห์และประเมินผล
แบบเรียน. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จ
ของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส.
- _____. (2553). การคิดเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ชัคเซล มีเดีย.
- กำธร ไพจิตต์. (2556). โรงเรียนสร้างสรรค์ : นวัตกรรมสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัตติยา ดวงสำราญ. (2552). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- คนอง ศรีสรณ์. (2561). รูปแบบการพัฒนาร่วมกันของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ศ.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวทย์ และมาเรียม นิลพันธุ์. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและ
การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดก
ทางศิลปและวัฒนธรรม (อส.มส.). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- จำรัส นองมาก. (2555). *รวมสาระเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษา*.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทิร์น.
- ฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2552). *การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง
คุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉลอง นุ้ยฉิม. (2552). *การพัฒนาคู่มือการสื่อความหมายธรรมชาติและประวัติศาสตร์อื่น
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในวนอุทยานภูหินร่องกล้า*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*.
กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2562). *เอกสารการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบ Active
Learning เพื่อผู้เรียนยุคใหม่ ตามนโยบาย ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้*. จันทบุรี:
โรงเรียนแหลมสิงห์วิทยาคม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี.
- เชิดศักดิ์ ภัคศิริโรจน์. (2556). *ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง ทักษะกระบวนการ
ทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐปณีย์ นารี (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
ภาค 11*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พนธ์ ธาตุทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน : ห้องเรียนแห่งความสุข (Classroom
Management : Happiness Classroom)*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร
โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณภิญรัตน์ ทัพทวา. (2557). *การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับ
คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น
เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ณัฐอร วราพงษ์พิพัฒน์. (2554). การจัดการชั้นเรียนของครูที่ตอบสนองต่อชั้นเรียน
พหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาตอนต้น : การศึกษาระหว่างประเทศไทย
และสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณัฐธีรา สมบูรณ์. (2552). ผลการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่มี
ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณัฐวุฒิ ภารพ. (2553). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
ภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์. (2552). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา. 13(61), 11-20.
- นิศดา ณาภัสณัฐ. (2558). สภาพแวดล้อมสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.
การค้นคว้าอิสระ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ดิเรก อนันต์. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.
วิทยานิพนธ์ พศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ วรหาคำ (2554). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน
วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2547). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.
กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล
ของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2550). องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 15) กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนา ประมุขกุล. (2547). เครือข่าย ขอนแก่นศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ. เข้าถึงได้จาก
www.anamai.moph.go.th.

- ธนชัย ยมจินดา. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจ*. เอกสารการสอน
 ชุดวิชาสาขาวิทยาการจัดการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธัญวัฒน์ ไชยตระกูลชัย. (2545). *คิดใหม่การตลาด*. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์เทียมฟ้า.
- นงคริ์กษณ์ เคนไชยวงศ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ
 สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิรมล เดชฉัตรศิริกุล. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการ
 บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สกลนคร.
- นิภาพร ตีมาก. (2559). *รูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
 สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นันทิยา หุตานุกัฏ และณรงค์ หุตานุกัฏ. (2551). *การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน.
 อุบลราชธานี: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*.
- เนตรพัฒน์ ยาวีราช. (2549). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
 กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- เนาวรัตน์ นาคพงษ์. (2557). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 จังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์
 ค.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2551). *เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง Active Learning.
 นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*.
- บัณฑิต พัดเย็น. (2558). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล
 ระดับประถมศึกษาสู่เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญธรรม อ้วนกันยา. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน
ที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2550). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญเพิ่ม สอนภักดี และคณะ. (2559). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนา
การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล. *วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(4), 99–113.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). *นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี*.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557). *การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:
มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรีชา ช่างขวัญเย็น และคณะ. (2550). *เทคนิคการเขียนและการผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ. (2558). *รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกตามวิธี
การสอนแบบห้องเรียนกลับ ด้านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์
และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตครู*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปสุตา ไชยสุจันท์ศรี. (2556). *รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและกลยุทธ์ของ
โรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยณัฐ วงศ์เครือคร. (2552). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุค
ไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11*.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียนประถมศึกษา : การสร้างทฤษฎีฐานราก*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ปาริฉัตร คำเห็น. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2560). นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- พงษ์พิพัฒน์ พิมพ์ดชา. (2559). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). ครอบครัวและโรงเรียนหุ้นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- พัชรพงษ์ ทัดศรี. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชรินทร์ ศิริสุข. (2563). บทบาทที่สร้างสรรค์ของผู้อำนวยการโรงเรียนต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูยุค 4.0. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 31(2), 10–24.
- พิบูล ทีปะपाल และธนวัฒน์ ทีปะपाल. (2559). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- พิภพ เสวกรวรรณ. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. การบริหารการศึกษา กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิศมัย แก้วเจริญผล. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(1), 133–143.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พูนภัทรา พูลผล. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญประภา สมพงษ์. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- แพวิภา ภูสังข์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์
.ม.อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2551). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพรัช อรรถกามาพันธ์ และมัทนา โชควรวัฒนกร. (2545). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่น
ในการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา ภาพการพิมพ์.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2555). การจัดการเชิงกลยุทธ์: เทคโนโลยีและนวัตกรรม.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัคพร บุญเคล้า. (2555). ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปัจจัยด้านการบริหาร
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเขตตรวจราชการที่ 13. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูมิภัทร กลางโคตร. (2560). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
แบบมีอาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนตรี สิริจันทร์ชื่น. (2554). การสอนนักศึกษาในกลุ่มใหญ่ในรายวิชา รายวิชา Gsoc 2101
ชุมชนกับการพัฒนาโดยใช้การสอนแบบ Active learning และการใช้บทเรียน
แบบ e - learning เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนใน
ระดับอุดมศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้อะไรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เมธินี ศรีเพชร. (2552). การจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะ
ที่จำเป็นตามหลักสูตรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บூค พอยท์.
- ยุพเรศ วั่งยายฉิม. (2554). *การพัฒนาคู่มือการศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินป่า
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*.
(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. วันที่ 24 สิงหาคม 2550)
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฎ์ และคณะ. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ : Strategic Management*.
กรุงเทพฯ: ถังทรัพย์การพิมพ์.
- ลาวัลย์ พลกล้า. (2553). *การสอนคณิตศาสตร์แบบปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณารถ แสงมณี. (2553). *องค์การ : ทฤษฎีการออกแบบและการบริหารจัดการ
เชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ดารณี สนามเต๊ะ.
- วรรณนิภา วงศ์สวาสดี. (2560). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). “แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์” ในประมวลสาระ
ชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วราภรณ์ วงศ์ตาชี. (2563). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปรี.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชรวิวรรณ ไชยแสนทา. (2550). *การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
ชั้นเรียน สำหรับครูประจำชั้นระดับปฐมวัยศึกษา โรงเรียนวัดบางปะกอก
กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- วัชรภรณ์ ทีสุภะ. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัฒนา สายเชื้อ. (2561). กลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- วันเพ็ญ ผ่องกาย. (2550). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงาน
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ เหล่าฤทธิ์. (2555). ผลการจัดการชั้นเรียนแบบคละอายุที่มีต่อความมีน้ำใจ
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านป่ายาง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา. (2544). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตวงศ์ ณ บ่อมเพชร. (2553). ปฏิรูปการศึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ. กรุงเทพฯ:
วชิระ.
- เวฬุรีย์ อุปลัมภ์. (2558). การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อ
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วารุณี ทีนา. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้อย่างมี
ความสุขของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิมลมาศ พุบินทร์. (2557). การพัฒนาแบบวัดสภาพเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับ
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส ก่อทอง. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- วิชัย มานะพิมพ์. (2556). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการ
ชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วิชิต เทพประสิทธิ์. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์
การพิมพ์.
- วิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง. (2553). *การบริหารจัดการการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลวังมหากร จังหวัดนครสวรรค์*. การศึกษาอิสระ ร.ป.ม.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). *โรงเรียน : การบริหารสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- _____. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารการศึกษา*.
(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: หจก.ทิพย์วิสุทธิ.
- วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11*.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วนิดา บุษยะณินธุ์. (2552). *ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการกับแบบปกติ
ที่มีต่อทักษะการ เปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วนิดา ปุณปีตตา. (2561). *การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน
บงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาสนา เจริญไทย. (2557). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีณา นนทพันธ์วาทย์. (2551). *การบริหารจัดการชั้นเรียน*. เอกสารประกอบการอบรมครู
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ศศิธร ชันติธรางกูร. (2551). *การจัดการชั้นเรียนของครูมืออาชีพ*. *วารสารครุศาสตร์*
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 1(2), 1-28.

- คศิริธ สิริพิพรหม. (2559). การรับรู้และการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิทยบริการ*, 5(2), 237 – 258.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย. (2558). *การบริหารองค์กรตามทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริลักษณ์ ทิพนอม. (2559). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด.สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริวรรณ นัตรมณีรุ่งเจริญ และวรางคณา ทองนพคุณ. (2556). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills: The Challenges Ahead*. ภูเก็ต:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร.
- สรพรเพชญ โทวิชา. (2560). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สจิริรัตน์ แจ็งสุข. (2558). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความเป็นครูมืออาชีพในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาพร พฤษตมิกุล. (2555). *คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้*. *วารสาร
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 6(2),1-13

- สัญญา ภัทรากร. (2552). ผลของการจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความน่าจะเป็น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกุณา ยวงทอง. (2554). การพัฒนาคู่มือศึกษาศรรมชาติประจำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในหมู่บ้านแสงจันทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารจัดการในห้องเรียน Classroom Management. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ลเอดดูเคชั่น.
- สิรินทร พรหมสวัสดิ์. (2560). การพัฒนาระบบการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุกัญญา แซ่มน้อย. (2552). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุกัญญา โสวิไลกุล. (2551). การพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์ : กรณีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ บางวิเศษ. (2553). ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภชัย จันปุม. (2558). การพัฒนาตัวชี้วัดห้องเรียนคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. รายงานหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศบ) รุ่นที่ 5 : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

- สุภัทรา ภูษิตรัตน์าวลี (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ
คณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้, ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ค.ม.
สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรัชดา จึงสุทธิวงษ์. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่โรงเรียนสังกัด
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุรวิรัตน์ ข้ามสาม. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรียรัตน์ พัฒนเชียร. (2552). ตัวแบบความสามารถทางภาวะผู้นำครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์. (2550). บทสรุปการวางแผนกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซี แอนด์ เอ็น.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). เครือข่าย : ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ:
สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. (2550). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เพียร์สัน
เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษา พ.ศ.2545-2559.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธรักษาแห่งชาติ.
- _____. (2558). *คู่มือการประเมินรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. Obec Award เล่มที่ 2*. สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เอกสารหมายเลข 1/2562.
- _____. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปีการศึกษา 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ศ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (กพร.). (2552). *เทคนิคการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙): ฉบับสรุป*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). *การประเมินสถานภาพการมีส่วนร่วมของสถาบันพระพุทธรักษา ในการส่งเสริมการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เพลีนสตูดิโอ.
- _____. (2556). *นโยบายด้านครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2559).
ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563)
 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553).
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง
ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
 เล่ม 4. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
 จำกัด.
- อรทัย มูลคำ และคณะ. (2542). *วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.* กรุงเทพฯ:
 ดวงกลม.
- อมรรัตน์ เชิงหอม. (2557). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผล*
ต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรจริย์ ฌ ตะกั่วทุ่ง. (2556). *ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน.* กรุงเทพฯ:
 เบรนเน็ต จำกัด.
- อรทัย มูลคำ และคณะ. (2542). *วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.* กรุงเทพฯ:
 ดวงกลม.
- อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2555). *รายงานการวิจัย : การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน*
ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรัญญา ชนะเพ็ญ. (2558). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหาร*
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อดิสร ก้อนคำ. (2563). กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อภิรักษ์ชัย แกระหัน. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579). วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อโนชา สิมพา. (2553). ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์. (2561). กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 14(1), 319–349.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาทิตยา ไล่พัฒนานนท์. (2553). การสร้างคู่มือการให้คำปรึกษาทางโภชนาการ สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนเขตเมือง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อารีญา สตาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2550). *การสร้างคู่มือการจัดการศึกษาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่น
สอนวิชาช่วงอุตสาหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bonwell, C.C.& Eison J.A. (1991). "Active Learning: Creating Excitement in the
Classroom." ERIC Digest. Washington D.C. : ERIC Clearinghouse on Higher
Education
- Buffalo Educational Technology Center. (2001). *Instructional Support Services State
University of New York*. New York: Buffalo
- Buil, Shirley & Solity, Jonathan. (1987). *Classroom Management : Principles to
Practice*. New York: Croom Helm.
- Bryson (1995). *Strategic planning for public and nonprofit organizations : A guide to
strengthening and sustaining organizational achievement (revised edition)*.
San Francisco: Jossey7 Bass Publishers.
- Carla (2008). *Westbrook–Spaniel, B.A., M.S.W. How Teachers Learn,
Select, and Implement "Effective" Classroom Management*. New Mexico :
New Mexico State University Las Cruces.
- Colville–Hall, S. (2004). *Responsible Classroom Management : Building a Democratic
Learning Community*. s.l. : s.n.
- David,F.R. (2009). *Strategic Management : Concept and Cases*. (12thed).
Upper Saddle River,NJ ; Pearson Education.
- Duke, D. L. (2001). "What can students tell educators about classroom dynamics?"
Theory into Practice, 16, 62–71.
- Fink, Dee, L. (1999). *Active Learning Handbook*. Institute for Excellence in Teaching
and Learning, Faculty Development Center, Webster University.
- Gill, R. (2006). *Theory and Practice of Leadership*. London : SAGE Publications.
- Gilpatrick, and Holzworth, S. (2010). *Classroom Management Strategies and
Behavioral Interventions to Support Academic Achievement*. Minnesota:
Walden University.
- Good, T.L.& J.E. Brophy. (2000). *Looking in Classroom*. (8thed). New York: Longman.

- Hardin, C.J. (2004). *Effective Classroom Management : Model and Strategies for Today's Classroom*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Hamel, G. & Prahalad, C. K. (1994). *Competing for The Future*. Boston, MA: Harvard University Press.
- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2007). *Strategic management competitiveness and globalization (7th Ed.)*. Cincinnati, Ohio: South-Western Publishing.
- Johnstone.J.N. (1981). *Indicators of Education Systems*. London: The Anchor Press.
- Jones F. and S. Jones, S.L. (1990). *Comprehensive Classroom Management Motivating and Managing Students*. (3rded). Poostion : Allyn and Bacon.
- Joyce, M., Fisher J. Hoove, G (2003). *The Key Elements of Classroom Management*. Alexandria, Va : Association for supervision and Curriculum Development.
- Levin, J. and J. F. Nolan. (2004). *Principles of Classroom Management*. (4thed). Boston: Allyn & Bacon.
- Lorenzen, M. (2001). Active Learning and Library Instruction. Retrieved June 16, 2015 from <http://www.libraryinstruction.com.active.html>.
- Marlowe, W, L. and Page, C. (2005). *The Sysmatic Design of Instruction*. (6thed). Boston: Allyn Bacon.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the college classroom*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Miiller, A. and Dess, G. (1996). *Strategic Management*. (2nded.). New York: McGraw-Hill.
- Moore. (2008). *Supervision Behavior in Education*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Petty,G. (2004). Active Learning Work: the evidence. Retrieved July 5, 2015 from <http://www.geoffpetty.com>.
- Sakui Keiko. (2007). "Classroom Management in Japanese EFL Classrooms" *JALT Journal*, 29(1), 41-58.
- Schermerhorn, J. R. (2005). *Management*. New York: John Wiley & Sons.

- Thompson, A. and Strickland, A.J. (1995). *Strategic Management Concept and Cases*. 8th ed. New York: Business.
- United Nation. (1981). *Department of international economic and social affairs. In Popular participation as strategy for promoting community level action And national development report of the meeting or the adhoc group of experts, held at UN*. New York: United Nation.
- Wheel, T. L. and Hunger, J. D. (2000). *Quality of work life and human diversity. Strategic management business policy*. (7th ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Weinstein, C.S. (2003). *Secondary Classroom Management : Lesson from Research And Practice*. (2nded). New York: McGraw–Hill.
- York–Barr, J., and Duke. (2004). *What Do We Know About Teacher Leadership? Findings From Two Decades of Scholarship*. Review of Educational Research.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คู่มือการใช้กลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางนฤมล ทัดสา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นางนฤมล ทัดสา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

คู่มือ “กลยุทธ์การใช้การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการชั้นเรียน

คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทนำ กลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษานี้ จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

นฤมล ทัดสา

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	282
สารบัญ.....	283
คำชี้แจง.....	284
วัตถุประสงค์.....	285
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	285
ตอนที่ 1 บทนำ.....	286
ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	289
ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	302
ตอนที่ 4 บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	305
บรรณานุกรม.....	307

คำชี้แจง

คู่มือ “การใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เล่มนี้ เป็นแนวทางแก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาศึกษาคู่มือ “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันวางแผนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์

คู่มือ “การใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ ตลอดจนนำไปใช้ดำเนินงานการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพในหน่วยงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คู่มือ “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น
2. สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1

บทนำ

ครูหรือผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดในระบบการจัดการศึกษา เพราะเนื้อหา ของการจัดการศึกษา คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างครู กับผู้เรียน การที่ครูจะเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้นั้น ครูต้องเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยปรับบทบาทใหม่เป็น 2 บทบาท คือ 1) ครูในฐานะผู้ ปฏิบัติการสอนเป็นหลัก 2) ครูในฐานะนักวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเป็นบทบาท เสริม ครูจำเป็น

ต้องพัฒนาหลักสูตรวิธีการเรียนการสอนการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544, หน้า 1) เมื่อครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญใน ระบบการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญเพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผล ต่อผู้เรียนที่มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนจึงเป็น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2556, หน้า 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 7 จึงเน้นให้มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 18) สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ในฐานะเป็นองค์กรกลางใน การบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดสมรรถนะด้านคุณภาพ การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน คือ การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการ บริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การจัดบรรยากาศการจัดการ เรียนการสอน เป็นการจัดชั้นเรียนที่มีความยืดหยุ่น มีป้ายนิเทศหรือมุมวิชาการ ส่งเสริมให้ นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีปฏิสัมพันธ์ ที่ีระหว่างครูกับนักเรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน 2) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน

เป็นการจำแนกข้อมูลที่จำเป็นและเอกสารประจำชั้น และ 3) การกำกับดูแลชั้นเรียนเป็นการสร้างข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน กำกับ ดูแล การปฏิบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามข้อตกลง และสามารถปรับพฤติกรรมผู้เรียนให้เรียนร่วมกันได้อย่างราบรื่น (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2549, หน้า 450) ใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ซึ่งครูที่ขอมีและเลื่อนวิทยฐานะจะต้องผ่านการประเมินด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน ดังนั้นบทบาทของครูมีความสำคัญที่สุดในการจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 2 ส่วน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ 2) การจัดการในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 47)

การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริงเนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (กาญจนา วิเศษรินทอง, 2555, หน้า 45) ทั้งประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดี เป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนและหมายถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สุดยอดปรารถนาของผู้สอนและผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนจึงเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ความสามารถของครูผู้สอนพร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข (สันติ บุญภิรมย์, 2557, หน้า 117)

การจัดการชั้นเรียนจึงมีความหมายกว้างนับตั้งแต่การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้นพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้สรุปและให้ความหมายของการจัดการห้องเรียนไว้ ดังนี้ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดการห้องเรียนเป็นการดำเนินการของครูในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในเชิงกายภาพและจิตวิทยา เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการห้องเรียน

(Classroom Management) เป็นการตัดสินใจของผู้สอนในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตามที่เป็น การอำนวยความสะดวกและการควบคุมพฤติกรรม เพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของครูผู้สอนในขณะนั้นได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังเช่น ฆนัท ธาตุทอง (2552, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการ เสริมสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนของครูที่กระตุ้นและ สร้างแรงจูงใจในการเรียนตลอดทั้ง การควบคุม กำกับดูแลชั้นเรียน เพื่ออำนวยความสะดวก และสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ อย่างราบรื่น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด

ถึงแม้ว่าจะสังเกตเห็นถึงความสำคัญของการจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน แต่ก็ยังมีครูจำนวนมากไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน หรือการแก้ไขข้อขัดแย้งเลย อาศัยแค่ประสบการณ์ในโรงเรียนของตนเองหรือแนวทางจาก ความเชื่อที่สืบทอดกันมา จากการรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, หน้า 54) พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ยัง ไม่มีความชัดเจนและไม่เป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนเท่าที่ควรมีเพียงคู่มือการ ประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นเพื่อใช้ เป็นแบบประเมินครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และเพื่อประเมินการปฏิบัติงาน ประจำปีเท่านั้น แต่คู่มือที่มียังขาดรายละเอียดถึงวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติในการได้มาของ แต่ละตัวบ่งชี้ สอดคล้องกับกลุ่มงานวิจัยสำนักวิจัย และพัฒนาการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาครูของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาพรวม พบว่า การพัฒนาครูนั้นยังขาดระบบการ พัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 54) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 125-137) ยัง พบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารไม่ได้ สร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการชั้นเรียน ไม่ให้ความสำคัญ ต่อการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 2) ด้านครู พบว่ายังมีครูจำนวนหนึ่งไม่มีความตระหนักและไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร จัดการชั้นเรียน ขาดความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการบริหารจัดการในชั้นเรียน จะเห็นได้จากที่ครูไม่สามารถควบคุม ชั้นเรียนให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น ไม่ สามารถจัดการหรือแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ได้ ครูยังมีความเชื่อและ แนวทางปฏิบัติที่เคยมีมาปฏิบัติต่อนักเรียน เช่น ชอบดุตำและลงโทษนักเรียน ครูมุ่งเน้น

การสอนให้ครบเนื้อหาตามหลักสูตร ครูคิดว่าปัญหาทุกอย่างเกิดจากนักเรียน โดยไม่พิจารณาที่ตนเอง ครูได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานหลายอย่าง ทำให้มีเวลาในการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่มากนักและยังพบว่าครูมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน เช่น 1) เข้าใจว่าเพียงแค่มีกการตัดพฤติกรรมนักเรียนก็ถือว่าได้จัดการชั้นเรียนแล้ว 2) การจัดการชั้นเรียนเป็นหน้าที่เฉพาะของครู ผู้สอนเท่านั้น 3) การจัดการชั้นเรียนเป็นการจัดการเฉพาะในชั้นเรียนที่อยู่ในอาคารเรียนเท่านั้น 4) ผู้ที่เรียนวิชาครูมาแล้วก็ต้องจัดการชั้นเรียนได้ 5) การจัดการชั้นเรียนเป็นการเพิ่มภาระให้กับครู 6) สอนมาตั้งหลายปีแล้วไม่เห็นต้องไปจัดชั้นเรียนให้ยุ่งยาก (สนัท ธาตุทอง, 2552, หน้า 21-22)

จากประเด็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้นและสถานการณ์การเกิดโรคระบาดช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รูปแบบของการจัดการชั้นเรียนในปีการศึกษา 2563 เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์การควบคุมโรคหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานควบคุมโรคต้องออกมาตรการควบคุมโรคดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่ไม่อาจคาดเดาได้นี้ ทำให้ต้องทบทวนการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีคู่มือการใช้ กลยุทธ์การบริหารที่มีคุณภาพสามารถเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพต่อไป

ตอนที่ 2

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิสัยทัศน์

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาให้มีความพร้อมใน
การจัดการเรียนรู้
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน
3. พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีศักยภาพภายใต้การ
เปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์
4. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานต้นสังกัด องค์การภาครัฐและเอกชน องค์การ
ส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียน

เป้าประสงค์

1. เพื่อสร้างความพร้อมให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการ
เรียนรู้ทั้งภายในภายนอกในภายนอกชั้นเรียน
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งภายใน
ภายนอกชั้นเรียน
3. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาท
หน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมรับการพัฒนาศักยภาพ
4. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภายในภายนอกสถานศึกษาเข้ามามี
ส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานการ
จัดการชั้นเรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มี 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการ
สิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ด้านสังคม ด้านวิชาการ ตลอดจนด้านการบริหารจัดการ ให้

เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อุปกรณ์เครื่องใช้ แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ ภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน ตลอดจนมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศ ภายในภายนอกชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้น ข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการเคารพ ในกฎกติกาของสังคม เสริมสร้างวินัยเชิงบวกตลอดจนการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา บุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัย และระดับสติปัญญาของผู้เรียน ส่งเสริมให้กำลังใจในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน มีการจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษาอย่างพอเพียง และเหมาะสม มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน มอบหมายหน้าที่ รับผิดชอบตรงกับความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา ตลอดจนมีการนิเทศติดตามและประเมินผล

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นกระบวนการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าเนื้อหาวิชา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วย

ตนเอง มุ่งเน้นปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การส่งเสริมให้มี การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้รับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square

3) การใช้ทรัพยากรในการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น วิทยากรภายนอก การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู หมายถึง พฤติกรรมของครู ในการแสดงออกตามสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนา ความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การสนับสนุนให้ครูมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกของนับถือในสังคม

3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูพัฒนา หลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การมุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียน มี คุณภาพตามมาตรฐานตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้บริหาร

4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง หมายถึง การสนับสนุนให้ครู เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรม สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่ผู้เรียน ตลอดจนเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม สามารถยกระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงาน ต้นสังกัด ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนกลยุทธ์ ตลอดจนการ ระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาใน สถานการณ์โรคระบาด (โควิด)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หมายถึง การส่งเสริมความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ หลักสูตร สถานศึกษา ตลอดจนการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การส่งเสริมความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของสถานศึกษา การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการ การศึกษา ตลอดจนการประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไป ยังหน่วยงานต้นสังกัด

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม หมายถึง การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่ง

เรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษารวมกัน มีการติดตาม ตรวจสอบ การจัดสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตลอดจนมีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกลยุทธ์ กิจกรรมและวิธีการบริหารตามกลยุทธ์ ดังตาราง 1

ตาราง 1 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
กลยุทธ์ที่ 1 การจัด สภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการ เรียนรู้	- แผนงานบริหารทั่วไป - โครงการ 1 การจัด สภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ กิจกรรมที่ 1.1. การจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ จัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ 3. จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ภูมิทัศน์แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้และเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน 4. มีการตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ให้อยู่ในสภาพที่ดีมี ความปลอดภัยในการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ 5. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ
	- แผนงานบริหารวิชาการ - โครงการ 2 การจัด สภาพแวดล้อม ด้าน วิชาการ กิจกรรมที่ 1.2 การ จัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ จัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ ในการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนอย่างอบอุ่นและเป็น กันเอง 4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 5. มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลด้าน ICT ที่ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประกอบกิจกรรมการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียน ของผู้เรียน 7. จัดกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้แสดงออก อย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
		8. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัด สภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงานวิชาการ - โครงการ 3 การจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม กิจกรรมที่ 1.3 การจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อม ทางสังคม 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 3. จัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูกับ ผู้ปกครอง 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในกฎกติกาของชั้นเรียน และโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 5. ส่งเสริมให้มีการสร้างวินัยเชิงบวกในสถานศึกษา 6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด 7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงานบริหารวิชาการ - โครงการ 4 การจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ กิจกรรมที่ 1.4 การจัด สภาพแวดล้อม ทางจิตภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ จัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ 3. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับ สติปัญญาของผู้เรียน 4. ส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ อย่าง เป็นกันเอง สนุกสนาน น่าสนใจ ไม่สร้างแรงกดดัน ให้เกิดแก่ผู้เรียน 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าซักถาม กล้าแสดง ความคิดเห็นตลอดจนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 6. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ พร้อม และมีเจตคติ ที่ดีต่อครูผู้สอนตลอดจนวิชาที่เรียน 7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงานบริหารบุคคล - โครงการ 5 การจัดสภาพแวดล้อมด้าน การบริหารจัดการ กิจกรรม 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ 3. ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน 4. จัดสรรทรัพยากรในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างพอเพียงและเหมาะสม 5. มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน 6. มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบตรงกับความรู้อุ้ความสามารถ 7. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ 8. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ 9. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ
กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงานบริหารวิชาการ - โครงการ 6 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมที่ 2.1. การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก 3. ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง 4. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด 5. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง 6. กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
		<p>7. ส่งเสริมให้มีการรับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>8. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก</p>
	<p>- แผนงานบริหารวิชาการ</p> <p>- โครงการ 7 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้ เชิงรุก กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก</p>	<p>1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>3. ส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้้อย่างหลากหลาย สำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>4. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ลดบทบาท การสอนและการให้ความรู้โดยตรงของครู แต่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น</p> <p>5. ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่มเล็กๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย</p> <p>6. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think-Pair-Share, Team-Pair-Solo หรือ Think-Pair-Square</p> <p>7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก</p>
	<p>- แผนงานบริหารวิชาการ</p> <p>- โครงการ 8 การใช้ทรัพยากรในการสอน กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน</p>	<p>1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน</p> <p>2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน</p> <p>3. จัดการเรียนรู้โดยใช้วิทยากรภายนอก การจัดทัศนศึกษาตลอดจนการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p>

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
		4. จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) 5. จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) 6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเชิงเดี่ยวเชิงผสมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการใช้ทรัพยากรในการสอน 7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้ทรัพยากรในการสอน
กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้าง ภาวะผู้นำสำหรับ ครู	- แผนงานบริหารบุคคล - โครงการ 9 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน 4. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. ส่งเสริมให้มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง 6. ส่งเสริมให้มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ 7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ
	- แผนงานบริหารบุคคล - โครงการ 10 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี กิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 4. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกัลยาณมิตร

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
		5. ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม 6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี
	-แผนงานบริหารบุคคล - โครงการ 11 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ 3. สนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง 4. มุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน 5. สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน 6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์
	- แผนงานบริหารบุคคล - โครงการ 12 การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมที่ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3. สนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ 4. ส่งเสริมให้มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา 5. สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 6. สนับสนุนให้เป็นผู้บังคับการไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม 7. สามารถยกระดับการทำงานตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 8. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
<p>กลยุทธ์ที่ 4</p> <p>การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน</p>	<p>- แผนงานบริหารทั่วไป</p> <p>- โครงการ 13 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กิจกรรมที่ 4.1</p> <p>การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 4. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์โรคระบาด(โควิด) 5. ส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ 6. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
	<p>-แผนงานบริหารบุคคล</p> <p>- โครงการ 15 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ กิจกรรมที่ 4.2</p> <p>การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา 4. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี 5. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6. ขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา 7. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	<p>- แผนงานบริหารบุคคล</p> <p>- โครงการ 16 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม กิจกรรมที่ 4.3</p> <p>การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม 3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา 4. การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา 5. ประสานงานและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไปยังไปหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนได้เสีย 6. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม
	<p>- แผนงานบริหารทั่วไป</p> <p>- โครงการ 17 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p> <p>กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม 3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4. จัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด 5. สร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน 6. ร่วมมือปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ 7. ติดตาม ตรวจสอบการจัดการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมกิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
		8. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนา แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 9. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3

แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ
การบริหารงานของโรงเรียน ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและ
ภายนอกองค์กร โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุม”ผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษา” ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์
สภาวะแวดล้อมของโรงเรียน
2. ผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งภายใน
สถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานภายในองค์กร เช่น การบริหาร การเงิน
ทรัพยากร เป็นต้น
3. ผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อนภายใน
สถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรที่ไม่สามารถกระทำได้ดี จะ
เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร
4. ผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์โอกาสภายนอก
สถานศึกษา หมายถึง สภาวะแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ
องค์กร ซึ่งต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมภายนอก เช่น สภาพทาง
เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และการแข่งขัน เป็นต้น
5. ผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์อุปสรรคภายนอก
หมายถึง สภาวะแวดล้อมภายนอกที่คุกคามต่อการดำเนินงานขององค์กร เช่น สภาพทาง
เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการแข่งขัน เป็นต้น

6. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดหรือคัดเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และ

กลยุทธ์ตามลำดับเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพโดยดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุมผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนออกคำสั่งมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อย่างชัดเจน

2. โรงเรียนจัดประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ก่อนการดำเนินงาน

3. โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณสำหรับการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อย่างเพียงพอและทันตามกำหนด

4. โรงเรียนดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การควบคุมกลยุทธ์

การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม นิเทศ วัดและประเมินผล การดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
2. คณะกรรมการวัดและประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อย่างจริงจังสม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตร
3. ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำรายงานโครงการ เสนอผู้บริหารสถานศึกษา
4. สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ให้หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

ตอนที่ 4

บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กำหนดนโยบายการบริหารจัดการชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการชั้นเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด 19

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. รับทราบนโยบายด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา
2. สนับสนุนแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการชั้นเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด 19
3. อบรมพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียน
4. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนของสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ศึกษาคู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ให้เข้าใจชัดเจน
2. จัดประชุมผู้มีส่วนรวมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน
3. ร่วมสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน
4. ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่
5. ร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการตามแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
6. ออกคำสั่งมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน
7. กำกับติดตามให้ผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน/โครงการ
8. อนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและทันตามกำหนด
9. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ วัดและประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ
10. กำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการให้ดำเนินการตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้และเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้
11. ร่วมวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ
12. รายงานผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการตามกลยุทธ์ให้หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
13. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบริหารแผนงาน/โครงการ เมื่อเสร็จการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม
14. จัดประชุมเพื่อสรุปและรายงานผลการบริหารแผนงาน/โครงการ

บทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ศึกษาคู่มือการใช้ “การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ให้เข้าใจชัดเจน
2. ร่วมประชุมผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน
3. ร่วมสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน
4. ร่วมประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
5. ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
6. ร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ ตามแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
7. รับผิดชอบและดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบ
8. สรุป รายงานผลการดำเนินโครงการต่อผู้บังคับบัญชา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา วิเศษรินทอง. (2555). *การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน : ห้องเรียนแห่งความสุข (Classroom Management : Happiness Classroom)*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2557). *การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *พัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน Classroom Management*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ศ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ(กพร.).(2552). *เทคนิคการปรับปรุงและพัฒนาองค์การ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *การประเมินสถานภาพการมีส่วนร่วมของสถาบันพระพุทธศาสนาในการส่งเสริมการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เพลินสตูดิโอ.
- _____. (2556). *นโยบายด้านครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

(สัมพันธ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

1. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สมาน อัครวุฒิ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. นายชาติรี ม่วงสว่าง ศึกษาธิการภาค 11 สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ
3. นายวรรณสิทธิ์ คำเพราะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
4. นายอภิชัย ท้ำมาน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
5. ดร.วิหาญ พละพร ศึกษาธิการเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี
6. นายจักรเดช ธิมมแสน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเทา
7. นางสาวนิภาพร วงษาเนา ครูโรงเรียนบ้านหนองเทา

รายชื่อกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น

(กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. Obec Awards 2562 ด้านการบริหารจัดการและด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชาติ

1. โรงเรียนบ้านบ้านเหล่าพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. โรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

(การประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(Expert Group Meeting))

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. ดร.สท้าน วารี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1
3. ดร.ฐิติพันธ์ นันทะศรี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ
4. ดร.อดุลย์ ไพลินท์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม
5. นางนภาพร ศรีมรกต ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสกลนคร
6. นายณัฐวุฒิ ทองอ่วมใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนทรายคำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
7. นางรัชณี กันบุรมย์ ครูโรงเรียนบ้านโนนทรายคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
8. ดร.วิชนีย์ ทศตะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
9. นางสาววิลาสินี ฐกรกุลวัฒน์ ครูโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

(ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

1. ดร.นฤมล สุภาทอง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
2. ดร.ศิริสุดา แก้วมณีชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียนนาถอนพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
3. ดร.ณิชากร นิธิวุฒิกาศย์ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ
4. ดร.อดิสร ก้อนคำ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร
5. นางสาวธันยพร แก้วดี ครูโรงเรียนบ้านโนนทรายคำ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สมาน อัครภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๕๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ศึกษาธิการภาค 11

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์

๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์

๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ดร.วิหาญ พละพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์

เรียน นางสาวนิภาพร วงษาเนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็น
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)
โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ
เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็น
โรงเรียนดีเด่นจึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้เข้าดูงานระบบการทำงานของหน่วยงานท่าน ทั้งนี้
นักศึกษาจะประสานวัน เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าหน่วยงานของท่านเป็นโรงเรียนดีเด่นจึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้เข้าดูงานระบบการทำงานของหน่วยงานท่าน ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน เวลา ที่ท่านสะดวกอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญ์ณรม์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๕๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting)

เรียน รศ.ดร.นิราศ จันทระจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการประชุม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ๑๓๓๑๒ อาคาร ๑๓ ชั้น ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting)

เรียน ดร.สท้าน วารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการประชุม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ๑๓๓๑๒ อาคาร ๑๓ ชั้น ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือการวิจัยแบบออนไลน์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่าน ให้นักศึกษาดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมในมนุษย์แบบยกเว้น จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ไปรับรอง ๐๓๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

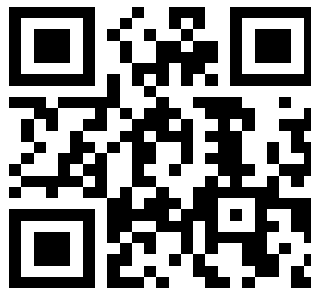
แบบสอบถามออนไลน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๓

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ ๑ โรงเรียน ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน ๑ คน
๒. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ “ครูวิชาการโรงเรียน” จำนวน ๑ คน

<http://gg.gg/owj4h>

ลิงค์แบบสอบถาม

รายชื่อโรงเรียน

ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
1	บ้านวังเสมา (พินิจอนุสรณ์)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2	บ้านกุดน้ำใส (๓ พระครูอนุสรณ์)	
3	บ้านตลาด (ค่านายครุราษฎร์รังสรรค์)	
4	บ้านร่วมมิตร	
5	บ้านท่าแตง	
6	บ้านเตื่อ	
7	บ้านสำโรงโคก	
8	จัดรัสวีทยานุกูล	
9	บ้านมะเกลือโนนทอง	
10	บ้านหลุบจิว	
11	บ้านสระสี่เหลี่ยม	
12	บ้านทุ่งสว่างวัฒนา	

ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
13	บ้านขามราษฎร์นุกุล	
14	บ้านโนนศรี	
15	บ้านใหม่นาดิ	
16	บ้านนา	
17	บ้านหนองลูกช้าง	

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ

เรียน ดร.นฤมล สุภาทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

๒. แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประกอบการทำงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๕๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ

เรียน ดร.ศิริสุดา แก้วมณีชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

๒. แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เฟิงสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๕๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ

เรียน ดร.ณิชากร นิธิวุฒิกาศย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

๒. แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ

เรียน ดร.อดิสร ก้อนคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

๒. แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๕๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ
เรียน นางสาวฉันทพร แก้วดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
๒. แบบประเมินคู่มือกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน

ด้วย นางนฤมล ทัดสา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๓๒๒๓๓๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษา
ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร
เพ็งสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมิน
คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางนฤมล ทัดสา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๒๔๙๔ ๕๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี

ชื่อเรื่องงานวิจัย กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย นางนฤมล ทัดสา
นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ ประธานกรรมการ
ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า กรรมการ

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ   ผู้ให้การสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

ทำการสัมภาษณ์วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ .....

คำชี้แจง

1. ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้การสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัย จะแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้การสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีทราบล่วงหน้าพร้อมกับนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะทำการสัมภาษณ์

3. การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตจัดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งบันทึกเทป

4. การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้มากำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติมในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีเกี่ยวกับ
 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 (เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มากำหนดตัวแปรเพิ่มเติมในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร)

บทสัมภาษณ์

1. ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรมียอดประกอบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณภาพผู้เรียน ควรมียอดประกอบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ควรมียอดประกอบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting)

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นางนฤมล ทัดสา

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วันที่ ..5.. กุมภาพันธ์ 2564

ณ ห้อง....13312....ชั้น ...3 ...อาคาร ..13...

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

คำนำ

เอกสารการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting) ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความจำเป็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบความเป็นมาและกระบวนการวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำเชิงวิชาการต่อผู้วิจัย

นฤมล ทัดสา

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. วัตถุประสงค์ของการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting).....	1
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	1
3. ความสำคัญของการวิจัย.....	1
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
5. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	5
6. กำหนดการประชุมผู้เชี่ยวชาญ.....	7
7. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	9
8. แบบบันทึกการประชุมผู้เชี่ยวชาญ.....	10
9. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	
29	

วัตถุประสงค์การประชมผู้เชี่ยวชาญ

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของกลยุทธ์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) สำหรับการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถนำไปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2. ความสำคัญด้านการนำไปประยุกต์ใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการชั้นเรียนในโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะเดียวกันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ ดำเนินการใน 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การร่างกลยุทธ์

ชั้นที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การสร้างคู่มือกลยุทธ์

การประชุมผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.3ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศไม่น้อยกว่า 8 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.1.5 ครูวิชาการ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และมีผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนเรียนต้นแบบ จำนวน 2 โรงเรียน
ผู้วิจัยได้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5
กิจกรรม ดังนี้
  - 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ
  - 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ
  - 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม
  - 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ
  - 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ
2. กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย
3 กิจกรรม ดังนี้
  - 2.1 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก
  - 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก
  - 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน
3. กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู ประกอบด้วย
4 กิจกรรม ดังนี้
  - 3.1. การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ
  - 3.2. การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี
  - 3.3. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์
  - 3.4. การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง
4. กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม
ดังนี้
  - 4.1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
  - 4.2. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
  - 4.3. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม
  - 4.4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสื่อสารให้มีความเข้าใจตรงกัน ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง หมายถึง กระบวนการเสริมสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน ตลอดจนการควบคุม กำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของชาติ

2. ขอบข่ายการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

2.1 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ชั้นเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ในการจัดตกแต่งชั้นเรียน บรรยากาศของโรงเรียน ตลอดจนวัฒนธรรมของโรงเรียน

2.2 ด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตร แผนการจัดการศึกษา เทคนิคการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

2.3 ด้านสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภายในภายนอกสถานศึกษา การสร้างกฎกติกาและบรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย บุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด

2.4 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องและทันเหตุการณ์ ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ระบบบริหารจัดการ

3. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่ส่งผลมาจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

จิตสำนึก มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 ทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีทักษะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารที่ดี

3.3 สุขภาวะที่ดีของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำหนักร่างกายสูงและสมรรถภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด รู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย รับรู้และเห็นคุณค่าในสิ่งดีงาม

3.4 ทักษะการคิด หมายถึง ผู้เรียนที่ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเชิงระบบ สามารถใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการคิด

3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

4. กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ประกอบด้วย

4.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในอนาคตขององค์กรให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีทิศทางการดำเนินงานเป็นไปตามภารกิจขององค์กร

4.2 พันธกิจ หมายถึง การกำหนดภารกิจ ขอบเขตของการปฏิบัติงานในองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

4.3 เป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ตามเวลาที่กำหนดขององค์กร

4.4 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4.5 ตัวชี้วัด หมายถึง ดัชนีที่บ่งบอกถึงความก้าวหน้าขององค์กร ซึ่งจะวัดผลและกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จได้

4.6 โครงการ/กิจกรรม หมายถึง โครงการและกิจกรรมที่องค์กรระบุไว้ในแผนกลยุทธ์แล้วดำเนินการตามรูปแบบของกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

5.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียน ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5.2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดหรือคัดเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

5.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียน

5.4 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ

6. กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานการจัดการชั้นเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มี 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

6.1 กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการสิ่งแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ด้านสังคม ด้านวิชาการ ตลอดจนด้าน การบริหารจัดการ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อุปกรณ์เครื่องใช้ แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ ภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน ตลอดจนมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศ ภายในภายนอกชั้นเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่

หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการเคารพ ในกฎกติกาของสังคม เสริมสร้างวินัยเชิงบวกตลอดจนการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับสติปัญญาของผู้เรียน ส่งเสริมให้กำลังใจในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน มีการจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษาอย่างพอเพียงและเหมาะสม มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบตรงกับความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา ตลอดจนมีการนิเทศติดตามและประเมินผล

6.2 กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง มุ่งเน้นปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

1) การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้รับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

2) การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การแบ่งกลุ่มเล็กๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think–Pair–Share, Team–Pair–Solo หรือ Think–Pair–Square

3) การใช้ทรัพยากรในการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิทยากรภายนอก การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา

6.3 กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในการแสดงออกตามสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

2) การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การสนับสนุนให้ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม

3) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การมุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง

4) การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง หมายถึง การสนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรม สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียน ตลอดจนเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม สามารถยกระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

6.4 กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน

หน่วยงานต้นสังกัด ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนกลยุทธ์ ตลอดจนการระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาในสถานการณ์โรคระบาด (โควิด)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ หลักสูตร สถานศึกษา ตลอดจนการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ

3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา ตลอดจนการประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม หมายถึง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน มีการติดตาม ตรวจสอบการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตลอดจนมีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

กำหนดการ

การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting)

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันที่ ..5.. กุมภาพันธ์ 2564

ณ ห้อง....13312....ชั้น ...3 ...อาคาร ..13...

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

เวลา	เรื่อง	หมายเหตุ
08.00-08.15 น.	- ลงทะเบียน	
08.20 – 08.30 น.	- กล่าวเปิดการประชุมผู้เชี่ยวชาญ - แนะนำประธานและคณาจารย์ที่เข้าร่วมประชุม - แนะนำตัวผู้วิจัย - แนะนำผู้เชี่ยวชาญ - แนะนำเอกสารประกอบการประชุมผู้เชี่ยวชาญ	รศ.ดร.นิราศ จันทระจิตร รศ.ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์ ดร.สัทธาน วารี ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี ดร.อดุลย์ โพสณฑ์ นางนภาพร ศรีมรกต นายณัฐวุฒิ ทองอ่วมใหญ่ นางรัชณี กันบุรมย์ ดร.วิชัญ ทศตะ นางสาววิลาสินี ฐกรกุลวัฒน์
08.30 – 08.40 น.	- ประธาน ชี้แจงภาพรวมของการวิจัยและเก็บรวบรวม ข้อมูลในครั้งนี้ - แจงวัตถุประสงค์ในการประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบ ความเหมาะสมของกลยุทธ์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) สำหรับการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์ ผู้วิจัย นางนฤมล ทัดสา

เวลา	เรื่อง	หมายเหตุ
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
09.00 -12.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ระดมความคิดเห็น –นักวิชาการ - ระดมความคิดเห็น –ผู้บริหารการศึกษา - ระดมความคิดเห็น –ผู้บริหารสถานศึกษา - ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ 	
12.00 น.	ปิดการประชุม	

ผู้ดำเนินรายการ

ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสกลนคร

ผู้จดบันทึก (Note Taker)

นายศักดิ์ดา ทัตสา

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงตูม

ผู้ประสานงาน (Assistant)

ดร.วรภรณ์ วงศ์ตาชี

ศึกษานิเทศก์ สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ในการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Expert group meeting)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิตร ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. ดร.สท้าน วารี ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. ดร.ฐิตินันท์ นันทะศรี ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
4. ดร.อดุลย์ ไพลินท์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม
5. นางนภาพร ศรีมรกต ตำแหน่งศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
6. นายณัฐวุฒิ ทองอ่วมใหญ่ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนทรายคำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
7. นางรัชณี กันบุรุษย์ ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านโนนทรายคำ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
8. ดร.วิชณีย์ ทศตะ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนงาม สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
9. นางสาววิลาสินี ฐกรกุลวัฒน์ ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านโพนงาม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2
10. ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสกลนคร
(ธาตุนารายณ์เจงเวง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ผู้ดำเนินกร (Moderator)
11. นายศักดิ์ดา ทัดสา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงดู่งาม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผู้จดบันทึก (Note Taker)
12. ดร. วรภรณ์ วงศ์ตาชี ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดสกลนคร ผู้ประสานงาน

แบบบันทึก

การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting)

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัน.....ที่..... กุมภาพันธ์ 2564

ณ ห้องประชุม.....

.....

1. เริ่มการประชุม

- กล่าวเปิดการประชุมผู้เชี่ยวชาญ
- แนะนำประธาน และคณาจารย์ที่เข้าร่วมประชุม
- แนะนำตัวผู้วิจัย
- แนะนำคณะผู้เชี่ยวชาญ
- แนะนำเอกสารประกอบการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

2. ชี้แจงการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

- ประธานแจ้งหัวข้อการประชุม
- ชี้แจงภาพรวมของการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้
- แจ้งวัตถุประสงค์ในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

“เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) สำหรับการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

3. การประชุมผู้เชี่ยวชาญ

- ผู้วิจัยให้สนทนากลุ่มตอบแบบสอบถามในการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์และอภิปรายข้อเสนอแนะ เรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอภิปรายทุกคนที่ละรายการ

4. สรุปการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

- สรุปภาพรวมของการประชุมผู้เชี่ยวชาญ
- สรุปผลการอภิปรายเพิ่มเติม

“เรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

- ประเมินความเหมาะสมของ กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ขอบขอบคุณทุกท่าน
- ปิดการประชุม

แบบบันทึกการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

(Expert Group Meeting)

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบแบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) สำหรับการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามชนิดตอบเหมาะสม ไม่แน่ใจ และไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนะ จำนวน...118..ข้อ

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
1	วิสัยทัศน์ สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ				
	พันธกิจ				
2	1.พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอก สถานศึกษา ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้				
3	2. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งภายใน ภายนอกชั้นเรียน				
4	3.พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มี ศักยภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์				
5	4. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานต้นสังกัด องค์กร ภาครัฐและเอกชน องค์กรส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการชั้นเรียน				
	เป้าประสงค์				
6	1. เพื่อสร้างความพร้อมให้สถานศึกษามี สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้ง ภายนอกในภายนอกชั้นเรียน				
7	2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน				
8	3. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อม รับการพัฒนาศักยภาพ				
9	4. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภายใน ภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
	แผนงานบริหารทั่วไป/ โครงการ 1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ				
	กิจกรรมที่ 1.1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ				
	ตัวชี้วัด				
10	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ				
11	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ				
12	3. จัดอาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย				
13	4. จัดอุปกรณ์เครื่องใช้ แสงสีเสียง ความสะอาดของ พื้นที่ภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งานตลอดจนมีความปลอดภัยในการ จัดกิจกรรม				
14	5. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ				
	6				
	7				
	8				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	แผนงานวิชาการ/ โครงการ 2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ				
	กิจกรรมที่ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ				
	ตัวชี้วัด				
15	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ				
16	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ				
17	3. จัดบรรยายภาค ภายนอกชั้นเรียนที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้				
18	4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน				
19	5. มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย				
20	6. มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน				
21	7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
22	8. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ				
	แผนงานวิชาการ/ โครงการ 3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม				
	กิจกรรมที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม				
	ตัวชี้วัด				
23	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม				
24	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
25	3. จัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน				
26	4. ส่งเสริมให้มีการเคารพ ในกฎกติกาของสังคม				
27	5. เสริมสร้างวินัยเชิงบวกในสถานศึกษา				
28	6. ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน				
29	7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ทางสังคม				
	แผนงานบริหารวิชาการ/ โครงการ 4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
	กิจกรรมที่ 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
	ตัวชี้วัด				
30	1.วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ทางจิตภาพ				
31	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
32	3. การส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของ ผู้เรียนในการเรียนรู้				
33	4. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับ สติปัญญาของผู้เรียน				
34	5. ส่งเสริมให้กำลังใจผู้เรียนในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน				
35	6. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ				
	กิจกรรม 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร จัดการ				
	ตัวชี้วัด				
37	1.วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ				
38	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ				
39	3. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน				
40	4. มีการจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษาอย่างพอเพียง และเหมาะสม				
41	5. มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน				
42	6. มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบตรงกับความรู ความสามารถ				
43	7. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนา				
44	8. การนิเทศติดตามและประเมินผล				
45	9. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก				
	แผนงานบริหารวิชาการ/ โครงการ 6 การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก				
	กิจกรรมที่ 2.1. การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้ เชิงรุก				
	ตัวชี้วัด				
46	1.วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก				
47	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ ส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก				
48	3. การส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงระบบ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ				
49	4. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบเอง				
50	5. กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง				
51	6. ส่งเสริมให้รับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกัน				
52	7.ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
	แผนงานบริหารวิชาการ/ โครงการ 7 การใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้เชิงรุก				
	กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้เชิงรุก				
	ตัวชี้วัด				
53	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้เชิงรุก				
54	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้เชิงรุก				
55	3. การส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สำหรับใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้				
56	4. ส่งเสริมให้มีการแบ่งกลุ่มเล็กๆ เช่น การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย				
57	5. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think-Pair-Share, Team-Pair-Solo หรือ Think-Pair-Square				
58	6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้เชิงรุก				
	แผนงานบริหารวิชาการ/ โครงการ 8 การใช้ทรัพยากรในการสอน				
	กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน				
	ตัวชี้วัด				
59	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
60	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ ทรัพยากรในการสอน				
61	3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิทยากรภายนอก				
62	4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้				
63	5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โทรทัศน์เพื่อการจัดการศึกษา				
64	6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้ทรัพยากร ในการสอน				
	กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู				
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 9 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ				
	กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ				
	ตัวชี้วัด				
65	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม ความเป็นมืออาชีพ				
66	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ				
67	3. การสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความ ความสามารถในการจัดการหลักสูตรและการสอน				
68	4. การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
69	5. มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเอง อย่างต่อเนื่อง				
70	6. มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ				
71	7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมความเป็นมือ อาชีพ				
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 10 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี				
	กิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี				
	ตัวชี้วัด				
72	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมี บุคลิกภาพที่ดี				
73	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี				
74	3. การสนับสนุนให้ครูมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็น ครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน				
75	7. ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี				
76	8. มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือใน สังคม				
77	9. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการมี บุคลิกภาพที่ดี				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 11 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
	กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
	ตัวชี้วัด				
78	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
79	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
80	3. การสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการสอน การ ออกแบบการจัดการเรียนรู้				
81	4. การมุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน				
82	5. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้บริหาร				
83	6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์				
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 12 การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง				
	กิจกรรมที่ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง				
	ตัวชี้วัด				
84	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง				
85	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
86	3. การสนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์				
87	4. มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและ พัฒนานวัตกรรม				
88	5. สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเอง สู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ				
89	6. เป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรม การทำงานแบบมีส่วนร่วม				
90	7. สามารถยกระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ				
91	8. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง				
	กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน				
	แผนงานบริหารทั่วไป/ โครงการ 13 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา				
	กิจกรรมที่ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา				
	ตัวชี้วัด				
92	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา				
93	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา				
94	3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษา				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
95	4. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ โรคระบาด (โควิด)				
96	5. มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือกับบุคลากรใน สถานศึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ				
97	6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา				
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 15 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ				
	กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ				
	ตัวชี้วัด				
98	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ				
99	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ				
100	3. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา				
101	4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติ การประจำปี				
102	5. การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการหลักสูตรสถานศึกษา				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
103	6. การขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ				
104	7. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ				
	แผนงานบริหารบุคคล/ โครงการ 16 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม				
	กิจกรรมที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม				
	ตัวชี้วัด				
105	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน การกำกับ ติดตาม				
106	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม				
107	3. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา				
108	4. การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา				
109	5. การประสานงานและการรายงานผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด				
110	6. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ กำกับ ติดตาม				

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ขอ เสนอ แนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
	แผนงานบริหารทั่วไป/ โครงการ 17 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม				
	กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา สภาพแวดล้อม				
	ตัวชี้วัด				
111	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสภาพแวดล้อม				
112	2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม				
113	3. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้				
114	4. การจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และ การใช้สอยอย่างคุ้มค่าสูงสุด				
115	5. การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน				
116	6. มีการติดตาม ตรวจสอบการจัดการจัดสภาพแวดล้อมอย่าง เป็นระบบต่อเนื่อง				
117	8. มีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ				
118	9. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสภาพแวดล้อม				

รหัส

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลผู้วิจัย

นางนฤมล ทัดสา

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. วาโร เฟ็งสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า	กรรมการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกลยุทธการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ระเบียบวิธีวิจัย ใช้วิธีการแบบผสม (Mixed Methods) ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting) การตรวจสอบกลยุทธ์ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. การดำเนินการมี 3 ระยะ คือ
  - 3.1 ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์
  - 3.2 ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์
  - 3.3 ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์
4. เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างข้อคำถามในครั้งนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting) จำนวน 9 คน
5. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
  - 5.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 5.2 ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5	หมายความว่า	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายความว่า	ระดับความเหมาะสมมาก
3	หมายความว่า	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายความว่า	ระดับความเหมาะสมน้อย
1	หมายความว่า	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

6. ความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด และยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนากิจกรรมการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

7. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาข้อความแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งช่องและขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบคำถามทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางนฤมล ทัดสา

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

062 494 5461

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

26-35 ปี 36-45 ปี
 46-55 ปี 56 ปีขึ้นไป

3. การศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

4. วิทยฐานะ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 ครูผู้สอน

5. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี 10-15 ปี 16-20 ปี
 21-25 ปี 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่แสดงกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละข้อแล้วทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
กิจกรรมที่ 1.1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ					
1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ					
2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ					
3. จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเพียงพอต่อ จำนวนผู้เรียน					
4. มีการตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม แสงสีเสียง ความสะอาดของพื้นที่ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความปลอดภัยในการใช้ งานอย่างสม่ำเสมอ					
5. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ					
กิจกรรมที่ 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ					
6. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ					
7. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ					
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในการ เรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนอย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
9. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน					
10. มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลด้าน ICT ที่ผู้เรียน สามารถเข้าถึงและใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
11. มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน					
12. จัดกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้แสดงออกอย่าง สม่ำเสมอ					
13. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการ					
กิจกรรมที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม					
14. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ทางสังคม					
15. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคม					
16. จัดสิ่งแวดล้อมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูกับผู้ปกครอง					
17. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในกฎกติกาของชั้นเรียนและ โรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
18. ส่งเสริมให้มีการสร้างวินัยเชิงบวกในสถานศึกษา					
19. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร สถานศึกษากำหนด					
20. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อมทาง สังคม					
กิจกรรมที่ 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ					
21. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ทางจิตภาพ					
22. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
23. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับสติปัญญา ของผู้เรียน					
24. ส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างเป็นกันเอง สนุกสนาน น่าสนใจ ไม่สร้างแรงกดดันให้เกิดแก่ผู้เรียน					
25. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็น ตลอดจนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน					
26. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีเจตคติ ที่ดีต่อครูผู้สอนตลอดจนวิชาที่เรียน					
27. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ทางจิตภาพ					
กิจกรรม 1.5 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ					
28. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ					
29. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ					
30. ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน					
31. จัดสรรทรัพยากรในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่าง พอเพียงและเหมาะสม					
32. มีความตระหนักและสร้างวิสัยทัศน์ในการทำงาน					
33. มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบตรงกับความรู้ความสามารถ					
34. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตามมาตรฐาน วิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ					
35. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ					
36. ประเมิน สรุปและรายงานผลการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ					
กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก					
กิจกรรมที่ 2.1. การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก					
37. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
38. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริม ปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้เชิงรุก					
39. ส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสะท้อน ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง					
40. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด					
41. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง					
42. กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
43. ส่งเสริมให้มีการรับฟัง พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
44. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ในการเรียนรู้เชิงรุก					
กิจกรรมที่ 2.2 การใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิงรุก					
45. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนรู้เชิง รุก					
46. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้กลวิธี ในการเรียนรู้เชิงรุก					
47. ส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับใช้ให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
48. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรงของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมมากขึ้น					
49. ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่มเล็กๆ เช่น การ ทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย					
50. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น Rally Robin, Rally Table, Round Robin, Pair Checks, Pair Works, Think-Pair-Share, Team-Pair-Solo หรือ Think-Pair- Square					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
51. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้กลวิธีในการเรียนรู้ เชิงรุก					
กิจกรรมที่ 2.3 การใช้ทรัพยากรในการสอน					
52. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในการสอน					
53. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ ทรัพยากรในการสอน					
54. จัดการเรียนรู้โดยใช้วิทยากรภายนอก การจัดทัศนศึกษา ตลอดจนการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
55. จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยี สารสนเทศ (DLIT)					
56. จัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)					
57. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการ					
58. ประเมิน สรุปและรายงานผลการใช้ทรัพยากรในการสอน					
กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับครู					
กิจกรรมที่ 3.1 การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ					
59. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม ความเป็นมืออาชีพ					
60. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริม ความเป็นมืออาชีพ					
61. สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถ ในการจัดการหลักสูตรและการสอน					
62. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
63. มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีการพัฒนางานตนเอง อย่างต่อเนื่อง					
64. มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ					
65. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริม ความเป็นมืออาชีพ					
กิจกรรมที่ 3.2 การส่งเสริมการมีบุคลิกภาพที่ดี					
66. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม การมีบุคลิกภาพที่ดี					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
67. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริม การมีบุคลิกภาพที่ดี					
68. สนับสนุนให้ครูมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน					
69. ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความเป็นกัลยาณมิตร					
70. มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นที่ยกย่องนับถือในสังคม					
71. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริม การมีบุคลิกภาพที่ดี					
กิจกรรมที่ 3.3 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์					
72. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์					
73. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนา ผลสัมฤทธิ์					
74. สนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง					
75. มุ่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน					
76. สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน					
77. ประเมิน สรุปและรายงานผลการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์					
กิจกรรมที่ 3.4 การส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง					
78. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลง					
79. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับ การส่งเสริมการเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง					
80. สนับสนุนให้ครูเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์					
81. มีการริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และพัฒนานวัตกรรมการศึกษา					
82. สามารถถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองสู่นักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ					
83. เป็นผู้นำองค์กรไปสู่ทิศทางใหม่ในการสร้างวัฒนธรรม การทำงานแบบมีส่วนร่วม					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
84. สามารถยกระดับการทำงานตลอดจนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
85. ประเมิน สรุปและรายงานผลการส่งเสริมการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง					
กลยุทธ์ที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน					
กิจกรรมที่ 4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
86. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา					
87. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา					
88. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา					
89. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานการณ์โรคระบาด (โควิด)					
90. มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือกับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ					
91. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา					
กิจกรรมที่ 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ					
92. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ					
93. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ					
94. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา					
95. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี					
96. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
97. ขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับ สถานศึกษา					
98. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ					
กิจกรรมที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม					
99. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม					
100. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วน ร่วมในการกำกับ ติดตาม					
101. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษา					
102. การกำกับดูแล และการตรวจสอบการจัดการศึกษา					
103. ประสานงานและรายงานผลการดำเนินงานของ สถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนได้เสีย					
104. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ กำกับ ติดตาม					
กิจกรรมที่ 4.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม					
105. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา สภาพแวดล้อม					
106. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสภาพแวดล้อม					
107. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้					
108. จัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการใช้สอย อย่างคุ้มค่าสูงสุด					
109. สร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมภายในภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน					
110. รวมมือปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ					

กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
111. ติดตาม ตรวจสอบการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง					
112. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้					
113. ประเมิน สรุปผลและรายงานผลการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสภาพแวดล้อม					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา

(Index of Item–Objective Congruence : IOC)

โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียน
ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 20 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา (Index of Item-Objective
Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์
การบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
5	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	8	0.89	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
7	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	8	0.89	เหมาะสม
8	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
9	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
15	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
21	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
23	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
33	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
39	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
41	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
42	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
43	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
44	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
45	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
46	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
47	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
48	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
49	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
50	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
51	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
52	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
53	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
54	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
55	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
56	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
57	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
58	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
59	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
60	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
61	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
62	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
63	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
64	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
65	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
66	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
67	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
68	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
69	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
70	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
71	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
72	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
73	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
74	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
75	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
76	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
77	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
78	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
79	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
80	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
81	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
82	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
83	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
84	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
85	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
86	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
87	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
88	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
89	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
90	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
91	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
92	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
93	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
94	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
95	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9			
96	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
97	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
98	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+0	7	0.77	เหมาะสม
99	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
100	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
101	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
102	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
103	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
104	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
105	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
106	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
107	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
108	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
109	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
110	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
111	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
112	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม
113	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เหมาะสม

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป
ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ตัดทิ้ง ไม่นำไปใช้
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางนฤมล ทัดสา
 วันเดือนปีเกิด 14 เมษายน 2523
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 165 หมู่ 3 ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม 48130
 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโพนสว่างหนองแหม
 ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม 48130

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2544 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ
 สถาบันราชภัฏสกลนคร
- พ.ศ.2549 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขารัฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พ.ศ.2557 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยนครพนม
- พ.ศ.2564 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)
 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2545 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม
 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม
- พ.ศ.2551 ครู โรงเรียนพระซองสามัคคีวิทยา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1
- พ.ศ.2560 ครู โรงเรียนบ้านนาเสียง
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
- พ.ศ.2562 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนสว่างหนองแหม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1